

వనిత

మార్చి ఒకటి : 1977

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

అమ్మ ఇస్తుంది
ఒవోమాలట్
రోజూ వెరుగుతాను
బలశాలిగా!

మాంసకృత్తులు పుష్కలంగావున్న ఆహారపానీయం.
ఒవోమాలట్లో బార్లీ, మార్ష్, కోకో, పాలు వున్నాయి.
100% కరకర పలుకుల రూపంలో వుంటుంది.
ఒవోమాలట్ తాగితే కండలు, ఎముకలు, పెరుగుదల
తక్కుం. బలహీనంగా వున్నప్పుడు, జబ్బుపడి కోలు
కుంటున్నప్పుడు శీఘ్రంగా సంపూర్ణరోగ్యం
సంపాదించటానికి నహాయపడుతుంది.

డాక్టర్లచే సిఫార్సు చేయబడినది. పిల్లలు, పెద్దలు
సేవించదగిన విశిష్టమైన పానీయం. ఒవోమార్ష్ మీరు
తాగే పాలుకు, రుచి, పుష్టి ఇస్తుంది. ఈ రోజే
ఒవోమాలట్-పాలు తాగే ఆలవాటు మొదలెట్టండి.

వాణిజ్య వివరాలకు

పుడ్స్ ఫ్యాక్స్ అండ్
ఫెర్టీలైజర్స్ లిమిటెడ్
మద్రాసు-600001

ఒవోమాలట్

శక్తినిచ్చే పానీయం

FFF-91 TEL

ఉచితం! ప్రతి టన్నుతోనూ ప్లాస్టిక్ బుట్ట ఒకటి అడిగి తీసుకోండి!

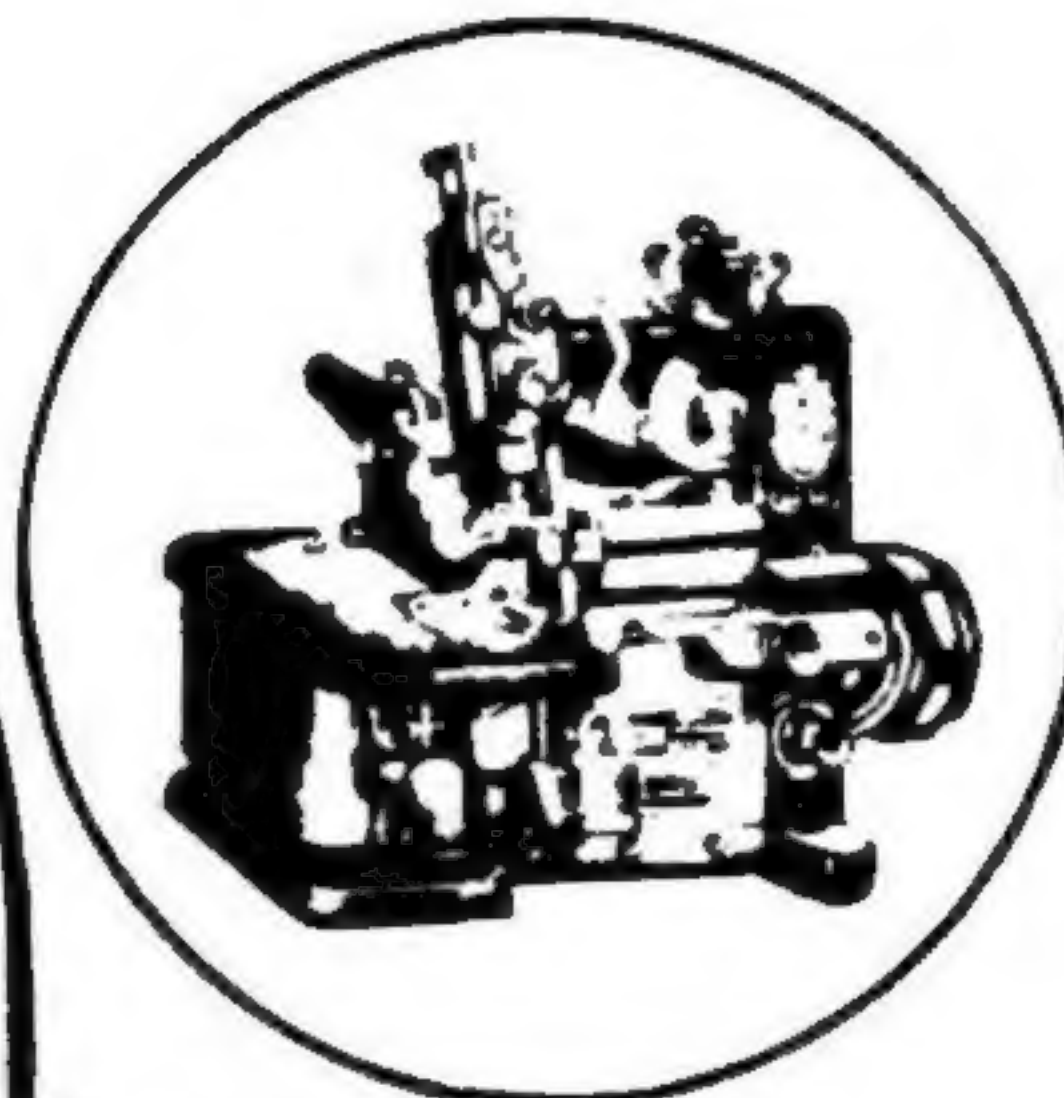
విజయ సాధనకు మోదదల్కి 999 అనే తరక మంత్రిమ్!

జయగజలక్ష్మి మెషిన్‌కోస్

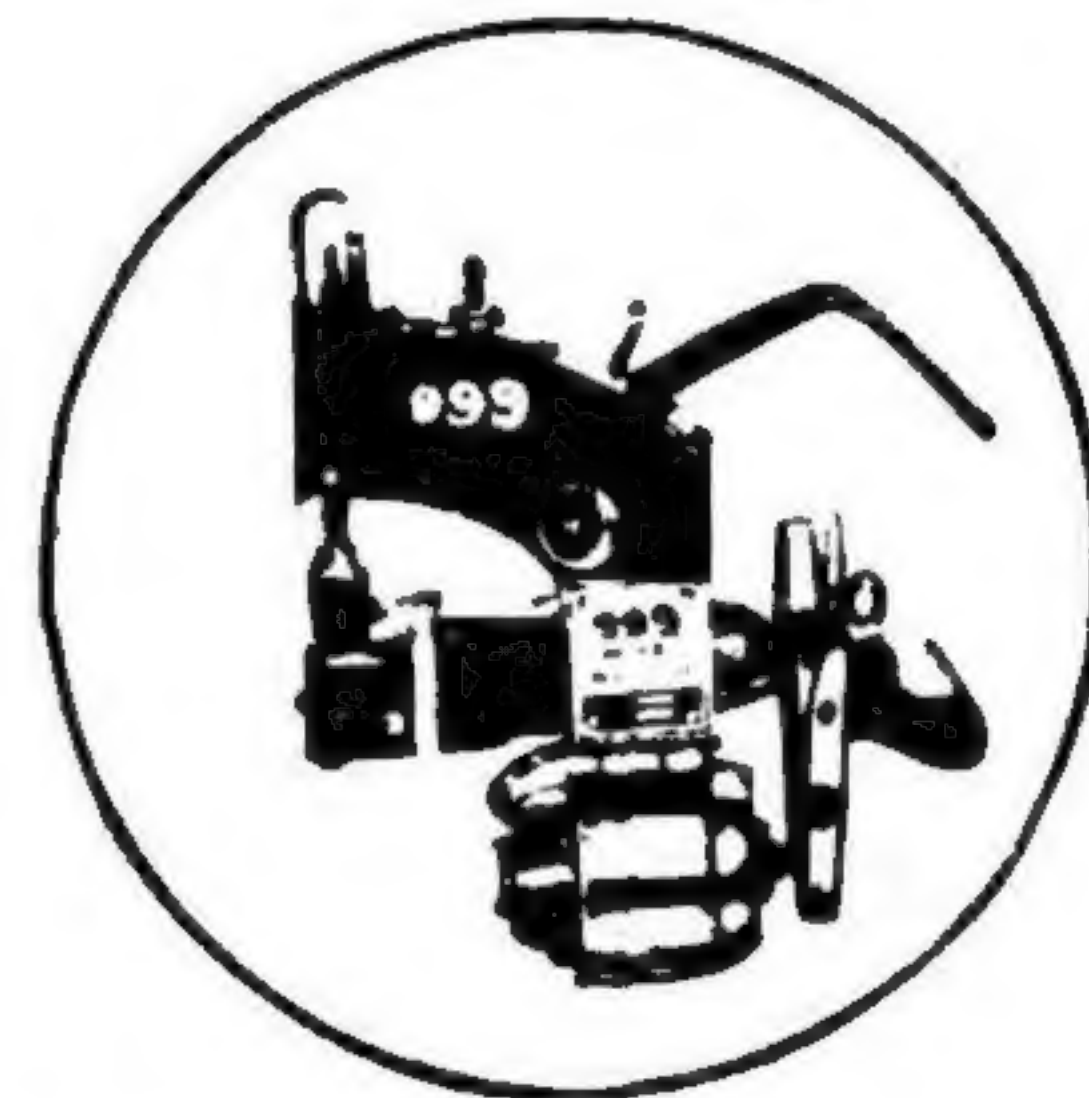
2/156, బ్రాడ్వే (ఘై మేడపూడి), మద్రాసు - 600001.

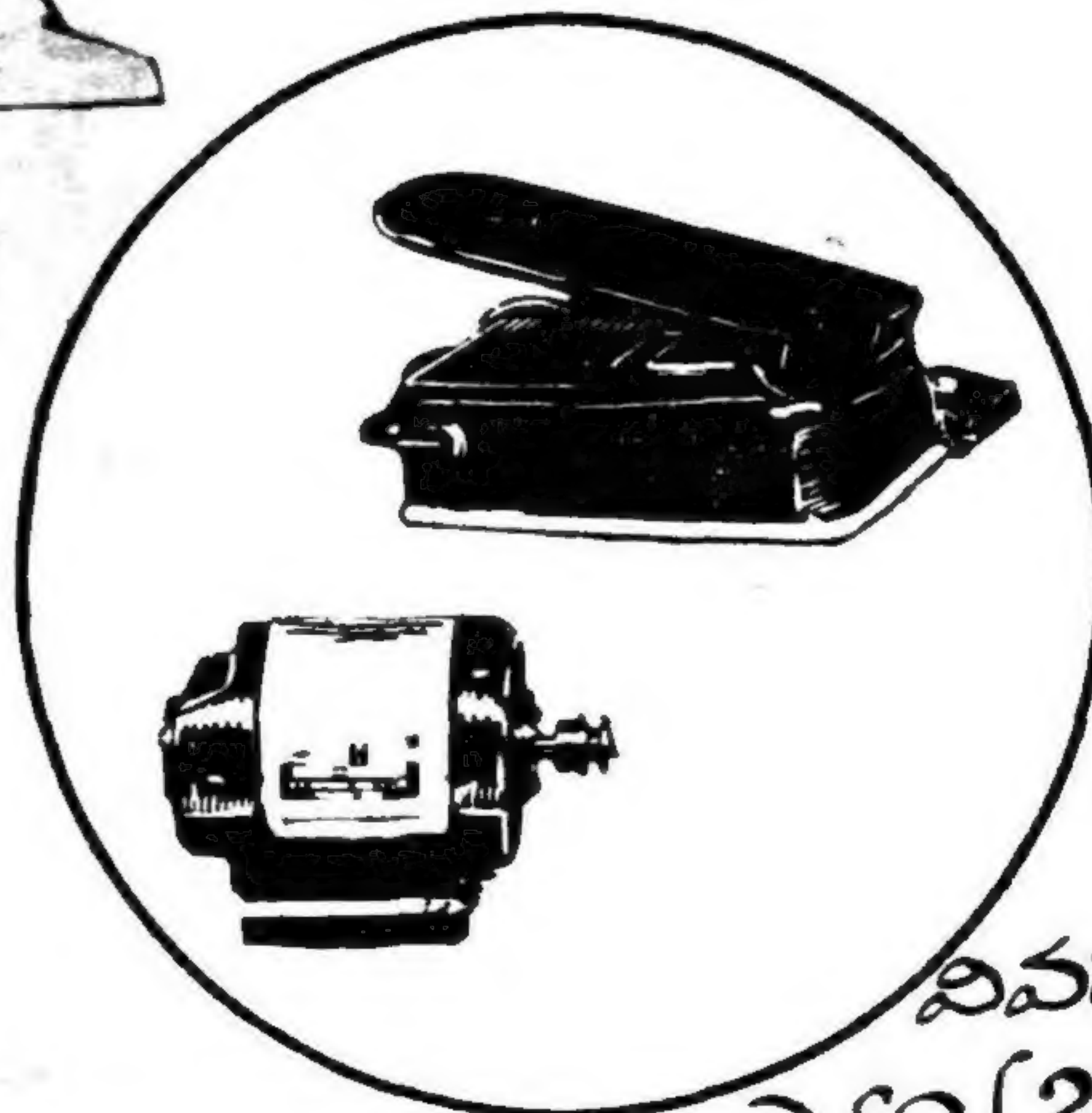
గురు ఓవర్‌లాక్
మిషన్

ఎరువుల మూడి
కుట్ట మిషన్

శివ కుట్ట మిషన్
మోటార్

వివరాలకు
ఫోన్ { 22698
27876
సంప్రదించండి

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుట: 2 సంచిక: 17

మార్చి ఒకటి: 1977

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

సం||ర చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

శ్రీలంక: రూ. 1. 15

మలేషియా: 65 పెంట్స్

చిరునామా:

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

వచ్చే సంచికలో

ముఖ చిత్రం:

ఇరవైనాడు ఏళ్ళుగా పాలన చేస్తున్న

బ్రిటిష్ రాణి - ఎలిజబెత్

(ప్రత్యేక వ్యాసంతో)

ఒక కథ:

విద్యార్థినుల కథా రచనల పోటీలో

మొదటి బహుమతి పొందిన కథ

ఇంకో కథ:

మగువ గతి ఇంతే:

('శిల్ప')

ఒక వ్యాసం:

గృహిణి: నాడు - నేడు

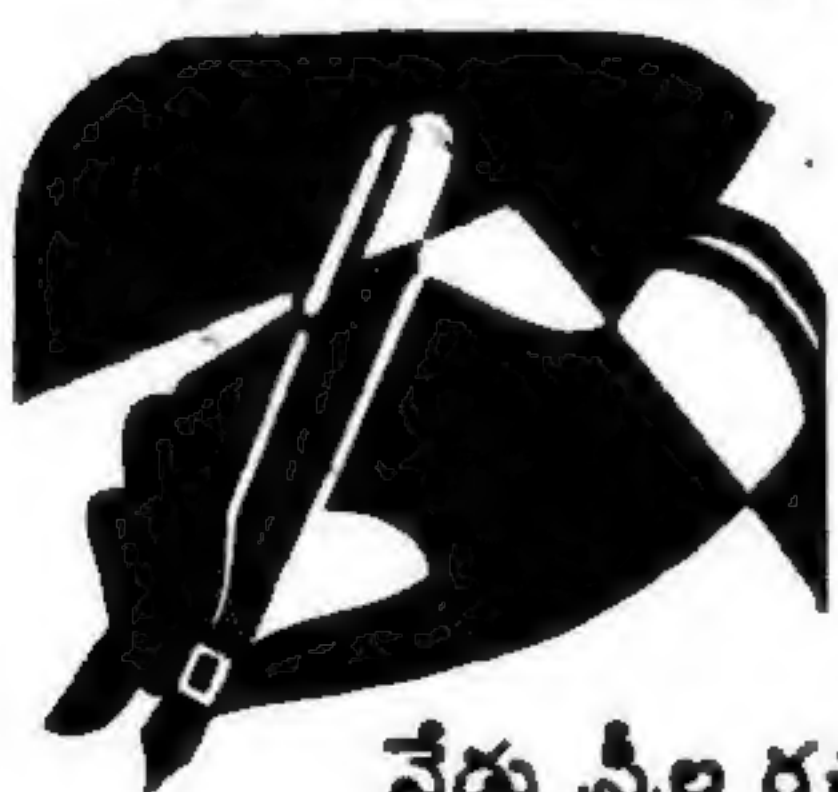
(వేదవతిదేవి)

ఈ సంచికలోని 29వ పేజీలో 'వేలుపురాణం' అన్న తమాషా వ్యాసం వుంది. ఈ వ్యాసాన్ని శ్రీమతి యన్. లక్ష్మి గిరిధర్ రాశారు. ఆమె బి. ఎ. పానయ్యారు. ఎమ్. బి. డి. యన్. లో ప్రవేశించి, మా నేకారు. ఎనిమిదేళ్ళుగా వీలున్నప్పుడల్లా పత్రికల్లో వ్యాసాలు రాస్తున్నారు. ఆమె తర్త నిప్పాణి గిరిధర్-మద్రాసులో దాక్టరు. "ప్రేమించి పెళ్ళిచేసుకున్నాం-రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో. పెళ్ళి ఖర్చు 35 రూపాయలయింది. ప్రేమకోసం ఆయన కట్నం వదిలేశారు; నేను తలిదండ్రుల్ని వదిలేశాను" అన్నారామె. ఈ దంపతులకు ఒక అబ్బాయి. హాస్యం, వ్యంగ్యం ప్రధానంగా వ్యాసాలు రాయడమంటే తనకు ఇష్టమనీ, గృహ వాతావరణంలోని చిన్న చిన్న సమస్యల్ని చాకచక్యంగా విడదీసుకోగలిగే రచనలు వస్తే, సమాజ చైతన్యానికి ఈ రచనలే తోడ్పడగలవనీ. తన అతి ప్రాయంగా తెలియజేస్తున్నారు ఆమె.

నికి చదువుకోటానికి యీ రచనలు బావుంటాయి కాని వీటి ప్రయోజనం ఏమిటి? అని ప్రశ్నించుకుంటే మాత్రం సమాధానం దొరకదు. నేను సమాజంలో అనేక సమస్యలు వున్నాయి. ఆ సమస్యలను ప్రతిబింబిస్తూ, వీలైతే వాటికి పరిష్కారాన్ని సూచిస్తూ రచనలుచేసి పాఠకులలో కొంత ఆలోచనలను రేకెత్తించగలగాలి. చదివిన వెంటనే మరిచిపోయే రచనలు కాకుండా కొంత కాలం పాఠకుల జ్ఞాపకాలలో, ఆలోచనలో నిలిచి పోగల రచనలు చేయాలి. వాస్తవికతకు దర్పణం పడుతూ సాంఘిక స్పృహ, సామాజిక అవగాహన కలిగిన రచనలు చేసి పాఠకుల మనసులను చైతన్యవంతం చేయగలగాలి. కేవలం కాలహరణానికి పనికిరాచే రచనలు కాకుండా సమాజ వికాసానికి, అభ్యున్నతికి తోడ్పడగల ఉత్తమ రచనలు చేసి, "ప్రేమ రచనలు కాలక్షేప సాధనాలు" అనే ఆరోపణ విజంకాదని నిరూపించుకోవాలి. అది రచయిత్రులందరి కవీసపు బాధ్యతగా నేను భావిస్తున్నాను. —బి. వజ్రవతి, శ్రీహరికోట

'వివిధ పత్రికలు, వివిధా ప్రేమ కోసం అనేక కొత్త కొత్త శీర్షికలు ప్రచురిస్తుండగా, ఇంకా వనితలకంటూ యీ పత్రికలో చెప్పే విషయా లేముంటాయ్'—అని, నేనూ అనుకున్నాను. అయితే—కేవలం పెంటిమెంట్ల నీరియల్నూ, అర్థం వర్థంలేని 'బాయ్ మీట్ గర్ల్' కథలూ, నిండి వంటలూ, పెరటిమొక్కలూ—అంటూ పాఠ చింతకాయ పచ్చడిలాంటి రచనలు 'వనిత'లో లేనందుకు ధన్యవాదాలు: పిబ్రవరి వనిత (1-2-77) సంచిక యందుకు వో మంచి ఉదాహరణ. బయటి ప్రపంచంలో—అసలు తల్లిగా ప్రేమెనుకోవలసినవి అనేకం వున్నాయ్. ఉదాహరణకు బుద్ధిమాంద్యం, దానికి సంబంధించిన వివరాలు. బుద్ధిమాంద్యతగల పిల్లల సంక్షేమానికి సాయపడే సంస్థలు వున్నాయని నాలాగే చాలా మంది వనితలకు తెలియదనుకుంటాను. మాబందు వుల్లో ఒకరి అబ్బాయి చూట్టానికి బాగానే వుంటాడు. అయితే ఆ అబ్బాయి తల్లి గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడు తండ్రి నిరుద్యోగం. ఆ దిగులుతో ఆ తల్లి—రిండి, తిప్పలూ లేక చాలా దయనీయ జీవితం గడిచింది. ఫలితంగా ఆ అబ్బాయి బుద్ధిమాంద్యానికి గురి అయ్యాడు. 'వనిత'లో వచ్చిన వ్యాసం ఆమెకు చదవమని పంపుతూ మద్రాసులోని ఎస్. డబ్ల్యు. ఎమ్. ఆర్ సంస్థకు ఉత్తరం వ్రాయమని కోరాను. —బీబీ జాన్, తెనాలి

అభిప్రాయాలు

నేడు ప్రేమ రచనలమీద సర్వత్రా ఒక ఆరోపణ వినవస్తున్నది. వాస్తవికతకూ, సహజత్వానికి

దూరంగా వుంటూ అందమైన ఊహా జనిత యితి వృత్తాలే రచయిత్రులు చేస్తున్నారని ఆ ఆరోపణ లోని సారాంశం. ఈ ఆరోపణ పూర్తిగా నిజం కాకపోయినా, సత్యదూరం మాత్రంకాదు. ప్రేమ రచనలలో అధికభాగం 'ప్రేమ'ను యితి వృత్తంగా తీసుకున్నవే. కాలక్షేపానికి, అప్లౌద

ఈ నెల 'ప్రపంచం'లో ముఖ్యసంఘటన భారత దేశంలో ఎన్నికలు. మార్చి 16, 18, 19, 20 తేదీలలో ఆరవ లోక్ సభకు ఎన్నికలు జరుగుతాయి. మనదేశం ప్రజాస్వామ్య దేశాలలో ప్రముఖమైనది. వయోజనుల వోటింగ్ హక్కును ప్రవేశపెట్టినది మొదలు మన దేశంలో అయిదుసార్లు సాధారణ ఎన్నికలు జరిగాయి. ప్రజల తీర్పు ననుసరించే ప్రభుత్వాలు ఏర్పడ్డాయి. పురుషులతో పాటు వనితలకూ ఓటింగ్ హక్కు మొదటి నుంచి వుండడం మన దేశంలో ప్రజాస్వామ్యపు విజయంగా చెప్పుకోవాలి. బ్రిటన్ లో వోటింగ్ హక్కుకోసం ఎంతో పోరాటం జరిపి, ఎన్నో త్యాగాలు చేశారు అక్కడి వనితలు.

ఇప్పుడు లోక్ సభలోని 542 స్థానాలకు ఎన్నికలు జరుగుతాయి. ఈ ఎన్నికలో 32 కోట్లమంది వోటర్లు వోటు చేయబోతున్నారు. మూడున్నర లక్షల పోలింగ్ స్టేషన్లు వుంటాయి. ఈ ఎన్నికల కయే ఖర్చు 15 కోట్ల రూపాయలు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో లోక్ సభకు పోలింగ్ మార్చి 18న జరుగుతుంది.

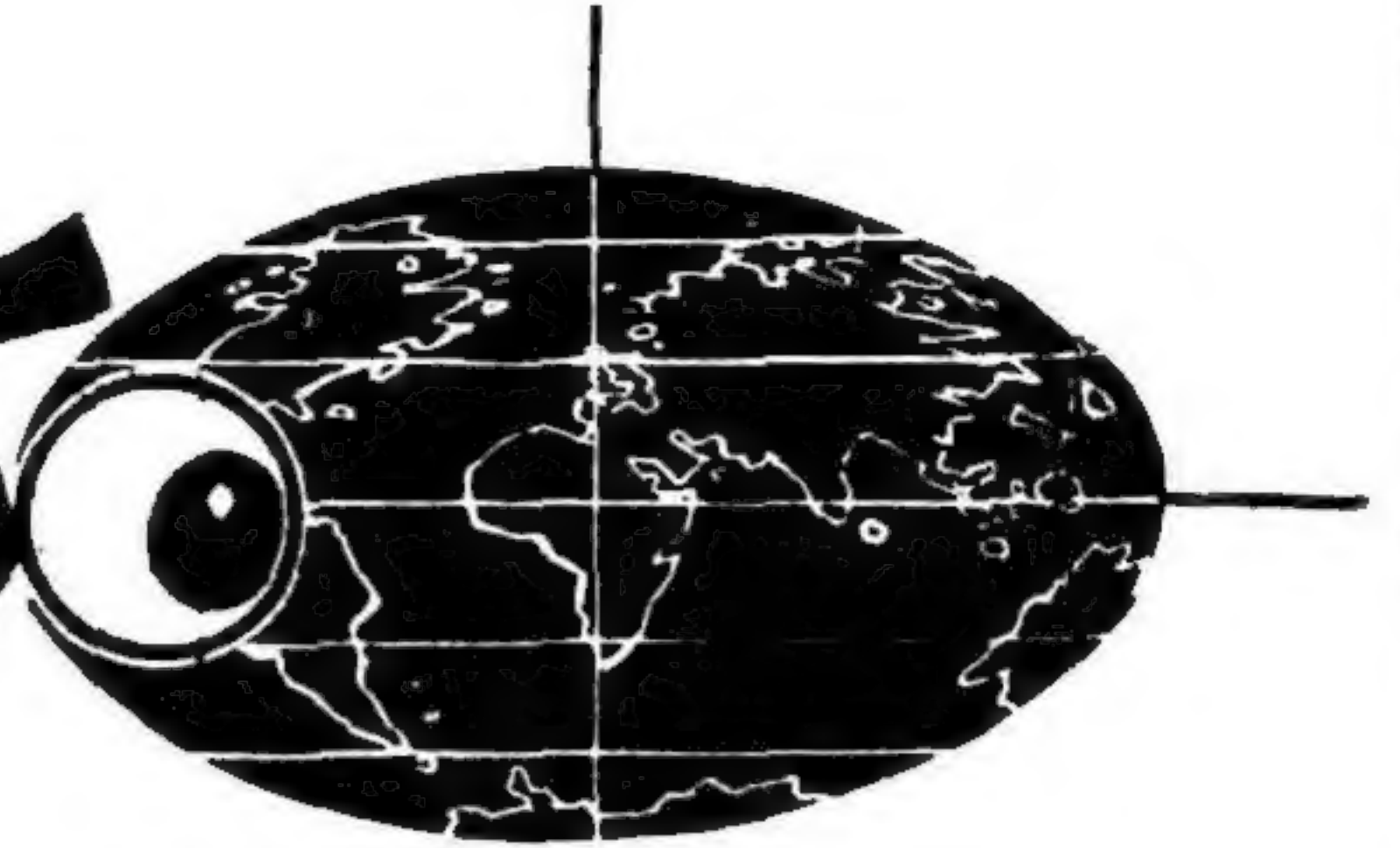
లోక్ సభకి ఎన్నికలు జరుగుతాయనే వార్తను జనవరి 18న 'ఆకాశవాణి' ద్వారా ప్రధాని శ్రీమతి గాంధీ వెల్లడించారు. ఎన్నికలలో పాల్గొనడానికి వీలుగా నిర్బంధంలో వున్న రాజకీయ నాయకులను విడుదల చేశారు. వార్తా పత్రికల మీద వున్న 'సెన్సార్ షిప్'ని రద్దు చేశారు.

కేంద్రప్రభుత్వంలో మంత్రి శ్రీ జగజీవన్ రామ్ పదవికేకాక, కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యత్వానికి రాజీనామా నిచ్చారు. 'కాంగ్రెస్ ఫర్ డెమాక్రసీ' అనే పార్టీని స్థాపించారు. కమ్యూనిస్టులు తప్ప తక్కిన ప్రతిపక్షాలన్నీ కలసి 'జనతా పార్టీ'గా ఎన్నికలలో పోటీ చేస్తున్నాయి. జనతా పార్టీకి మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టులు కూడా ఎన్నికల దృష్ట్యా మద్దతు ఇస్తున్నారు.

ఇంతవరకూ జరిగిన లోక్ సభ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ ఐదుసార్లు మెజారిటీ సంపాదించింది. 1971 ఎన్నికలలో లోక్ సభలోని 522 స్థానాలలోనూ కాంగ్రెస్ కి 350 లభించాయి.

లోక్ సభకి ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి 42 మంది సభ్యులు ఎన్నికవుతారు. ఉత్తరప్రదేశ్ లో అన్ని రాష్ట్రాలకన్నా ఎక్కువ లోక్ సభ స్థానాలు-85 వున్నాయి.

ప్రపంచం

ఏడు సంవత్సరాల క్రితం రాజకీయాల నుంచి విరమించిన శ్రీమతి విజయలక్ష్మిపండిట్ 'కాంగ్రెస్ ఫర్ డెమాక్రసీ,' జనతా పార్టీల అధ్యక్షుల తరపున ప్రచారం చేయబోతున్నారు. ఈ ఎన్నికలలో వనితలు కొన్ని లోక్ సభ స్థానాలలో వివిధ పార్టీల తరపున పోటీ చేస్తున్నారు; కొన్ని స్థానాలలో ముఖాముఖి పోటీ వనితల మధ్యే జరగబోతోంది.

రాష్ట్రపతి మరణం :

భారత రాష్ట్రపతి శ్రీ పక్రుద్దీన్ అలీ అహమ్మద్ ఫిబ్రవరి 11న మరణించారు. 'నిరాదంబిత తీవి, నిష్కంఠక దేశభక్తుడు' అయిన శ్రీ పక్రుద్దీన్ అలీ అహమ్మద్ మరణంతో ఏర్పడిన లోటు ఇప్పుట్లో తీరేది కాదు' అని ప్రధాని శ్రీమతి గాంధీ అన్నారు. ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ జిత్తి తాత్కాలిక రాష్ట్రపతిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. రాష్ట్రపతి పదవికి ఆగస్టు నెలలో ఎన్నికలు జరుగుతాయి.

శ్రీలంకలోనూ ఎన్నికలు

అతి త్వరలో శ్రీలంకలోనూ సాధారణ ఎన్నికలు జరగబోతున్నాయి. శ్రీలంకలో అది కారంలో 'శ్రీలంక ప్రీడమ్ పార్టీ' వుంది. శ్రీలంక ప్రధాని శ్రీమతి సిరిమావో బండారానాయకే ఎన్నికలు త్వరలో జరుగుతాయనే విషయాన్ని వెల్లడించారు. ఫిబ్రవరి 17న శ్రీలంకలో అసెంబ్లీ సమావేశం కావలసివుంది. కాని అది-మే 17న సమావేశమవుతుందని ప్రకటించారు. ఐతే ఎన్నికలు ఈలోపలనే జరగవలసి వస్తే అసెంబ్లీని రద్దు చేస్తారు.

ఎథియోపియా సమస్య

ఎథియోపియా ప్రపంచంలో అతి పురాతన మయిన 'రాజ్యం'. ఇది ఆఫ్రికాలో ఉంది.

రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఎథియోపియాలో చక్రవర్తి హెయిలీ సలాసీని మిలటరీ నాయకులు సింహాసనం నుంచి తొలగించారు. ఆయితే ఆ తర్వాత రాజ్యధికారం చేపట్టిన లెఫ్టినెంట్ జనరల్ ఆకున్ ఆందేయని 1974లో హత్య చేశారు. కొద్ది వారాల క్రితం బ్రిగేడియర్ ఔపరే బెంచేనీ హత్య చేశారు. ఇప్పుడు ఎథియోపియా వ్యవహారం లెఫ్టినెంట్ కల్నల్ హెయిలీమరియమ్ చేతుల్లో వుంది. ఎథియోపియాలో ఐక్యత తీసుకు రావడమూ, ఎథియోపియా ప్రాదేశిక సమగ్రతను కాపాడడమూ తన లక్ష్యమన్నారు మరియమ్.

చైనాలో అమెరికా సత్సంబంధాలు

తన హయాంలో చైనాతో అమెరికా సంబంధాలు మెరుగవడమే కాక బలపడగలవని కూడా అమెరికా అధ్యక్షుడు కార్టర్ అన్నారు. అమెరికాలో వున్న చైనా ప్రధాన కార్య ప్రతినిధి హుయాంగ్ చెంగ్ తో కార్టర్ ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేశారు. 'ఈ మధ్యకాలంలో మన రెండు దేశాల మధ్య స్నేహ సంబంధాలు ఎంతగానో పెరిగాయి. రానున్న కాలంలో ఇంకా మెరుగవుతాయి' అన్నారు కార్టర్-చెంగ్ తో.

స్పెయిన్: జంట సమస్యలు

పశ్చిమ ఐరోపా దేశాలలో స్పెయిన్ ప్రధాన మయిన దేశం. స్పెయిన్ లోని రెండు ప్రధాన నగరాలకు చెందిన కార్మికులు ఈ మధ్యనే సమ్మె చేశారు. దేశంలో ఆకాంతి పెరిగిపోతున్నందుకు నిరసనగా ఈ సమ్మె వీరు చేశారు.

స్పెయిన్ లో హత్యలు ఒక ప్రక్క, నాయకులను అపహరించుకునిపోవడం మరొక ప్రక్క జరుగుతూ వుంటే, అక్కడ రాజకీయ పరిస్థితి అంత బాగా లేదని చెప్పుకుంటున్నారు.

మూలబిత్తుం:

మూలబిత్తు చందూర్

సాయంకాలం ఆరు దాటింది. రోడ్డు మీద బస్సుల రోద-మధ్య మధ్యలో తీవ్రంగా వున్నా. ఇంటిముందు నిశ్శబ్దంగానే వుంది. ఆ బైమ్ కు నేను ఆవిడను కలుసుకోవాలి. అది ఆవిడ ఇచ్చిన బైమ్. ఐనా, పిలవడానికి నాకు ఎందుకనో భయం గానే వుంది. ఎప్పుడూ ఏదో రాసుకుంటూనో, చదువుకుంటూనో వున్న వాళ్ళకు ఎలా భంగం కలిగిస్తాం?....

విధిలేక, నెమ్మదిగా తలుపు తట్టాను. "ఎవరూ? రండి" అన్నారు ఆమె-చదువు కుంటున్న పుస్తకాన్ని పక్కన పెట్టి. నమస్కరిస్తూనే వెళ్ళి. కూచున్నాను.

ఆవిడే. నా అభిమాన రచయిత్రి మూలబి చందూర్ గారు! ఎదురుగా కూచోగానే ఒళ్ళు పులకరించినట్టయింది.

"కాఫీ తీసుకుంటారా?" అన్నారామె చిరు నవ్వు నవ్వుతూ. నేను ఏమీ చెప్పకముందే లేచి, రోపలికి వెళ్ళారు.

నా దృష్టి ఎదురుగా గోడకు వున్న రెండు పటాలమీద పడింది. ఒకరు-అబ్రహం లింకన్. రెండోవారు అరవిందులు. 'ఈ ఇద్దరూ అంటే

ఆమెకు ఎంతో ఇష్టం కాబోలు' అనుకున్నాను. ఏవేవో పుస్తకాల దొంతులూ, ఉత్తరాలూ-కట్టలు కట్టలుగా కనిపించాయి.

ఆమె కాఫీ తీసుకొచ్చి ఇచ్చారు.

"మీరు చాలా సింపుల్ గా వున్నారు" అన్నాను మొహమాటపడుతూనే. చిరునవ్వుతో.

"అవును ఎప్పుడూ ఇలాగే వుంటాను. నగల మీద, చీరలమీదా నాకు వ్యామోహం లేదు" అన్నారు ఆమె.

నేను ఆశ్చర్యంగా చూశాను. "నిజమే. ఆ రెండూ అంటే ప్రీయ చాలా మోజుపడతారు. మరి, నాకెందుకనో అంత మోజు లేదు. చీరె కొనుక్కున్నప్పుడు కూడా నేను వెళ్ళను; మా అక్క కొంటే నేను కట్టుకోడమే" అన్నారు.

ఆ ఇంట్లో వాళ్ళు ముగ్గురే వుంటారు. మూలబి గారి భర్త చందూర్ నాగేశ్వరరావుగారు (ప్రసిద్ధ రచయిత యన్. ఆర్. చందూర్), మూలబిగారి అక్కగారు శారదాంబగారు (చిల్డ్రెన్స్ గార్డన్ స్కూలులో టీచరు).

"మీదైనందిన కార్యక్రమం ఎలా ప్రారంభ మవుతుంది?" అన్న ప్రశ్నతో ప్రారంభమైంది

నా 'ఇంటర్వ్యూ'.

"ఏముంది? మా మూలే. ఉదయమే నేను ఇంగ్లీషు పేపరు చదువుతాను. అది చాలా ముఖ్యం నాకు. మా ఆయన కంటే ముందుగా నేనే చదవాలి - ఏమైనా సరే! ఆ తర్వాత 'ప్రమదావనం' ఉత్తరాలు చూస్తాను. ఒక రోజునా ఉత్తరాలు చూస్తే, రెండో రోజు కూచుని రాస్తానన్నమాట. వారంలో రెండు, మూడు సినిమాలు చూస్తాను!"

అన్నట్టు-ఆమె సెన్సార్ బోర్డులో సభ్యురాలుగా వుంటున్నారు-అంచేత, సినిమాలు మనందరికంటే ముందుగానే-ఆమె 'అపీషియల్'గా చూస్తారన్న మాట!

"సెన్సార్ బోర్డులో పదేళ్ళ నుంచి సభ్యురాలిని. ఆ హోదాలో ఇప్పటికీ వెయ్యి సినిమాలు చూసి వుంటాను" అన్నారామె సాలోచనగా.

"మరి, వంట, వార్నూ...."

"నాకు వంట చెయ్యడం బాగా తెలుసు. కానీ, చెయ్యవలసిన అవసరం లేదు. మా అక్కగారు చేస్తారు. ఆ పన్నన్నీ ఆవిడ చూసుకుంటున్నారు కాబట్టి గానీ, లేకపోతే నా రచనా కార్యక్రమం సాగి వుండేది కాదేమో! అయితే, ప్రతి వేసవి లోనూ ఓ రోజు మిత్రులందరినీ భోజనానికి పిలుస్తాను. ఆ రోజు మాత్రం నేనే వంట చేస్తాను. మరి, వంట తెలియకుండానే "వంటలు, పిండి వంటలు" పుస్తకం రాశాననుకున్నారా!.... అందులో వున్న ప్రతిదీ నేను చేసి చూసి, రాసినదే!" అన్నారు ఆమె.

"మీరు రాసిన మొట్టమొదటి కథ ఏదో చెబుతారా?" అని అడిగాను.

"రవ్వల దుద్దులు". 1948లో ఆనందవాణిలో అచ్చయింది. అప్పుడు ఆరుద్ర గారు ఆనంద వాణిలో వుండేవారు. ఏదో ఉత్సాహం కొద్దీ ఓ కథ రాశాను; పంపాలనిపించింది, పంపాను. అయితే, దానికి పేరు మాత్రం నేను పెట్టలేదు. మా ఆయనే పెట్టారు. అప్పట్నుంచీ ప్రతి రచనకూ ఆయనే నామకరణం చేస్తూ వుంటారు! ఇంకో విశేషం చెప్పనా? నేను ఏది రాసినా, ఆయనకు చూపిస్తాను. ఏ రచనైనా సరే ఆయన చూడకుండా బయటకు వెళ్ళదు!" అన్నారామె, అప్పుడే రోపలికి వచ్చిన భర్తకేసి చూస్తూ.

మాలిగారి స్వస్థలం నూటివీడు. తలిదండ్రులకు ఆమె, ఆఖరు సంతానం. ఆమెకు ఆరోనేల దాటకముందే తండ్రిగారు పోవడంతో, తల్లిగారు చాలా అపూర్వంగా పెంచుతూ, బాగా చదివించారు. ఏలూరు 'కాన్వెంట్'లో ఆమె చదువుకున్నారు. తల్లిగారి సోదరుడే. నాగేశ్వరరావుగారు.

"1947 ఏప్రిల్‌లో మద్రాసులో మా వివాహం జరిగింది. చాలా సింపుల్‌గా, అతి తక్కువ ఖర్చుతో, హడావిడిమీ లేకుండా జరిగిపోయింది!" అన్నారు ఆమె.

"రచనలు చెయ్యాలన్న అభిలాష మీకు ఎలా కలిగిందో చెబుతారా?" అని అడిగాను.

"మా కుటుంబంలో—మరి, మా 'మావయ్య' (ఆయన) తప్పించి, ఇంకెవరూ రచయితలు లేరు. నేను కూడా అనుకోకుండా, రచయిత్రిని అయ్యాను. తర్వాత నాకు అవి-అవసరం కూడా అయింది!

అలిండియా రేడియోవారు, రెండు విషయాలు ఇచ్చి 'టాక్స్' తయారు చెయ్యమన్నారు. "ఇర్లండ్‌లోని జానపదుల ఆటలు;" "రష్యన్ సాహిత్యంలో స్త్రీలు" అన్నవి-ఆ విషయాలు. నాకూ ఆ విషయాలకూ ఏమీ సంబంధం లేదు. కాని, అవి తయారు చెయ్యడానికని, పుస్తకాలు చదివి, అలా అలా నేర్చుకోవలసి వచ్చింది. ఆ తర్వాతే, కథలు రాయడం మొదలైంది! అయితే చదువుకుంటున్న రోజుల్లోనే ఇతర పుస్తకాలన్నీ బాగా చదివేదాన్ని. అర్థమైనా కాక పోయినా ఇంగ్లీషు పుస్తకాలూ చదివేదాన్ని. అంతా స్వయంకృషితో, కేవలం ఉత్సాహంతో నేర్చుకున్నాడే!" అని చెప్పారామె....

'ఆనందవాణి'లో కథ అచ్చయిన తర్వాత, కథలు రాయడం మీద ఆమెకు ఉత్సాహం పెరిగింది. వరసగా రాయడం ఆరంభించారు. 'దాదాయిల్లు' అన్న కథ 'ఆంధ్రజ్యోతి' (మాసపత్రిక)లో వచ్చింది. చాలా భాషల్లోకి అనువదించబడింది. ఆ కథ, 'పరీక్ష' అన్న కథ-రచయిత్రిగా ఆమెకు మంచి పేరు తెచ్చాయి. 'చంపకం - చెదపురుగులు' ఆనందవాణిలో సీరియల్‌గా వచ్చింది. 'గుండుసూది' పత్రికలో కొన్ని సీరియల్స్ వచ్చాయి. అవన్నీ తర్వాత తర్వాత, పుస్తకాలుగా వెలువడ్డాయి.

"ఈ మధ్య వచ్చిన కొన్ని పుస్తకాలు అంతకుముందు పత్రికల్లో వచ్చాయాండీ?" అని అడిగాను.

"లేదు. 'ఆంధ్రప్రభ' వీక్లీలో ప్రమదావనం రాస్తున్నదగ్గర్నుంచి బయటి పత్రికల్లో ఏమీ రాయడం లేదు. ఏదేనా రాస్తే, అది పుస్తక రూపంలోనే వస్తోంది." అని బదులు చెప్పారు ఆమె.

1952 ఆగస్ట్ 15న 'ఆంధ్రప్రభ' వారపత్రిక ఆరంభమైంది. అప్పట్నుంచి, నేటివరకూ ఆమె, విడవకుండా అన్ని వారాలూ 'ప్రమదావనం'లో రాస్తూనే వున్నారు! ఈ ఆగస్ట్ 15కి పాతికేళ్ళు పూర్తవుతాయన్నమాట!

"ప్రమదావనంలో ఇంతమంది, ఇన్ని రకాలుగా ప్రశ్నలు వేస్తూవుంటారు గదా. అన్నిటికీ మీరు ఎలా సమాధానాలు చెప్పగలుగుతారండీ?" అని అడిగాను నేను ఉండబట్టలేక.

"నేను అన్ని పత్రికలూ చదువుతాను; పుస్తకాలు చదువుతాను. ఎవరు ఏది అడిగినా దానికి సంబంధించిన విషయం ఎక్కడుందో వెతికి, నోట్ చేసుకుంటాను. నాకు అనుమానం వస్తే ఆయన్ని అడుగుతాను" అన్నారు.

"మీరు రాయడం ఏ టైమ్‌లో రాస్తారండీ సాధారణంగా?"

"తెల్లవారు ఝామునే రాస్తాను. అప్పుడు ప్రకాంతంగా, హాయిగా ఉంటుంది. రాత్రులు చదువుతాను."

గమ్మత్రేమిటంటే-ఇంత పేరు వచ్చినా కూడా ఆమె ఎక్కడికీ వెళ్ళరు; ఏ సభల్లోనూ పాల్గొనరు; ఉపన్యాసాలు ఇవ్వరు. ఆ మాటే నేను అడిగాను-దానికి ప్రత్యేకించి కారణం ఏమీ లేదన్నారు. ఒక్కొక్కరి తత్వం అంత-అన్నారు.

ఇంకో విశేషం కూడా వుంది-ఇంతవరకూ ఆవిడ ఏ పత్రికకూ 'ఇంటర్వ్యూ' ఇవ్వలేదు! 'ఆంధ్రప్రభ'లో చాలా సంవత్సరాల క్రితం వచ్చిన ఒక పోటో తప్ప- ఇంకెప్పుడూ తన పోటో కూడా ఇవ్వలేదు! పోటో తీసుకోడానికి అనుమతించడం, ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వడం - 'వనిత' కే తొలిసారి!

మాలతీ చందూర్‌కు స్వయం కృషిమీద నమ్మకం ఎక్కువ. శ్రమపడితే 'సాధించలేనిది

ఏదీలేదు' అన్నదే ఆమె నమ్మకం. తనంతట తానుగా తమిళ భాష నేర్చుకుని, చాలా రచనలు తెలుగులోకి తర్జుమా చేశారు; ఇప్పుడు మలయాళం భాష నేర్చుకుంటున్నారు.

"ప్రస్తుతం ఇంకేమైనా రాస్తున్నారండీ?"

"ఆంధ్రప్రభ దిన పత్రికలో వ్యాసాలు రాస్తున్నాను; కొన్ని తమిళ కథల్ని తెలుగులోకి అనువదిస్తున్నాను."

"సరేనండీ!....మీరు, మీవారిని ఆడక్కుండా ఏ రచనా పంపను అన్నారుగదా - అలాగే, అన్ని విషయాలూ ఆయన్ని సంప్రదించి, ఆయన అనుమతిమీదనే చేస్తారండీ!" అని అడిగాను నేను కాస్త నసుగుతూనే.

"అబ్బేప్పే.... అదేం లేదు! చాలా విషయల్లో ఆయన చెప్పింది నేను ఒప్పుకోను. పట్టుదల వస్తే-ఆయనతో గట్టిగానే వాదిస్తాను. ఆయన అభిప్రాయాలు ఆయనవి; నా అభిప్రాయాలు నావి. ఆయన అభిరుచి వేరు; నా అభిరుచి వేరూ," అన్నారామె గట్టిగానే—పక్కన ఉన్న చందూర్‌గారు నవ్వుతూ ఉంటే.

"ఆ....అఖరి ప్రశ్నండీ, ఇవాళ మనకి ఎందరో రచయిత్రులు వచ్చారు. ఎన్నెన్నో రాస్తున్నారు. ఈ రచనల మీద మీ అభిప్రాయం చెబుతారా?"

"అభిప్రాయం చెప్పడానికేం లేదు. ఎందరో రచయిత్రులు రావడం సంతోషించ దగ్గ విషయం. అందరూ రాయవలసిందే! ఇంకా ఎన్నెన్నో పుస్తకాలు రావలసిందే. అందులో బాగున్న వంటూ వుంటే, ఎక్కువ కాలం నిలుస్తాయి; బాగులేకపోతే పాఠకులే వదిలేస్తారు. ఏమైనా, ఇంతమంది ఇవాళ రాస్తున్నారంటే - నిజంగా అది చాలా కొనియాడ దగ్గ విషయమే" అన్నారు ఆమె-మెచ్చుకుంటూ.

"మీ టైమ్ చాలా తీసుకున్నానండీ. చాలా థాంక్స్. వెళ్ళొస్తానండీ నమస్కారం." అంటూ లేచాను. ఆమె, సాదరంగా నాకు వీడ్కోలు చెప్పారు. ఏదో ఒక అనుభూతి, ఆనందంలో తేలిపోతూ, నేను బయటకొచ్చి-రోడ్డుమీద పెద్ద శబ్దంతో తిరిగే బస్సుల్ని కారుల్ని చూసి-మళ్ళీ ఈ ప్రపంచంలో వడ్డాను!

—అర్. రేవతి

సంస్కృతములు

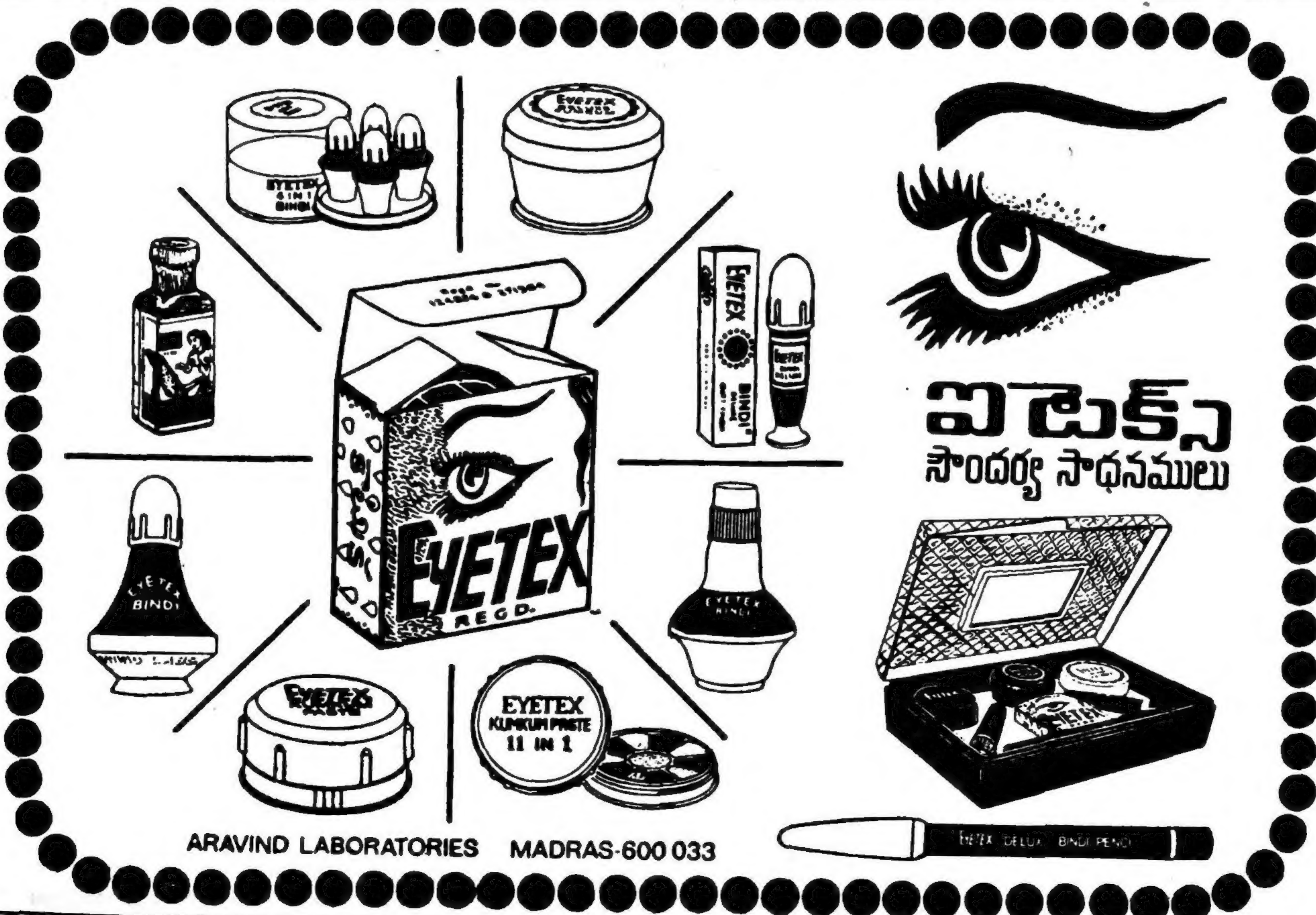
మన దేశంలో 'పెళ్ళి' అంటే - అది పెద్దలు ఏర్పాటు చెయ్యవలసిందే. అందులోనూ వధువుకు ఏమాత్రం ప్రమేయం లేని పెళ్ళిళ్ళు కూడా చాలా జరగడం మనం చూస్తూనే వున్నాము. ఎక్కువ పెళ్ళిళ్ళు పిల్ల తరిదండ్రుల ఇష్టం మీద ఆధారపడే జరుగుతూ వుంటాయి. ఇలాటి పెళ్ళిళ్ళు అప్పుడప్పుడు-విఫలమవుతూ వుండడం కూడా మనం చూస్తున్నాము. ముఖ్యంగా కట్నం దగ్గర పేచీలు రావడం; వధూవరుల మధ్య వయసుల్లో తేడాలు వుండడం; దగ్గర బంధువును తీసుకొచ్చి-బలవంతంగా పిల్లికిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యడం-మొదలైనవి ఈ వైఫల్యానికి కారణాలుగా కనిపిస్తూ వుంటాయి.

ఇలాటి వాళ్ళలో, కొందరు రక్షణాలయాల్లో
తల దాచుకుంటూ వుంటారు. వాళ్ళని, వాళ్ళ
జీవితాల్ని పరిశీలించినప్పుడు—వాళ్ళ కన్నీళ్ళకూ,
కష్టాలకూ కారణాలేమిటో అర్థమవుతాయి.

ఒక రక్షణాలయంలో ఇలాంటి వాళ్ళ మధ్య వుంటున్న చంద్ర (అసలు పేరు మరుగుపరచబడింది) అనే అమ్మాయి గురించి తెలుసుకున్నప్పుడు—వాళ్ళ బాధలు బాగా అవగాహనవుతాయి.

చంద్రకు ఇరవై ఐదు సంవత్సరాలు. సనాతన ఆచారాలు పాటించే, బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో పుట్టింది. ఆమె తండ్రి ఒక గుడిలో పూజారి. తన ఐదుగురు పిల్లల్ని పోషించడానికి అతని ఆదాయం చాలదు : చంద్ర పద్నాలుగో సంవత్సరంలో వుండగా, ఆమెకి మేనత్త కొడుకుతో పెళ్ళి జరిగింది. కేవలం కట్నం దాద తప్పించుకోవాలనే ఉద్దేశంతోనే - తండ్రి ఆమెకు ఈ సంబంధం చేశాడు. ఆ అబ్బాయి, పట్నంలోని ఒక ఆపీసులో టైపిస్టు. చంద్ర కూడా అతనితో పట్నవాసానికి వచ్చింది. భర్త తనకు దగ్గరవాడైనా, అతనితో చంద్ర జీవితం సాఫీగా సాగడంలేదు. సనాతనాచారాలు గల కుటుంబం నుంచి రావడంతో

అమెకు వైవాహిక జీవితం గురించి తెలియడానికి ఆస్కారం లేకుండా పోయింది. వివాహం నాటి 'మొదటి రాత్రి' అమెకు 'కాళరాత్రి' అయింది! అక్కడి నుంచి ప్రతి రాత్రి-అమెకు అలాంటి రాత్రులే అవుతున్నాయి! ఆ భయంతో అమె, భర్త దగ్గరకి వెళ్ళేది కాదు. అమెను అర్థం చేసుకోలేని అమె భర్త-అమెను మరింత దాదించడం మొదలు పెట్టాడు. చంద్ర తొలి సంతానాన్ని కన్న రోజువరకూ ఆ 'చిత్రవధ' సాగుతూనే వచ్చింది. బిడ్డ పుట్టిన కొన్నాళ్ళకు, తాను పుట్టింటి నుంచి, తిరిగి భర్త దగ్గరకు వెళ్ళ వలసిన రోజు వచ్చింది. కాని, వెళ్ళడానికి అమె ఏ మాత్రమూ సుముఖంగా లేదు! పంపవద్దని తలిదండ్రులను ఎంతగానో అర్థించింది-గాని, సంఘం బిగించిన మర మేకుల మధ్య ఇరుక్కు పోయిన ఆ తలిదండ్రులు అమె అభ్యర్థనను ఏ మాత్రం అర్థం చేసుకోలేక పోయారు! గత్యంతరంలేక చంద్ర భర్త దగ్గరకు వచ్చింది. తనకు ఏ మాత్రమూ ఇష్టంలేని ఆ జీవితం అమెకు నరకప్రాయమే అయింది! భర్త తన్ను లనూ, పోల్లనూ భరిస్తూ అతని ఉద్రేకాలకు కొంగిపోవలసి వచ్చింది! అలాంటి సమయంలోనే,

‘అడదిగా పుట్టడం కన్నా అడవిలో మానుగా పుట్టడం మేలు’ అన్న సామెత ఎలా వచ్చిందో తెలియదుగానీ, చాలా మంది ప్రేమ జీవితాలు చూస్తున్నప్పుడు మాత్రం ఆ సామెత నిజమనే అనిపిస్తుంది. పుట్టినరోజునే తల్లికి తండ్రికి కూడా అక్కరలేని పిల్లలు. చిన్నతనంలోనే సరైన పెంపకం లేకపోవడం వల్ల దోషులుగా మారేవారు, పరిస్థితుల ప్రభావం వల్లగానీ, పరిసరాల ఒత్తిడి వల్లగానీ తమ శరీరాన్ని మూలధనంగా ఉంచుకొని జీవించేవారు. వలచినవారు ఉద్ధరిస్తాడన్న నమ్మకంతో సొంతవారికి దూరమై ఆ తర్వాత ఆ వలచినవాడికి దూరమయ్యే వారు, భర్తల దౌర్జన్యానికి బలైపోయినవారు—ఇలా రక రకాలుగా దగావడిన ప్రేమ. ఎన్నెన్నో అవస్థలు పడుతూ ఉంటారు. మరి ఇలాంటి వారి గురించి సంఘం పట్టించుకోదా? అటువంటి వారి ఉద్ధరణకోసం ఎటువంటి ఆధారమూ కల్పించదా? కల్పిస్తుంది? ఇటువంటివారి ఉద్ధరణ కోసం ప్రభుత్వం, సంక్షేమ సంస్థలూ ఎంతో సేవచేస్తున్నాయి. సంస్కరణాత్మక వ్యవస్థ పేరిట సాగే కార్యక్రమాల్ని సంస్కరణ పాఠశాలలు, సంరక్షక గృహాలూ—కొనసాగిస్తున్నాయి. తెలిసీ తెలియని వయసులో నేరాలు చేసే పసివారికి సంస్కరణ పాఠశాలలు—సన్మార్గం చూపుతాయి. 21 సంవత్సరాల వయసు రాకుండానే—వ్యభిచార గృహాల పాలైపోయిన అభాగినులను సంరక్షించే గృహాలు విడిగా ఉంటాయి. అలాగే న్యాయస్థానాల దృష్టికి వచ్చిన ప్రేమను విడిగా ఉంచే ఏర్పాట్లు ఉన్నాయి; న్యాయస్థానాలలో విచారణలో ఉన్న కేసులకు సంబంధించి—దోషాలు చేసిన వారుగా పరిగణింపబడే ప్రేమకు విడిగా సంరక్షక గృహాలు ఉన్నాయి. ఈ సంరక్షక గృహాలు ఆ ప్రేమను మళ్ళీ మామూలు మనుషులను చేస్తాయి. వాళ్ళు మళ్ళీ అన్యాయానికి గురికాకుండా స్వశక్తితో తమ కాళ్ళమీద తాము ఆధారపడి జీవించడానికి అనువైన శిక్షణ ఇస్తాయి. కుటుంబం వారికి లొంగక వక్ర మార్గాలు పట్టిన ప్రేమకూ, కన్నెలుగానే పిల్లలను కన్నతల్లులకూ ఆవాసం కల్పించే వ్యవస్థలు కూడా ఉన్నాయి. ఎవరూ దోషులుగా పుట్టరు. కావాలని కష్టాలు కొని తెచ్చుకోరు. సంఘం సానుభూతికి దూరం కావాలనుకోరు. సంరక్షక గృహాలలో కనిపించే చాలామంది ప్రేమ జీవితాలు ఈ విషయాలనే ఋజువు చేస్తున్నాయి. అటువంటి ఒక రక్షణాలయంలో వున్న ఒక అభాగిని గురించి ఇక్కడ తెలియజేస్తున్నాము. ఇటువంటి సంరక్షక గృహాలలో ఉండే మరికొందరు ప్రేమ గురించి కూడా అప్పుడప్పుడు తెలియజేస్తూ ఉంటాము—వ.వం.

ఒక వ్యక్తి వాళ్ళింటికి రాకపోకలు సాగించడంతో తన కష్టాలను అతనితో చెప్పుకున్నది. అతను ఆమెకు అభయం ఇచ్చి, ఆ కష్టాల నుంచి తాను ఆమెను గట్టెక్కిస్తానని, మాట ఇచ్చాడు. ఆమెను తన చెల్లెలు ఇంట్లో వుంచి, కాపాడతానన్నాడు. చంద్రకు ఏదో పెన్నిది దొరికినట్టయింది. అవకాశం చూసుకుని, విద్దను వదిలిపెట్టి ఆ వ్యక్తితో నియర్దేరింది. అయితే, అన్నట్లుగా ఆ వ్యక్తి ఆమెను తన చెల్లెలు ఇంటికి తీసుకెళ్ళ

లేడు. ఎవరూ లేని ఒక ‘కొంప’కు తీసుకెళ్ళాడు. అక్కడ మళ్ళీ ఆమెకు అదే సమస్య ఎదురైంది. తనకు అక్కర్లేని కామ చేష్టలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. కాని, ఓడిపోయింది. కొద్దిరోజుల తర్వాత, ఇహ అక్కడ వుండలేక పలాయనం చిత్తగించింది. సరాసరి, తలిదండ్రుల దగ్గరకు వచ్చింది. కాని, కథ అంతా విన్న తలిదండ్రులు ఆమెను ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టనివ్వలేదు. ఆమెకు అంతా అగమ్యమై పోయింది. తనకు ఇష్టంలేని,

‘నెక్స్ జీవితం’తో తాను ఎందుకు బతకాలో ఆమెకు అర్థం కాలేదు. ఇంకేం చెయ్యాలి? ఎక్కడికి పోవాలి? జీవితాన్ని చాలించుకోవడమే శరణ్యంగా కనిపించింది. దానిలో దూకింది. కాని, చూసిన వాళ్ళెవరో ఆమెను రక్షించారు. ఆమె కథంతా విని—ఒక రక్షణాలయానికి తీసుకెళ్ళి వప్పజెప్పారు. అక్కడ ఆమె మొదట్లో అదోలా గడిపినా, రానురాను రక్షణాలయ నిర్వాహకుల చల్లని మాటలూ, అనునయ వాక్యాలూ, ఆమెను నెమ్మదిగా మార్చాయి. ఆమె అక్కడ దర్జీ పని నేర్చుకున్నది. ఆ పన్లో నైపుణ్యం కూడా సంపాదించింది.

చంద్ర జీవితంలో మనం చూసేది ఏమిటంటే. తలిదండ్రులు ఆమెను సక్రమంగా అర్థం చేసుకోక పోవడం; అలాగే భర్త కూడా. పెళ్ళికి ఆమె నిర్ధంగా లేని సమయంలో పెళ్ళి జరగడం; ‘నెక్స్’ మీద వ్యామోహం లేని సమయంలో బలవంతంగా ‘నెక్స్’కు నెట్టబడడం—వీటితో ఆమె ‘భార్య’గా మారలేకపోయింది. అసలు—వైవాహిక జీవితం అంటే ఎలా వుంటుందో ఏమిదోనని ఆమె తల్లి ముందుగానే, ఆమెకు నాలుగు మాటలు బోధపరిచి వుంటే—ఆమెకు అలాంటి ‘గతి’ పట్టి వుండేది కాదు.

కొందరు ప్రేమలో ‘కామస్తబ్ధత’ అనేది వుండడం—అరుదేమీ కాదు. రానురాను దానికి చైతన్యం కలగాలి. భర్త ఆమెను అర్థం చేసుకుని, ప్రవర్తిస్తే ఆమె నిదానంగా మామూలు మనిషి అవుతుంది. ఆ ‘స్తబ్ధత’ మరి ఎక్కువగా కనిపిస్తే శిక్షణ పొందిన ‘మారేజ్ కాన్సెలర్’ లను సంప్రదించ వచ్చును. మనం, మన దేశంలో వివాహాన్ని ఎంతో పవిత్రమైనదిగా భావిస్తామే గాని—అసలు వివాహం అనేది ఎందుకు ఉద్దేశింప బడిందో, ఆ జీవితం, ఎలా వుంటుందో—కొత్తగా పెళ్ళి చేసుకునే వాళ్ళకు సూచనాప్రాయంగానైనా చెప్పం. ‘ఏర్పాటు చెయ్యబడ్డ పెళ్ళిళ్ళు’ అయితే భార్య భర్త రిద్దరూ ‘తొలి రాత్రి’లోనే కలుసు కోవడం, మనసులు తెలుసుకోవడం జరుగుతాయి. వాళ్ళిద్దరూ ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకుంటే—, వారి జీవిత నౌక అల్లకల్లోలాలు లేకుండా, హాయిగా పయనిస్తుంది. సరైన అవగాహన లేకపోవడం వల్ల—వివాహాలు కేవలం “అదృష్టం” మీదనే ఆధారపడుతున్నాయి.

—కమలా కుమార్

రెండు రకాల చేతి సంచీలు

చేతి సంచీలు రకరకాలుగా తయారు చేసుకోవడం ఇవాళి పాషన్. మనకు నచ్చిన తీరులో మన తీరిక వేళల్లో సంచీలు రూపొందించి, వాటిని ఉపయోగిస్తే ఎంతో బావుంటుంది:

ఇక్కడ రెండు రకాల చేతి సంచీలు రూపొందించే విధానాల గురించి తెలుసుకుందాము.

మొదటి రకం సంచీ చెయ్యడానికి 'క్రీమ్' రంగు మాటీ గుడ్డ 1 మీటరు, ఎంబ్రాయిడరీ చెయ్యడానికి ముదురు ఎరుపు (నెం. 020) కందెలు రెండు, లేత ఎరుపు (నెం. 010) కందెలు రెండు, పచ్చ (నెం. 0255) కందెలు రెండు కావాలి. [బ్రాకెట్లలో ఇచ్చిన సంఖ్యలు ఆంకర్ దారాల నెంబర్లు.] ఇవికాక దాదాపు 7 అంగుళాల పొడవు గల పేము పిడులు రెండు కావాలి. ఎంబ్రాయిడరీ చెయ్యవలసిన సంచీ-పూర్తయ్యాక 17 అంగుళాల పొడవు, 15 అంగుళాల వెడల్పు ఉంటుంది.

మొదట క్రీమ్ కలర్ గుడ్డను 18 అంగుళాల పొడవు, అంతే వెడల్పు-ఉన్న రెండు ముక్కలుగా కత్తిరించుకోవాలి. అలా కత్తిరించుకున్న ముక్కలో-కింది భాగం నుంచి $2\frac{1}{2}$ అంగుళాల మీద రెండు పక్కలా $\frac{1}{2}$ అంగుళం మేర వదిలి పెట్టి ఇచ్చిన డిజైను ఆకారంలో ఎంబ్రాయిడరీ చెయ్యాలి.

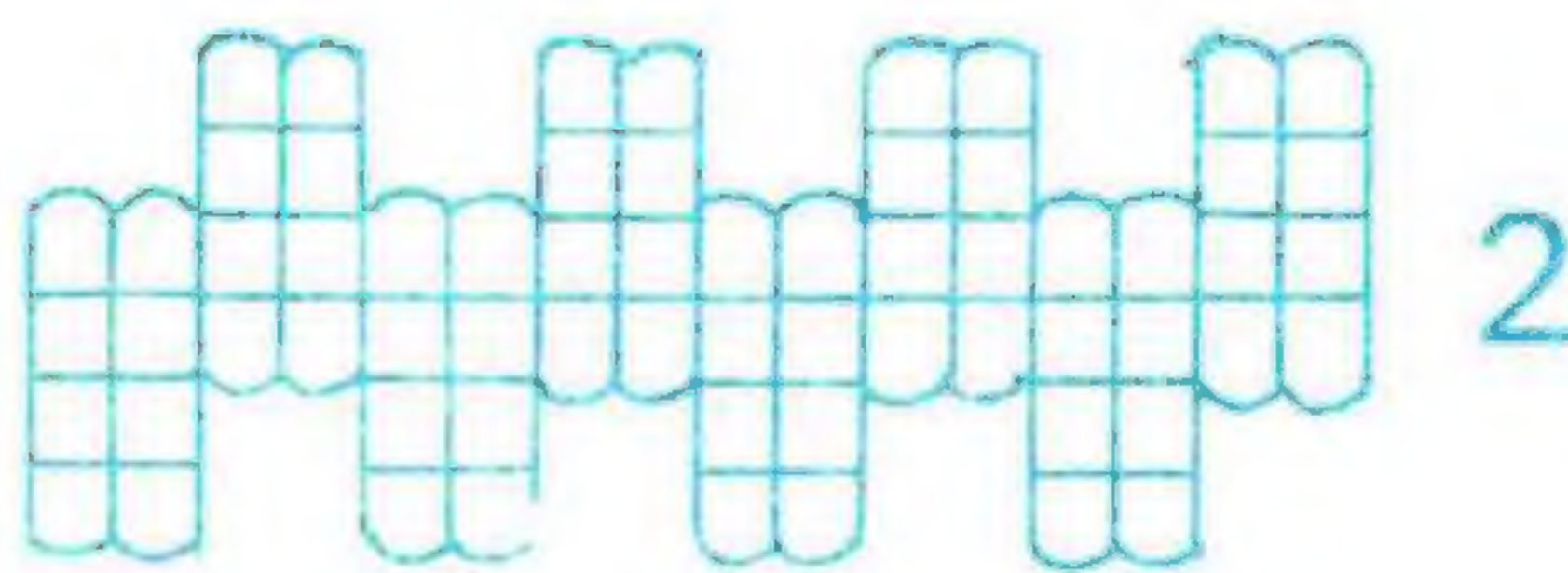
ఎంబ్రాయిడరీ కింది వరుసతో ప్రారంభించాలి. ఈ వరుస కుట్టడానికి ముదురు ఎరుపు రంగు దారం ఉపయోగించాలి. ముదురు ఎరుపు రంగు దారంతో కుట్టిన వరుసమీద పచ్చదారంతో ఒక వరుస, దానిమీద లేత ఎరుపు రంగు దారంతో ఒక వరుస కుట్టాలి. ఆ తర్వాత ఆ లేత ఎరుపు రంగు వరుసకు కొన్ని అంగుళాలమీద మళ్ళీ పచ్చరంగు దారంతో ఒక వరుస కుట్టాలి. (వర్ణ చిత్రం చూస్తే ఈ వరుసలు ఎలా ఉంటాయో తెలుస్తుంది.)

కింది మూడు వరుసల కుట్టు కుడుతున్నప్పుడు, మాటీ గుడ్డలో 8 పోగుల పొడవు ఉండేలా చూసుకోవాలి; మీది పచ్చ వరుస కుడుతున్నప్పుడు అది-4 పోగుల పొడవు ఉండేలా చూసుకోవాలి.

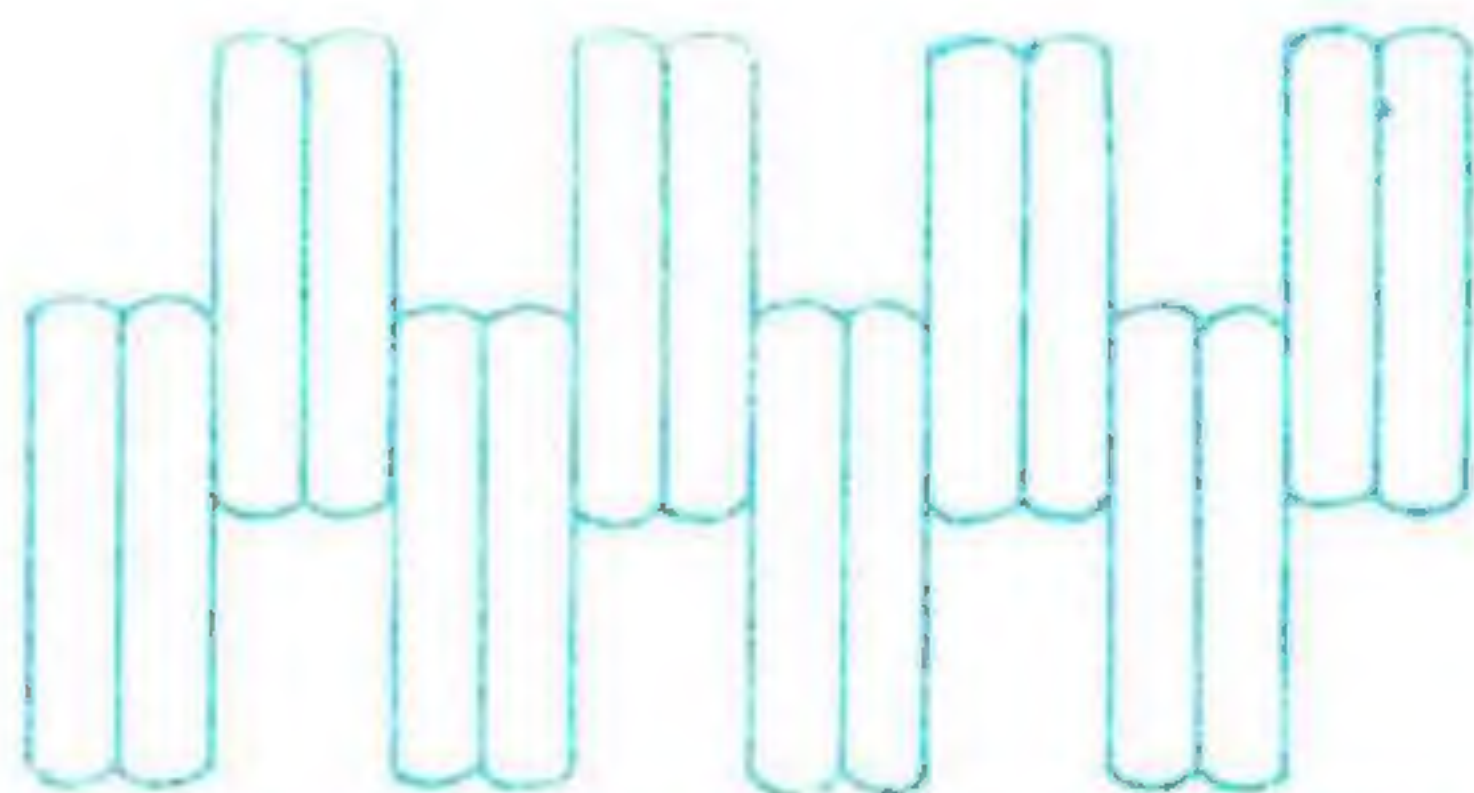
ఇలా ఎంబ్రాయిడరీ వరుసలు కుట్టాక గుడ్డను అవతలికి తిప్పి, ఎంబ్రాయిడరీ కుట్టిన భాగాల మీద ఒక తడిగుడ్డ పరిచి, ఆ గుడ్డమీద ఇస్త్రీ చెయ్యాలి.

ఇలాగే రెండవ గుడ్డ ముక్క మీద కూడా ఎంబ్రాయిడరీ చేసి ఆ గుడ్డను కూడా ఇస్త్రీచేసి పెట్టుకోవాలి.

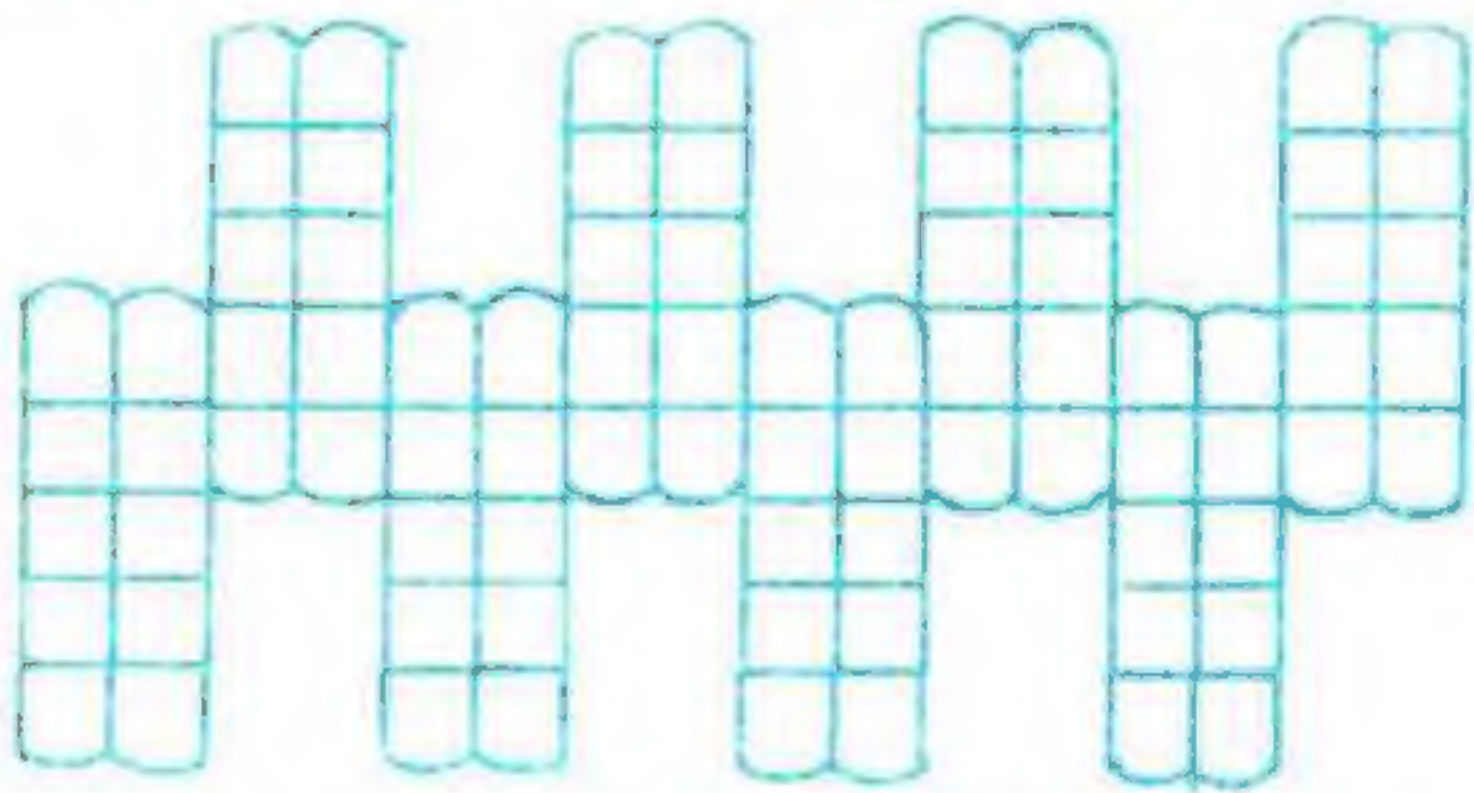
ఈ రెండు ముక్కలనూ ఎంబ్రాయిడరీ ఉన్న

2

1

2

3

మొదటిరకం చేతి సంచీ డిజైను

1 లేత ఎరుపు 2 పచ్చ 3 ముదురు ఎరుపు

భాగాలను ఒక దానిమీద ఇంకొకటి అని ఉండేలా పెట్టాలి; అలా పెట్టాక, రెండు పక్కలా పొడవు వెంబడి $\frac{1}{2}$ అంగుళం వదిలిపెట్టి అంచుకుట్టాలి. ఇలా అంచులు కుడుతున్నప్పుడు మీదినుంచి 8 అంగుళాల మేర, కింది నుంచి 2 అంగుళాల మేర కుట్టకుండా వదిలెయ్యాలి. అలా చేశాక సంచీ మీది భాగాన్ని రెండువైపులా వాలుగా వచ్చేలా చేసుకోవాలి. ఇందుకు సంచీకి అటూ ఇటూ కూడా $1\frac{1}{2}$ అంగుళాల మేరనుంచి ప్రారంభించి, $\frac{1}{2}$ అంగుళం దాకా లోపలికి మడిచి కుట్టాలి. తర్వాత-సంచీ మీది భాగాన కుట్టకుండా వదిలిన భాగాలను సంచీకి ఇటూ అటూ కూడా పిడులు అమర్చడానికి వీలుగా రెండు అంగుళాలు లోపలికి మడిచి కుట్టాలి. పిడులను దూర్చడానికి వీలుగా ఈ మీది మడతలకు అటూ ఇటూ కుట్టకుండా వదిలిపెట్టాలి. సంచీ కింది భాగాలను లోపలికి మడిచి, కలిపి కుట్టాలి. ఇలా కుట్టాక ఒక లైనింగు గుడ్డను తీసుకుని దాన్ని సంచీ కొలతలకు అనువుగా కత్తిరించుకుని, ఎంబ్రాయిడరీ చేసిన భాగాల వెనుక వచ్చేలా పెట్టి, సంచీకి కుట్టాలి. ఇలా కుట్టి అనవసరమైన ముక్కలను కత్తిరించేసి, ఉల్టాసీదా చేస్తే సంచీ సిద్ధం!

ఇక రెండవ రకం చేతి సంచీ తయారు చెయ్యడానికి-18 అంగుళాల వెడల్పు 36 అంగుళాల పొడవు ఉండే జనుముగుడ్డ (దీన్ని అంగ్లంలో 'జాబ్ క్లాత్' అంటారు. ఇది ముతకగా ఉంటుంది), 6 అంగుళాల వెడల్పు 24 అంగుళాల పొడవు ఉండే కేన్వాస్ గుడ్డ ముక్కలు రెండు (వీటిలో ఒకటి లైనింగుకు), నలుపు (355/ఎ 21) రంగు యూనివెర్సల్ ఊలు ఉండ 25 గ్రాములు, పసుపు (365/ఎ 21) రంగు యూనివెర్సల్ ఊలు ఉండ 25 గ్రాములు, 'టాపెస్ట్రీ' సూది ఒకటి, పురి ఎక్కిన తాడు 1 గజం, అదా రంగా ఉపయోగించడానికి ఒక అట్ట ముక్క కావాలి.

ఈ సంచీ కుట్టాక $6\frac{1}{2}$ అంగుళాల చుట్టుకొలత, 11 అంగుళాల ఎత్తు (లోపల $4\frac{1}{2}$ అంగుళాల పాకెట్టు కొలత) కలిగి ఉంటుంది.

జనుముగుడ్డ చుట్టూ కుట్టుమిషనుతో కుట్టు
కోవాలి. లేకుంటే అది పోగులు పోగులుగా
ఊడి వచ్చేస్తుంది. 8 అంగుళాల వెడల్పు.
24 అంగుళాల పొడవు గల కేన్వాసు ముక్క
ఒకటి తీసుకుని దానిమీద ఎంట్రాయిడరీ చెయ్యాలి.
ఇందుకు కేన్వాసు గుడ్డను పొడవు వెంబడి
తీసుకుని, దాని మధ్య-అంటే-వెడల్పు వెంబడి
ఒక గీత గీసుకోవాలి. ఈ గీతమీద ఇచ్చిన
డిజైనును డ్రేస్ చెయ్యాలి.

ఇలాగే డిజైనును గీత కింద తిరగ తిప్పి
ఉంచుకుని మళ్ళీ డ్రేస్ చేసి, గీతమీది డిజైను
కింది డిజైను-సరిగా అనేలా చూసుకొని ఆయా
రంగులు సరిపడేలా ఉంచుకుని ఎంట్రాయిడరీ
చెయ్యాలి.

ఎంట్రాయిడరీ వంటి

జనుముగుడ్డ వంటి

ఈ డిజైనులో మధ్య నున్నట్లు ఉంచిన
భాగాలను పసుపురంగు ఊయితోను, గీతయంచిన
భాగాలను నలుపు రంగు ఊయితోను సాటిన్ కుట్టు
కుట్టాలి. ఇలా కుడుతున్నప్పుడు కేన్వాస్ గుడ్డ
ఎడమ పక్క ఒక అంగుళం వదిలెయ్యాలి.
అలాగే కుడి చివర ఇంకా అంగుళం మేర
ఉండనగా ఎంట్రాయిడరీ చెయ్యడం అపెయ్యాలి.

ఇలా ఎంట్రాయిడరీ చేశాక, ఎంట్రాయిడరీ
చేసిన భాగం వెనుక ఇస్త్రీ చెయ్యాలి. ఆ తర్వాత
ఎంట్రాయిడరీ చేసిన గుడ్డను తీసుకుని, ఎంట్రా
యిడరీ చేసిన భాగంలోపలికి ఉండేలా, కుట్టుకుండా
వదిలిన దాని కొనలను మడవాలి.

(అంటే-పక్కలలో అటూ ఇటూ కూడా
ఎంట్రాయిడరీ చెయ్యక వదిలిన 1 అంగుళం
మేరలను మడవాలి.) ఇలా మడుస్తున్నప్పుడు
ఎంట్రాయిడరీ డిజైను ఎగుడు దిగుడు కాకుండా

అనవసరంగా తెగబడిన పోతున్నవారు తమ ఆదనపు కొవ్వును తరిగించుకోవడానికి అనువుగా ఇక్కడ మరికొన్ని ఎక్సర్ సైజులు వివరిస్తున్నాను.

అభ్యాసం : 1

వాకిలి మధ్య నిలారుగా నిలబడి, చేతులు రెండింటినీ నెమ్మదిగా మీదికెత్తి అరిచేతులు గుమ్మానికి రెండు వైపులా ఉంచి నొక్కాలి. అలా నొక్కిపట్టి, ఊపిరి బిగించి ఆరు సెకండ్ల బాటు ఉండాలి. ఆ తర్వాత కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకుని మళ్ళీ ఈ వ్యాయామం చెయ్యవచ్చును. (చిత్రం-1 చూడండి).

అభ్యాసం : 2

చిత్రం-2లో చూపినట్లు వాకిలి మధ్య నిలబడాలి. వాకిలి మీది అంచు చేతికి అందకపోతే, కింద ఒక స్థూలు వేసుకోవాలి. ఆ తర్వాత దాని మీద నిలబడి అరి చేతులను వాకిలి మీది భాగానికి అన్ని, చేతులనూ కాళ్ళనూ నొక్కి ఉంచాలి. ఇలా నొక్కుతున్నప్పుడు కడుపును, రోపలికి లాగి ఉంచుకోవాలి. (ఊపిరి బిగిస్తే-కడుపు రోపలికి లాక్కుపోతుంది). అలా ఆరు సెకండ్ల బాటు ఈ వ్యాయామం చెయ్యాలి.

అభ్యాసం : 3

చదునుగా ఉన్న నేలమీద కాళ్ళను రెండింటినీ

అందమైన నరరానికి

విశాఖమెట్రక్స్

2

'V' ఆకారంలో దాచి పెట్టి, కూచోవాలి. మొదట కుడికాలు మడిచి, కుడి అరికాలు ఎడమ కాలి తొడ కింద పెట్టుకోవాలి. ఇలాగే ఎడమ కాలు మడిచి, ఎడమ అరికాలిని కుడి తొడ కింద పెట్టుకోవాలి. ఇలా కూచుని, రెండు అరి చేతులనూ రెండు మోకాళ్ళమీద పెట్టి నొక్కాలి. ఊపిరి బిగించి, ఆరు సెకండ్లబాటు ఈ అభ్యాసం చెయ్యాలి. (చిత్రం-3 చూడండి).

అభ్యాసం : 4

చదునుగా ఉన్న గచ్చు మీద నిలబడి మొదట ఎడమ కాలిని మీదికెత్తి, కుడివైపుగా వంగాలి (చిత్రం-4 చూడండి). అలా చేస్తున్నప్పుడు చేతులను చిత్రం-4లో చూపినట్లు దాని ఉంచుకోవాలి. ఆరు సెకండ్లు గడిచాక, ఎడమకాలు దించి, కుడికాలు ఎత్తి పట్టుకుని ఎడమవైపుకు వంగి, చేతులు దాచి వ్యాయామం కొనసాగించాలి.

4

3

ఆరోగ్యములాభం

రక్తలాబిద్యం

—విమలా రామం

బియ్యంలో రాళ్ళేరుతోంది విజయ :

బూట్లు దకదక లాడించుకుంటూ వచ్చాడు శ్రీధర్. ఆమెకు దగ్గరగా కుర్చీ ఈడ్చుకున్నాడు. అతని చేతిలోని పూరి పొట్లం పుచ్చుకున్నదే కాని ఆమె ముఖంలో అతనెదురుచూసిన పూవు పూయలేదు :

మంచిసీక్కు తెచ్చిచ్చింది :

“అరిగిరివ సభీ :....” అని చేయి పట్టుకున్నాడు.

“సంగీతం తర్వాత కాని....వెంటనే, మరెక్కడయినా ఇల్లు చూడండి. ఇక్కడ షణం కూడా ఉండలేను !” అంది విజయ రుసరుస లాడుతూ.

“కాంతించవే : విజయాంబికే :....”

“నాకు ప్రాణాలు పోతుంటే....మీకు పాటలు !”

“అగు మరి : ఒక షణం నన్నూపిరి సలుపు

కోనీ :....ఇల్లు మార్చేయాలంటావ్ : ఒకే : అలాగే : ఎక్కడికి మారుద్దాము ?”

“ఈ పేటలో తప్ప ఇంకెక్కడికయినా సరే !”

“అంటే బాగోనిది ఈ పేటే కాని ఇల్లు కాదన్నమాట !”

“ఇదిగో కబుర్లలో పెట్టి మీరు మాట దాచేయటం నాకు క్రొత్తకాదు కాని....ఈమాట నేను చాలా వీరియన్ గా చెప్తున్నాను !”

“అర్ రైట్ : ఆర్థమయిపోయింది : నువ్వు చెప్పినట్టే చేద్దాం. అసలు ఇల్లు మార్చేయటాని క్కారణం ఏమిటాని ?”

తల దించుకుంటూ అంది విజయ “నా కిక్కడ ఉండాలని లేదు.”

“నీకుండాలని లేనప్పుడు నేనూ ఉండను. కాని, ఎందుకూ అని !”

“ఏం చెప్పినా మీరు నవ్వుతారు. మీకు చెప్పటం నావల్లకాదు.”

“ఈసారి నవ్వను. ఒట్టు !”

“ఏవో ఆదవాళ్ళ గొడవలు. మీకన్ని ఆరా రెండుకు.”

“ఎందు కిల్లు మారారండీ అని ఎవరయినా అడిగితే నన్నిలాగే చెప్పమంటావా ?”

“అన్నీ అందర్కీ చెప్పాలా ?”

“అక్కర్లేదు. కనీసం, నువ్వు నీ బాదేమిటో నీ మొగుడికయినా చెప్పుకోవద్దా అని !”

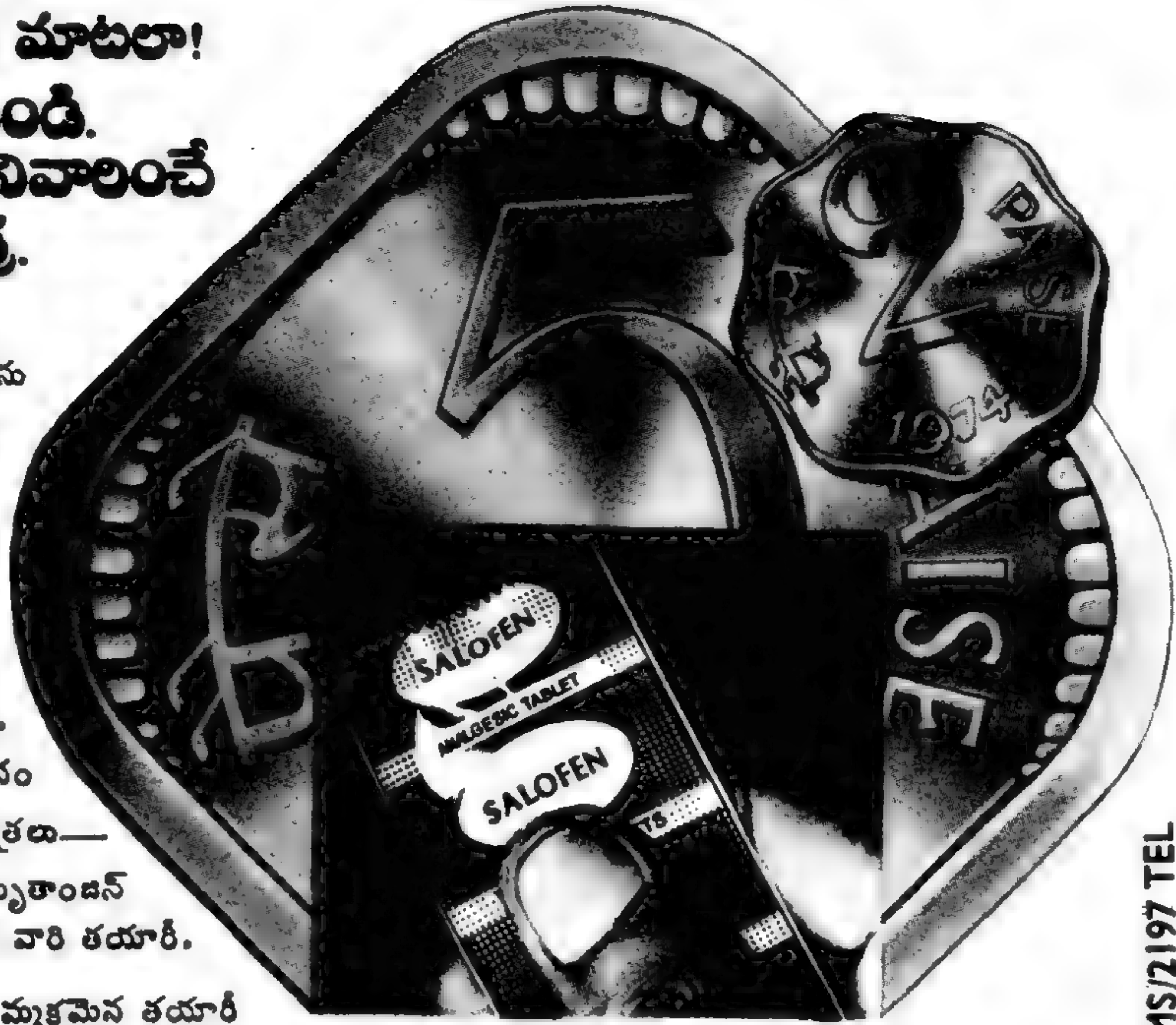
విజయ మాట్లాడలేదు.

“ఇల్లు బాగోలేదని అనలేవు....నీ కది నచ్చిందని ముందే చెప్పావు....మళ్ళీ ఇంత చక్కని వాటా దొరకాలంటే కష్టం :....సరే, సొంతింటి వాడికి ఒకే యిల్లు కాని — అద్దెకుందేవాడికి అన్నీ

**ఈ రోజుల్లో తలనొప్పి అంటే మాటలా!
సాలోఫేన్ ను వాడండి.
అమోఘంగా నొవ్వులను నివారించే
విశిష్టమైన మాత్ర.
వెల అతిచౌక**

మంచి నొవ్వుల నివారిణి సాలోఫేన్ ను
గమనించండి. దీనిలో రెండు మందులు
అమోఘంగా నొవ్వులను పోగొట్టేవి
చేరివున్నాయి—ఆస్పిన్, పెనాసిటిన్—
అయినప్పటికీ వెల మాత్రము 7 పైసలే
ఒకమాత్ర. సాలోఫేన్ అతిశీఘ్రంగా,
తలనొవ్వులకు జలుబులకు వందలనొప్పి,
స్త్రీ జ్వరాలకు కండలనొవ్వులకు ఉపశమనం
కల్గిస్తుంది. సాలోఫేన్ నొవ్వుల నివారిణి మాత్రం—
విశ్లేషణదీ ఇంటింటా ప్రసిద్ధిపొందిన అమృతాంజన్
లిమిటెడ్ వారి తయారీ.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి సమ్మతమైన తయారీ

SAA/AMS/2197 TEL

సాలోఫేన్ - అమోఘమగు నిరసాయకరమైన నొవ్వుల నివారిణి

Statement about ownership of VANITHA (Telugu)

Rule 8 (Form VI), Newspapers (Central) Rules, 1956

1. Place of Publication	... 'CHANDAMAMA BUILDINGS' 2 & 3, Arcot Road Vadapalani, Madras-600 026	5. Editor's Name	... B. VISWANATHA REDDI
2. Periodicity of Publication	... Fortnightly 1st & 15th of each calendar month	Nationality	... INDIAN
3. Printer's Name	... B. V. REDDI	Address	... 'CHANDAMAMA BUILDINGS' 2 & 3, Arcot Road Vadapalani, Madras-600 026
Nationality	... INDIAN	6. Name & Address of individuals who own the paper	... CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND BENEFICIARIES:
Address	... Prasad Process Pvt Limited 2 & 3, Arcot Road Vadapalani, Madras-600 026		1. B. V. HARISH 2. B. V. NARESH 3. B. V. L. ARATI 4. B. L. NIRUPAMA 5. B. V. SANJAY 6. B. V. SHARATH 7. B. L. SUNANDA 8. B. N. RAJESH 9. B. ARCHANA 10. B. N. V. VISHNU PRASAD 11. B. L. ARADHANA
4. Publisher's Name	... B. VISWANATHA REDDI		
Nationality	... INDIAN		
Address	... CHANDAMAMA PUBLICATIONS 2 & 3, Arcot Road Vadapalani, Madras-600 026		

All Minors—by Trustee

M. UTTAMA REDDI, 9/3, V.O.C. Street, Madras-600 024.

I, B. Viswanatha Reddi, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

B. VISWANATHA REDDI

Signature of the Publisher

1st March 1977

ఇళ్ళే : ఎక్కడిక్కావాలంటే అక్కడికి వెళ్ళు... ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు వెళ్ళు... కాని, ఇది వదిలి పెట్టడానికి అసలు కారణం ఏమిటి? అది చెప్పు."

"అర్థం చేసుకుంటే సరైన కారణమే అనుకుంటారు....లేకపోతే...."

"ప్రామిస్ : అర్థం చేసుకుంటాను. చెప్పు."

"ఇన్నాళ్ళు ఏదో ఒకటి మాట్లాడాలి కాబట్టి అలా అడుగుతోంటారు-అన్నారు మీరు. ఇవేళ పూర్తిగా అర్థమయిపోయింది నాకు. మన్ని అట పట్టించాలనే వాళ్ళలా అనేది...."

"ఎవరు? శేషమాంబా?"

"అవును. ఇవేళ అవిదొకతై రాలేదు. సావిత్రిని కూడా వెంటబెట్టుకు వచ్చింది. వచ్చి రావడంతోతే....ఏదీ దైనింగు చేబిలు అని అడిగింది. తెల్లబోయాను. అరే నిన్న మీవారూ మీరూ పర్మీచరు షాపు దగ్గర చూస్తూంటే.... కొనేసారనుకున్నాను. చూద్దామనే మేమొచ్చింది-అంటూ మొదలెట్టింది."

"పోనీ, అనుకుందేమో : అనుకోవటంలో తప్పేముంది?...మనం వెళ్ళింది కూడా నిజమేగా!"

విజయ చురుక్కున చూసింది. "ఈ కబుర్లు చెప్పకండి : కొంటే ఎదురుగుండా కనిపించేది కాదా? అల్మార్లలో పెట్లోలో దాచుకునే వస్తువా అది : కొనలేదని ఇట్లు చెబుతోంది. ఇంక అడగటం ఎందుకు?...ఆఁ : మీరనేదేమిదో తెల్పు. కొనలేదు అని చెప్తే పోయేది. లేకపోతే కొంటాము ఎప్పుడో అని చెప్తే సరిపోతుంది-అంటారు మీరు. అదేమీ సరిపోదు వాళ్ళతో....మాట అనటానికి ఓ తీరూ తెన్నూ ఉంటాయి. కనిపిస్తే భయం. నోరు విప్పితే భయం. ఇవతల మనిషి ఎంత నొచ్చుకుంటుందో అన్న ఆలోచనయినా లేకుండా అడిగేస్తారు....మీ మగవాళ్ళ కవేం అర్థంకావు. గోరంతని కొందంత చేసుకుంటున్నామని అనుకుంటారు. కాని, ఆ మాటలు వినవల్సినదే తెలుస్తుంది :"

"అదేమిటి : నే నెప్పుడయినా అలా అన్నానా విజ్ఞీ :"

"మీరనకపోతే సరిపోదు. ఆ పై బాధ తగ్గేలా చూడాలి."

"మన పరిస్థితి...."

"మన పరిస్థితి నాకు తెలుసు. నాకు తెలుసని మీకు తెలుసు. అది కొనలేదు ఇది కొనలేదు అని

మనస్సులో కూడా నేననుకోను.... ఆ సంగతి కూడా మీకు తెలుసు. మనకు లేని వాటి గురించి నేను చెప్పటం లేదు. మనకు లేవని ఇంకొకళ్ళు చెప్పటమే....నేను భరించలేకుండా ఉన్నాను.... మనకి పలానాది ఉండాలి అని మరొకళ్ళు చెప్పటమే బాధగా ఉంది :...."

తల దించుకున్న విజయ వైపు జాలిగా చూసాడు శ్రీధర్.

"నేను మీతో ఎన్నో విషయాలు చెప్పుకోవటం లేదు. కొన్ని కొన్ని చాలా నిర్లీగా ఉంటాయి. అందుకనే సర్దుకుపోతున్నాను - సరిపెట్టుకుంటున్నాను. కాని, అలా ఎంతకాలం? ఒకసారంటే ఏదో మాటవరసకి కావచ్చు. మరోసారంటే నిజంగా తెల్పుకుందామని అనుకోవచ్చు. కాని అదే పనిగా అంటుంటే?"

"ఒక్కొక్కళ్ళ తరహా అంతే : మనం పట్టించుకోకూడదు!"

"మీరు చెప్పినంత సుఖపు కాదది. వాళ్ళకి అనటం అంవాదేమో కాని నాకు పడటం అలవాటు లేదు."

శ్రీధర్ నవ్వాడు.

"నవ్వుకండి : అలా నవ్వితేనే నాకొళ్లు మంట!"

"అదికాదు విజ్ఞీ : ఎవరయినా అనాలని అంటారా?"

"అదేమో నాకు తెలియదు. వాళ్ళనే పద్ధతి చూస్తే పనికట్టుకు అనదల్చుకున్నట్లే అనిపిస్తున్నది. నిన్నటికి నిన్న ఇంటికొచ్చి చూసినా తెల్లారి కనిపిస్తే చాలు ఏమయినా క్రొత్తవి కొన్నారా అని అడుగుతుంది. కొనలేదంటే ఒక బాధ....కొన్నామన్నానే అనుకోండి. ఏదీ చూపించమంటుంది. అక్కర్లేంచి వంకిలు. రేచెంతంటుంది. ఎక్కువెచ్చామంటుంది. అక్కడెక్కడో తక్కువ కిస్తున్నారంటుంది. చెప్పకపోయారా అంటుంది....చేతకాని వాళ్ళమన్నట్టు చూస్తుంది. ఇదింకో బాధ. శేషమాంబ పద్ధతి ఇలా ఉంటే ఇంక సావిత్రి పద్ధతి మరోటి....కృష్ణవేణి మిక్కిలి కొన్న సంగతి చెబుతుంది. పార్వతి పట్టుచీర కొన్న సంగతి చెబుతుంది. దయామయి దబ్బనం కొన్న సంగతి చెబుతుంది...."

శ్రీధర్ పక్కున నవ్వాడు.

విజయ చురుచురా చూసింది. "అవునండి : అవన్నీ నేనడిగానా? నాకెందుకు చెప్పటం? ఎవరి

సంసారం వాళ్ళది. ఎవరి గొప్పలు వాళ్ళవి-ఎవరి బాధలు వాళ్ళవి. ఉంటే ఖర్చు పెట్టుకుంటారు. లేకపోతే, ఉన్నంతలో గడుపుకుంటారు...."

"నువ్వన్నది నిజమే విజ్ఞీ : కాని, కల్పినప్పుడల్లా మాట్లాడుకోటానికి ఏదో ఒక టానిక్ అంటూ ఉండాలి కదా :...."

"....ఇలాంటివి తప్ప ఇంకేమీ దొరకవుటండి వాళ్ళకి? అయినా అడగటానికి మాత్రం ఓ పద్ధతి అంటూ ఉండద్దా? ఉమాదేవి చూడండి. అవిడతో మాట్లాడుతుంటే ఎంతో హాయి అనిపిస్తుంది! అవిడ దగ్గర గంటయినా తీణంలా గడుస్తుంది. మరి వీళ్లు....కనిపిస్తే భయం! తలుపు చప్పుడయితే చాలు గుండె దడ...."

శ్రీధర్ నవ్వునాపుకుంటూ అన్నాడు. "సరే, ఆ ఉమాదేవి ఉండేదీ ఈ పేటలోనే!...."

"ఊఁ : మీరనేదేమిదో అర్థమయిందేమిటి : అయినా నాకిక్కడ ఉండాలనిలేదు. ఉండలేను."

విజయ చేతులు తనలోకి తీసుకుంటూ అన్నాడు శ్రీధర్ : "ఏచ్చిదానా : ఎవరో కొందరివల్ల కష్టం కలుగుతోందని మంచి వాళ్ళన్న చోటుని వదులుకోవటం ఏం బావుంటుంది?"

"రావాలనుకున్నప్పుడు ఎంతదూరం నుంచయినా ఉమాదేవి కోసం రావచ్చు కాని....ఎదురెదురుగా ఉండి వీళ్ళతో భరించటం మాత్రం నావల్ల కాదు."

"అంతగా తప్పదంటే అలాగే వెడదాము. కాని, ఒక్కటి చెప్పు....ఈ పేటకి రాకముందు ఇక్కడో శేషమాంబ ఉందని...మరో ఉమాదేవి ఉందని మనకి మాత్రం తెలుసా?"

"అంటే?"

"ఎక్కడికి వెళ్ళినా....ఏ పేటకి వెళ్ళినా చెడ్డవాళ్ళు ఉంటారు. మంచి వాళ్ళు ఉంటారు.... మనకు వాళ్ళు వీళ్ళు-అంతా తారసపడతారు. ఇదంతా మనం సర్దుకుపోవటాన్నిబట్టి ఉంటుంది!"

విజయ తెల్లబోయింది. "ఇదా మీరు చివరకు తేల్చింది!"

"చూడు....ఈ బియ్యంలో రాళ్లు కూడా కలిసే ఉన్నాయి. మరి అన్నం వండుకునేటప్పుడు అవి తీసేస్తున్నావా లేదా? అలాగే...."

"ఊఁ : మీ ఉపమానాంకేం కాని....ఆ మాట కొస్తే బియ్యంకన్న రాళ్లే ఎక్కువ ఇక్కడ...."

శ్రీధర్ నిండుగా నవ్వాడు. "అయితే బియ్యమే ఏరుకో : అదే సుఖపు కదా!"

హాడింబ్బ

నాట్యదుత్తము

స్వర్ణముఖి

ఒకసారి పార్వతి పరమేశ్వరులమధ్య తమలో ఎవరు గొప్ప నాట్యకోవిదులు అన్న విషయం గురించి పోటీ వచ్చిందట. ఇద్దరూ పోటీ పడి నాట్యం చేయసాగారట. పరమేశ్వరుడు ఆడిన నాట్యాన్ని చూసి, పార్వతి అలాగే చేసిందట. చివర, నాట్యం తారస్థాయిని చేరుకోగా పరమేశ్వరుడి కర్ణాభరణం కింద పడిపోయిందట. అయినా ఆయన తన నాట్యం ఆసక్తి, కారితో ఆ కర్ణాభరణం అందుకుని, ఆ కారితోనే చెవికి పెట్టుకున్నాడట. తాళం గాని, నాట్యం కాని, చెడకుండా పరమేశ్వరుడు చేసిన ఆ ఘనకార్యాన్ని పార్వతి చేయలేక పోయి తన ఓటమిని ఒప్పుకున్నదట. ఇదేదో జాపుక్కిటి వురాణంలాగా కనిపిస్తుంది. అయితే ఈ కథను ఆ మధ్య ఇద్దరు నాట్యతారలు ప్రదర్శించారు. పరమేశ్వరుడి పాత్రను దరించి, అద్భుతంగా ఊర్వశాంధవం చేసి - నేలమీద పడిన కర్ణాభరణాన్ని కారితో అందుకుని చెవిని దరించి ప్రేక్షకుల మన్ననలు పొందారు-కుమారి

స్వర్ణముఖి. ఆమెతో పార్వతి పాత్ర దరించి నాట్యం చేసినవారు ప్రముఖ నాట్యతార పుష్పా భూయాన్.

ఇటువంటి 'నాట్యాద్భుతాలు' చెయ్యడం కుమారి స్వర్ణముఖికి కొత్తకాదు. భరత నాట్య ప్రదర్శనలు ఇచ్చే తక్కినవారికి అరివికాని నాట్య విన్యాసాలను స్వర్ణముఖి అవలీలగా చూపుతారు. శరీరాన్ని తాను కోరిన తీరులో వంచి, రకరకాల 'కరణాలు' (భరతనాట్యంలో అనుసరించదగిన కొన్ని నాట్య భంగిమల పరంపరలు) అభినయించడం కుమారి స్వర్ణముఖి ప్రత్యేకత.

"భరతనాట్య శాస్త్ర పీఠ భరతముని. ఆయన రాసిన భరతనాట్య శాస్త్రం-భరతనాట్య కళలోని అన్ని అంశాలనూ వివరిస్తుంది. భరతనాట్య

శాస్త్రంలో నాల్గవ అధ్యాయమైన 'శాంధవలక్షణం' అనే భాగంలో భరతనాట్యం చేసేవారు అనుసరించవలసిన కరణాల గురించిన (మునసబు కరణాలకూ దీనికి ఏ సంబంధం లేదు!) వివరణలున్నాయి. మొత్తంమీద 108 కరణాలు ఉన్నాయి. ఈ కరణాలలో ప్రతి ఒక్కదానికీ ప్రత్యేకమైన పేర్లు ఉన్నాయి. వాటిని ఏయే సందర్భాలలో ఎలా అనుసరించాలో-భరతనాట్యం పేర్కొన్నది. అయితే ఈ కరణాలలో తేలికైనవి, కష్టమైనవి కూడా ఉన్నాయి. భరతనాట్యం నేర్చుకునే వారు చాలా మంది ఈ కష్టమైన వాటి జోలికిపోరు." అన్నారు స్వర్ణముఖి - కరణాలగురించి వివరిస్తూ.

కుమారి వద్దానుబ్రహ్మణ్యం వంటి పరిశోధనా దృక్పథం గల ఒకరిద్దరే కరణ

లను తమ నాట్య ప్రదర్శనలలో ప్రదర్శిస్తున్నారు. ఇటీవలి కాలంలో 108 కరణాలనూ అభ్యసించిన వారు, వాటిని ప్రదర్శించేవారూ కూడా తక్కువే.

కుమారి స్వర్ణముఖి ఈ 108 రకాల కరణాలనూ అభ్యసించి, వాటిని విజయవంతంగా ప్రదర్శిస్తున్నారు. "మా నాన్నగారు శ్రీ భూపాల్ ఈ కరణాలలో నిద్రపాస్తులు. నేను ఆయన దగ్గరే ఈ కరణాలన్నీ నేర్చుకున్నాను. ప్రముఖ భరత నాట్య పరిశోధకులు డాక్టర్ పి. ఎస్. ఆర్. అప్పారావు (అంతర్జాతీయ తెలుగు సంస్థ డైరెక్టరు) రచించిన భరతనాట్య వ్యాఖ్యానం-మాకు ఈ కరణాలు నేర్చుకోవడంలో ఎంతో సాయపడింది." అంటారు ఆమె.

"భరతనాట్య శాస్త్ర ప్రకారం - చేనేట్టయితే ఈ భంగిమలలో ఇలా నాట్యం చెయ్యాలి" అంటూ-మామూలుగా తక్కిన కొందరు భరత నాట్యాభినయం పేరిట చేస్తున్న అభినయాలను, అసలు ఎలా చెయ్యాలి? ఆమె సరిపోలుస్తూ చేసి చూపుతున్నప్పుడు చూసే వారికి అశ్చర్యం కలుగుతుంది.

'క్షణాలలో ఆమె శరీరం ఎదురు చూడని మెలికలు తిరుగుతుంది. ఆ మెలికలలో భరత నాట్యపు మెలకువలు తళుక్కుమంటాయి.' అంటారు ఆమె గురించి, భరత నాట్యం గురించి దాగా తెలిసినవారు.

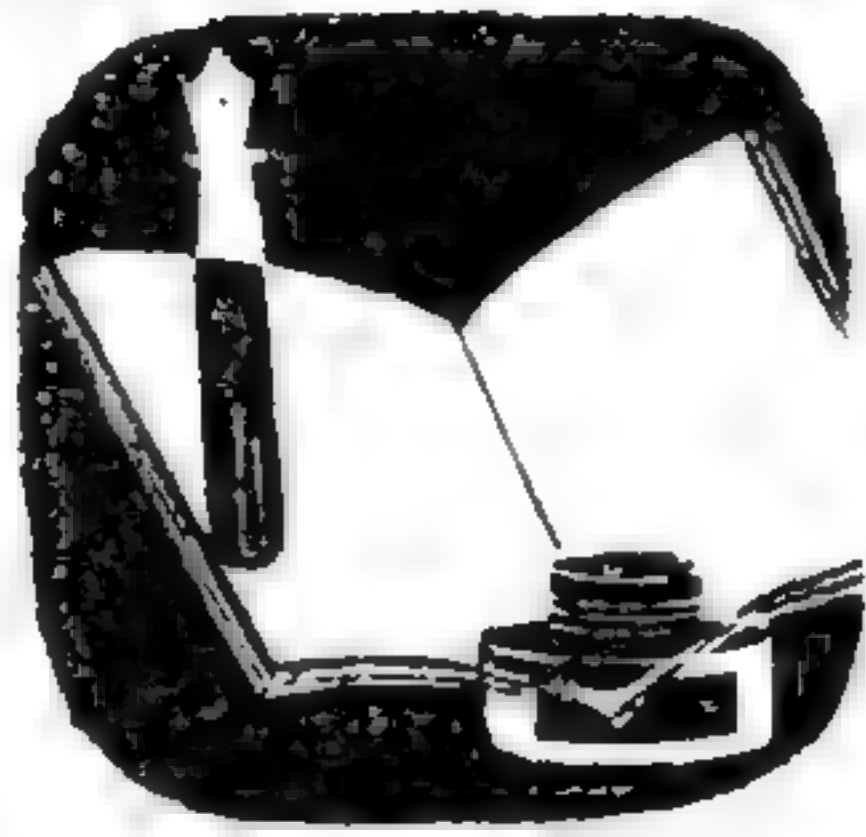
దాగా చిన్నప్పటినుంచీ నాట్యం నేర్చుకోవడం వల్ల ఆమె శరీరం ఆమె ఆదినట్టెల్లా ఆడుతుంది. చూసే వారికి ఆమె ఒళ్ళు ఎక్కడన్నా మెలిదిరిగి పోతుండేమోనన్న భయం కూడా కలుగుతుంది.

మారే కాలంలో మారని విలువలు

[నవల]

[రచన : సి. ఆనందారామం; ప్రచురణ : మ్యాస్ట్రోడెంట్స్ బుక్ సెంటర్, ఏలూరు రోడ్, విజయవాడ - 2; క్రాస్ సైజులో 183 పేజీలు; వెల : రూ. 6; ముఖచిత్రం : బాపు]

లత, విమల ప్రాణ స్నేహితులు. విజయ లతకు నిశ్చయమైన వడుగు. ఆతను ఒకప్పుడు విలసిత అందాన్ని చూసి ప్రేమించి, పెళ్ళి చేసుకుందామనుకుంటాడు. 'పెళ్ళిలోనూ, ప్రేమలోనూ నమ్మకం లేదని, ఎప్పుడెవరిమీద మనసు నిలిస్తే వాళ్ళను ప్రేమిస్తా'నని విలసిత విజయని దూరం చేసుకొని, మరుక్షణం నుంచి ఆతని కోసం కలవరిస్తుంది. విజయని ప్రాణం కంటే ఎక్కువగా ప్రేమిస్తూ వుంటుంది లత. ఆతన్ని పోగొట్టుకుంటానేమోనన్న భయంతో విమల గురించి ఆబద్ధం చెప్పి, చివరకు పశ్చాత్తాపపడి విమలనే పెళ్ళి చేసుకోమని విజయని కోరుతుంది. అందుకు విమల ఒప్పుకోదు. అనాధగా పరిచయమైన-విజయ విలసితల పాపని అపురూపంగా పెంచుతూ వుంటుంది లత. అఖరున నిజం తెలిసి పాపకోసం, విలసిత బ్రతుకు చక్కబడటం కోసం విజయకూ విలసితకూ పెళ్ళి చేద్దామనుకుంటుంది లత. 'లక్ష మాంగల్యాలు మురుక్కాల్వలో పారేశాను. నాక్కావార్సింది పెళ్ళి కాదు, నేను కోరేది ఈ రోకంలో లేద'ని వ్యతిరేక నేరం క్రింద పోలీసుల వెంట పెళ్ళిపోతుంది విలసిత. చివర్లో 'ఇంత దారుణమైన దుశస్వప్నం రోకంలో ఏ ఆడదానికి వద్దు' అని లత అనుకున్నా. ఆ దురదృష్టానికి కారణం విలసిత విచ్చలవిడి తనమే కాబట్టి పాఠకులకు ఆ పాత్ర మీద సానుభూతి ఏర్పడదు. పోతే, ఎమ్.ఎ. పానైన లత ప్రతి చిన్న విషయానికి ఏడుస్తూంటే చదువుతున్న వాళ్ళకు జారికి బదులు చిరాకు కల్గి ఆసలామె

పుస్తకాలు

లెక్చరరేనా అన్న అనుమానం వస్తుంది. ఇందులో ప్రత్యేకంగా గుర్తుంచుకోవాల్సిన పాత్రగా ఏవీ కనిపించదు. పైగా అవసరం లేని పాత్రలు కూడా కొన్ని వున్నాయి. వాటివల్ల కథకు కల్గిన బలమేమీ లేదు; అవి లేనందువల్ల నవలకొచ్చే నష్టమూ లేదు. నవలకున్న పేరునుబట్టి సాంఘిక పరమైన సమస్యకు ఏదైనా పరిష్కారం దొరుకుతుందేమోనని ఊహించేవారికి ఆకాభంగమే కలుగుతుంది మరి!

తూర్పురేఖలు

[నవల]

[రచన : వేదుల శకుంతల; ప్రచురణ : ప్రజా ప్రచురణలు, ఏలూరు; క్రాస్ సైజులో 208 పేజీలు; వెల : రూ. 6-50]

అభిమానాలు, అధికారాలు, ఆదంబరాలు కలబోసిన మధ్యతరగతి కుటుంబ చిత్రణ-ఈ నవల. ఇందులో చాలా పాత్రలున్నాయి; వాటికి సమస్యలున్నాయి; అందుకు పరిష్కారాలూ వున్నాయి.

జానకమ్మ, నారాయణరావుగార్ల పెద్దమ్మాయి భవాని. ఆత్మగారి ఆడుగులకు మడుగులొత్తుతూ యంత్రంలా పనిచేసుకుంటూ పోయినా ఆత్మగారిని తప్పి పరచలేక పోతుంది. తల్లితండ్రుల మీద తక్కితో, భయంతో భర్త భాస్కరం పట్టించుకోదు.

['పుస్తకాలు' శీర్షికకు పంపబడే పుస్తకాలు ఈ సంవత్సరంలో (1977) ప్రచురింపబడినవే అయి వుండాలి. అవీ స్త్రీల రచనలే అయి వుండాలి. సమీక్షకు ఒక్క ప్రతిని పంపితే చాలు.]

తన ఇద్దరు పిల్లల కోసం ఆ కష్టాలన్నీ భరిస్తూ ఉన్నాడని మంచిరోజు రాకపోతుందా అని ఎదురు చూస్తుంటుంది. కొన్నేళ్ళకు ఇంట్లో తనకూ, తన భార్యకు ఇస్తున్న విలువ గ్రహించి తల్లిని తండ్రిని ఎదిరించి వాళ్ళ మనసు మార్చి భవాని జీవితంలో మంచిరోజు తీసుకొస్తాడు భాస్కరం.

ఆదంబరాలకు పోయి, అప్పులపాలు కాకుండా-వున్నంతలో పొదుపుగా సంసారం చేసుకుంటే జీవితం సుఖంగా గడిచిపోతుందని రెండో కూతురు శ్రీదేవి నిరూపిస్తుంది.

మాలతి నేటి ఆధునిక యువతికి ప్రతీక. కట్నం కావాలన్న శ్రేణిని పెళ్ళిచేసుకోనని, తన కాళ్ళమీద తను నిలబడాలని ఉద్యోగం చేస్తూ, కట్నం ఇవ్వకుండా శ్రేణిచేత మూడు ముళ్లు వేయించుకుంటుంది.

తడి బట్టలలో ఆచారాలను పట్టుకు కూర్చున్న జానకమ్మ కొంచెం కొంచెంగా మారి, కొడుకు రామం వర్ణాంతర వివాహం చేసుకుంటానంటే మౌనంగా వూర్కుంటుంది.

ఇంకో పాత్ర-తల్లి తండ్రిలేని బాల్యవితంతువు విశాల. ప్రాణం కంటే ఎక్కువగా పెంచిన బామ్మ పోవటంతో బంధువుల ఈటెల్లాంటి మాటలు భరించలేక ఆత్మహత్య చేసుకోబోతుంటే ఎడమ రింటి డాక్టరు ప్రభాకరం రక్షించి, నర్సును చేస్తాడు. రచయిత్రి బాలవితంతువుని నర్సుగా చేసి వూర్కున్నారు కాని, పునర్వివాహం జోలికి వెళ్ళలేదు-ఎందుకనో మరి! వరకట్నం, వర్ణాంతర వివాహ సమస్యలకు సులభంగానూ, కుభంగానూ ఈ నవలలో సమాధానాలు దొరుకుతాయి. మరి నిజ జీవితంలో ఇలాంటి ప్రశ్నలకు అంత తేలికగా జవాబులు దొరకుతాయా? -కథ కాబట్టి సుఖాంతం అయిందని పాఠకులు అనుకోవటంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు. రచన సాధారణ దొరణిలోనే సాగినా, అందరూ అభ్యుదయ పథంలోకి పయనించాలన్న రచయిత్రి ఆశయం గమనార్హం.

"అయితే అభ్యాసం ఉంటే-ఈ కరణాలు అభినయించడం పెద్ద శ్రమేమీకాదు!" అంటారు స్వర్ణముఖి.

చిదంబరం (తమిళనాడు) లోని నటరాజ స్వామి ఆలయంలోని శిల్పాలలో 108 కరణాలనూ అభినయం పట్టే సుందరీమణులు కనిపిస్తారు. స్వర్ణముఖి అభినయిస్తున్నప్పుడు చూసే వారికి—

ఆ 108 మంది శిల్ప సుందరులూ జీవం పొంది నట్టు అనిపిస్తుంది.

తమ ఎనిమిదవయేట నెల్లూరుజిల్లా నాయుడు పేటలో 'రంగ ప్రవేశం' చేసిన కుమారి స్వర్ణముఖి, ఆ తర్వాత ఎన్నెన్నో నాట్య ప్రదర్శనలు ఇచ్చారు. ప్రముఖ విమర్శకుల ప్రశంసలు పొందారు. ప్రస్తుతం ఆమె మద్రాసులో తమ

తండ్రి పేరిట నెలకొల్పిన 'భూపాల్ నాట్య నిలయం' ద్వారా భరతనాట్యం నేర్పుతున్నారు. ఉద్యోగరీత్యా కూడా ఆమె నాట్యోపాధ్యాయురాలుగానే పని చేస్తున్నారు. ఒకపక్క నాట్య నిలయాన్ని నిర్వహిస్తూనే మరోపక్క మద్రాసులోని జాన్ హైయర్ నెకండరీస్కూలులో ఆమె డాన్స్ టీచర్ గా ఉద్యోగం చేస్తున్నారు.

ఆ స్కూలులో ఆమె తల్లి కూడా డాన్స్ టీచర్ గా పని చేస్తున్నారు.

“మా నాన్నగారిది నాయుడుపేట అయినా నేను మద్రాసులోనే పుట్టాను. నా మాతృభాష తెలుగు. నేను మొదట మద్రాసులోని చిల్డ్రెన్ గార్డన్ స్కూలులో చదువుకున్నాను. ఆ తర్వాత ఆంధ్ర మహిళాసభలో ‘మెట్రిక్’ చదివాను. నాట్యం నన్ను ఆకర్షించడంతో ఆ తర్వాత చదువుకోలేదు” అన్నారు స్వర్ణముఖి.

ఆమె దగ్గర ఇవాళ దాదాపు 20 మందిదాకా నాట్యం నేర్చుకుంటున్నారు. వారిలో ప్రాన్స్ నుంచి భారత దేశానికి వచ్చిన ‘తార’ కూడా ఒకరు. తార భరతనాట్యం గురించి రాస్తున్న సిద్ధాంత గంథానికి స్వర్ణముఖి ‘మాడర్’గా ఉన్నారు. “కుమారి స్వర్ణముఖి చేసే భరతనాట్యాభినయాలు శాస్త్రోక్తంగా కనిపిస్తాయి” అంటారు తార. వెరుష్కా అనే మరో ఫ్రెంచి వనిత స్వర్ణముఖి దగ్గర కరణాలు నేర్చుకుని, వాటిని తమ నాట్య ప్రదర్శనలలో ప్రదర్శిస్తున్నారు.

ప్రస్తుతం ఆమె నాట్యానికి ఆమె తోబుట్టువులు దేవికారాణి, ఉషారాణి జతులు వెయ్యడం, పదాలు పాడడం చేస్తూ ఉంటారు. “భరతనాట్యం సక్రమంగా తెలుసుకోవడానికి కర్ణాటక సంగీత

‘అనోషియేషన్ ఆఫ్ సర్క్లస్ ఆఫ్ ఇండియా’కు ‘వరికోదవా వ్యాసం’ (థీసిస్) రాసి ఇచ్చి డాక్టర్ మాతంగి రామకృష్ణ ‘నుశ్రుత స్వర్ణ వతకం’; ‘హరి ఒం ఆక్రష్ బహుమతి’-పొందారు! డాక్టర్ మాతంగి, మద్రాసులోని కీల్సాక్ వైద్య కళాశాలలో ‘ప్లాస్టిక్ శస్త్ర చికిత్స’ అధ్యాపకురాలిగా పని చేస్తున్నారు. లయవేస్ క్లబ్ అధ్యక్షురాలిగా ఆమె, పాంఘిక సేవలో కూడా విశేషంగా పాటు పడుతున్నారు. అలాగే, ఆమెకు గిర్ట్ ఆఫ్ నర్వీస్, ఆలిండియా ఫుడ్ కన్సిర్ సంస్థలలో కూడా సంబంధం వున్నది.

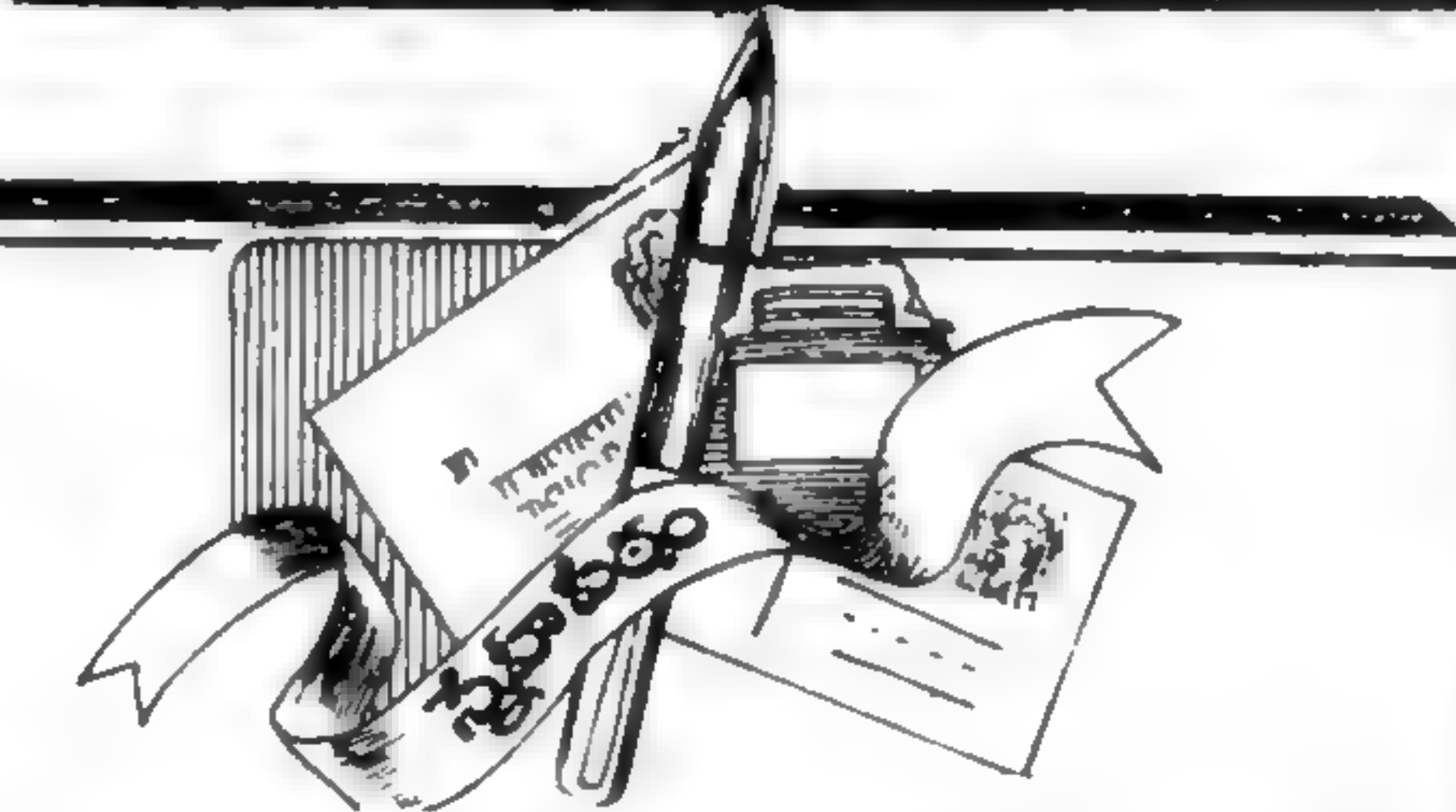
డాక్టర్ మాతంగి, మద్రాస్ వైద్య కళాశాలలో చదువు పూర్తిచేసిన సందర్భంలో “జాన్ స్టన్ గోల్డ్ మెడల్”ను గెల్చుకున్నారు. ప్లాస్టిక్ సర్జరీలో ఆమెకు మద్రాసు యూనివర్సిటీవారి ‘మాస్టర్స్ డిగ్రీ’ కూడా వున్నది. ప్లాస్టిక్ సర్జరీలో అమభవం సంపాదించడానికి ఆమె-యు. కె., యు. ఎస్. ఎ.లలో పర్యటించారు.

డాక్టర్ మాతంగి జాతీయ, అంతర్జాతీయ వైద్య సమావేశాలలో పాల్గొని “అభిప్రాయాలు” వెలిబుచ్చారు. ఆమె భర్త డాక్టర్ రామకృష్ణ ఎగ్మూర్ కు వైద్యశాలలో కుశక్త చికిత్సలో అధ్యాపకులుగా వుంటున్నారు.

—కమలా కుమార్

శ్రీమతి రావుపల్లి సూర్యప్రభ
వైస్ ఆఫ్ శ్రీ ఆర్. వి. గువ్వేశ్వరరావు
కొత్తపల్లి-533 285 రాజమండ్రి తాలూకా
గృహిణి. వయసు 20 సంవత్సరాలు, సంగీతం
లోనూ, ఎంట్రాయిడరీ చేయడంలోనూ ప్రావీణ్యం
ఉంది.
మిస్ జూలీ
కేరాఫ్ శ్రీమతి వి. వనంతకుమారి, ఎం. ఎ.,
ఇంగ్లీషు లెక్చరర్, ఎస్. ఎస్. అండ్ ఎస్. కాలేజీ
నర్సారావుపేట-552 601
వయసు 17 సం॥లు. మొదటి సంవత్సరం
బి. ఎస్ సి చదువుతున్నారు. హాబీలు - కుట్టు,
క్యారంస్ ఆట, షటిర్ బాడ్మింటన్ ఆట.
కుమారి కె. సుధాపింధు
కేరాఫ్ కె. మళరంద, డి. ఎమ్. ఇ.,
ఎమ్-4, పి. పి. డబ్ల్యు. డి. క్వార్టర్స్
మాగాడి కోర్ట్ రోడ్, హునహల్లి ఎక్స్ ప్రెస్స్
బెంగళూరు-560 040
బి. ఎస్ సి. పాసయ్యారు. ఒక ప్యాక్టరీలో

ఉద్యోగిని. వయసు 20 సంవత్సరాలు. రేడియో
రిపేరింగ్, క్రికెట్ ఆట-హాబీలు.
కుమారి ఇ. సత్యపార్వతి
రాటర్ ఆఫ్ శ్రీమతి వారాయణమ్మ, టీచర్
11-208 బి, మార్కెట్ వీధి
ధర్మవరం-515 671 అనంతపురం జిల్లా
వయసు 17 సం॥లు. ఇంటర్ రెండవ సంవత్సరం
చదువుతున్నారు. పుస్తకాలు చదవటం, హాబీ.
శ్రీమతి వేముల చంద్రభాగ
16-6-463 ఉప్పావ్ పురా
హైదరాబాద్-500 024
వయసు 18 సం॥లు. ఎస్. ఎస్. సి. పాస
య్యారు. పుస్తక వ్రతనం, కుట్టుపని, ముగ్గులు
వేయడం-అభిరుచులు.

జ్ఞానం కూడా అవసరం. అందుకని నేను కర్ణాటక సంగీతం కూడా నేర్చుకుంటున్నాను” అంటారు స్వర్ణముఖి. సంగీతంతో బాటు ఆమె హిందీ, ఫ్రెంచి భాషలు కూడా నేర్చుకుంటున్నారు.

విదేశాలనుంచి వచ్చే విహారయాత్రికుల కోసం ప్రతి ఏడాది ఢిల్లీలో ఏర్పాటు చేసే సాంస్కృతికోత్సవంలో కుమారి స్వర్ణముఖి నాట్యం తప్పని సరిగా ఉంటుందట!

మెరుపు తీగెలా మెరిసి, చకచకా నాట్యం చేసే స్వర్ణముఖిని కొందరు ‘నాట్య ప్రక్రియ’గా పేర్కొంటూ ఉంటారు. “ఆమె నాట్యం చెయ్యగా చూసినవారు మా అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తారు” అంటారు వాళ్ళు.

“ఆమె పేరు స్వర్ణముఖి. ఒక నదిపేరు పెట్టుకున్న ఆమె అలా సొగసుగా కదిలి నాట్యం చెయ్యడం పెద్ద వింత కాదు,” అనే వాళ్ళు లేకపోలేదు. అయితే “కుమారి స్వర్ణముఖి-స్వర్ణముఖి నదిలా నాట్యం చెయ్యవచ్చుగాని, స్వర్ణముఖి నది కుమారి స్వర్ణముఖిలా నాట్యం చెయ్యజాలదు కదా?” అనేవాళ్ళు కూడా లేకపోలేదు మరి!

వాళ్ళదీ మన ప్రసంఘమే!

అది వారు చేసుకున్న పాపం కాదు. అందరి లాగా వారు అదృష్టవంతులుగా ఈ రోజుకంటే అడుగుపెట్టలేకపోయారు. నూటికి కోటికి వారు ఒకరు. తల్లిదండ్రులు వారిని చిన్న చూపు చూడ వచ్చు. ఆయితే సమాజమూ వారిని విహిష్కరించాలా? రోపాన్ని అదిగమించి, నలుగురూ

నిస్వార్థ సేవకు నిదర్శనం.

1928 జనవరి 14న ముగ్గురు చెవిటి విద్యార్థులతో ప్రారంభమయి మరి కొద్దినెలలలో ముగ్గురు అంద విద్యార్థులను చేర్చుకున్న 'ది స్కూల్ ఫర్ ది బ్లైండ్ ఆండ్ ది డెఫ్' ఈ రోజున 528 మంది చెవిటి విద్యార్థులకి, 202 మంది అంద

బ్రెయిలీ పెట్టిన బిక్షతో ఈ పాఠశాలలో చదవ దమూ వ్రాయదమూ నేర్చుకుని తృప్తిపడడం లేదు బాలికలు. నేతపనిలో నేర్చు సంపాదిస్తున్నారు. దుప్పట్లు, గట్టిబలు తయారు చేయ గలుగుతున్నారు. ప్రకృతిని పరిశీలిస్తున్నారు. మహావిరుపురం వంటి చారిత్రక స్థలానికి విహార యాత్రకి వెళ్ళి శిల్ప సౌందర్యాన్ని 'చూడ'గలుగు తున్నారు. ఎనిమిదివేల అడుగుల ఎత్తుగల శిఖరాలని అధిరోహించగలుగుతున్నారు. ఒకసారి 'మాసిన' వ్యక్తిని మరొకసారి సులభంగా పోల్చగలుగుతున్నారు. సంగీతాన్ని తమ సొంతం చేసుకుంటున్నారు.

వీరి కథ వేరు. పుట్టుకతో వినలేని వారు మాట్లాడడం రాని వారు వుంటారు. వీరిని మామూలు మనుష్యులుగా సులభంగా చేయవచ్చు. తల్లిదండ్రులు నిర్లక్ష్యం చేయకుండా వుండే.

మనిషి శబ్దాన్ని ఆలకిస్తేనే భావాన్ని శబ్దం ద్వారా ప్రకటించగలుగుతాడు. చెవిటి వారందరూ మూగవారనే అపోహ వుంది. కాని కాదు. చెవిటి విద్యార్థులకి చెందిన విభాగంలో ఈ పాఠశాలలో ప్రత్యేక తరగతులు నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రత్యేక పరికరాలు ధరించడం ద్వారా — ఉపాధ్యాయుని చెప్పినది విద్యార్థులు సులభంగా వినగలుగు తున్నారు. ఈ పరికరం ఎనిమిది వందల రూపాయల ఖరీదయినది. ఎందరో ఉదారులు వీటిని ఉచితంగా అందజేశారు.

నడిచే దోవలో వారు పురోగమించడానికి, వారిని 'మామూలు మనుషులు'గా తీర్చిదిద్దవలసిన బాధ్యత సమాజానికి లేదా:

రాజేశ్వరి ఎంతో అందంగా వుంటుంది. కాని కనుచూపు కరువయిన దురదృష్టవంతురాలు. ఈ రోజున వయొరిన్ ఆమె చెప్పినట్లు వింటోంది. ఆమె చక్కగా టైప్ చేస్తుంది.

మరి మరియుమ్మ ఎప్పుడో కడప నుంచి వచ్చింది. చేనేతలో ఆమె చేయి తిరిగింది.

నిర్మల నిన్నటివరకూ మూగది. కాని ఈ రోజున సన్నగానూ అతిస్పష్టంగానూ మాట్లాడ గలుగుతోంది.

జానకి నిన్నటివరకూ శబ్దాన్ని ఆలకించలేక పోయేది. ఈ రోజున మనం యిచ్చిన సూచనలు విని అందంగా ఎంబ్రాయిడరీ చేస్తోంది.

ఇదంతా ఇంద్రజాలమా? కాదు! మద్రాసు లోని 'రిటిర్డ్ ఫ్లవర్ కాన్వెంట్' సాధించిన విజయం. ఈ సంస్థ యాభై సంవత్సరాల

విద్యార్థులకి విద్యాబిక్ష పెద్దోంది. ఈ 'తల్లి' ఒడిలోంచి మన ప్రపంచంలోకి వారు అడుగుపెట్ట గలుగుతున్నారు.

బెల్లియం నుంచి వచ్చిన త్రైస్తవ సోదరీ మణులు ఈ సంస్థని స్థాపించారు. ఈ 'చెట్టు' నీడలో అందరికీ ఆశ్రయం లభిస్తుంది.

ఫ్రెంచి దేశస్థుడు అందుడు లూయిస్ బ్రెయిలీ 'నిక్స్ డాట్స్ రెయిజ్డ్ స్క్రిప్ట్' కనిపెట్ట డంతో అందులకి అక్షరాభ్యాసం జరిగింది.

ఐదారు సంవత్సరాల బాలికలు ఒకటవ తరగతిలో వుంటారు. చూడ ముద్దొస్తూ వుంటారు. ఉపాధ్యాయని, 'మైక్'లో చెప్పినది రిసీవింగ్ ఎయిడ్ ద్వారా గ్రహిస్తారు. "పిల్లి 'మ్యాన్' మనుసు" అని చెప్పిన విషయం వారు సులభంగా గ్రహిస్తారు. 'పిల్లి ఏమి అనును' అనే ప్రశ్నకి వెంటనే 'మ్యాన్' అనే శబ్దాన్ని వెలువరిస్తారు. పాఠాల స్థాయి మెల్లి మెల్లిగా పెంచి శబ్దాన్ని వారికి సన్నిహితంచేసి ఏ విద్యుత్ పరికరాల సహాయం లేకుండా వీరిని మామూలుగా మాట్లాడగల స్థితికి ఐదారు సంవత్సరాలలో తీసుకు రాగలుగుతున్నారు.

'మామూలు ప్రపంచంలో ఆ విధంగా అడుగు పెట్టిన బాలికలు, పట్టభద్రులయినవారు ఉద్యోగాలు చేస్తున్న వారు పాఠశాలకి చెందిన వారెందరో వున్నారు. అంతకన్నా మాకేం కావాలి? అన్నారు మదర్ సుపీరియర్ 'వనిత'తో మాట్లాడుతూ.

'1955లో హెలెన్ కెల్లర్ మా పాఠశాలకి వచ్చారు. అన్ని ఆవరోధాలనూ అధిగమించిన ఆ వనిత రాక మా సంస్థకి కొత్త ఊపిరి ఇచ్చింది' అన్నారు మదర్ సుపీరియర్.

'పాఠశాలలో ప్రవేశం కోరిన బాలబాలికల కుటుంబ చరిత్రని మేము పరిశీలిస్తాం. ఈ దురదృష్టవంతుల తల్లిదండ్రులందరూ చాలా దగ్గరి రక్త సంబంధం గల బంధువులు. మేనరికాలు, సోదరి కుమార్తెలను వివాహం చేసుకోవడం అరికట్టితే పిల్లలు నిస్సందేహంగా ఆరోగ్యంగా పుడతారు' అని మదర్ సుపీరియర్ వివరించారు.

ఎంట్రాయిడరీ, కుటుంబని, నేతవంటి వాటిలో ఎవరికీ తీసిపోకుండా ఇక్కడి విద్యార్థినులు ప్రతిభ సంపాదించగలుగుతున్నారు. తమిళనాడు విద్యాలయ ఈ పాఠశాలని గుర్తించింది. లయన్స్ క్లబ్, రోటరీ క్లబ్ వంటి సంస్థలు ఎంతో సహాయం అందిచేస్తున్నాయి.

మద్రాసు జెమిని స్టూడియో ప్రాంతంలో వున్న 'పై - ఓవర్'ని గుర్తించకుండా ఆ దారిన ఎవరూ వెళ్ళలేరు. ఆ ప్రాంతంలో వున్న 'స్కూల్ ఫర్ ది బ్లైండ్ అండ్ ది డెఫ్' 'పై - ఓవర్' కన్నా వయసులో ఎంతో పెద్దది. యాభై సంవత్సరాలుగా నిరంతరాయంగా నిస్వార్థంగా ఈ నాలుగు గోడల మధ్య జరుగుతున్న కృషి ఎంతగానో పరిస్తున్నది.

—పి. దుర్గ

"నాకు చిన్నప్పటినుంచి నృత్యం అంటే ఎంతో అభిరుచి వుండేది. మా అక్క రత్నపావతో కలిసి ఎన్నో ప్రదర్శనలు ఇచ్చాను. నాకు లలితకళలలో వున్న ప్రవేశం-సార్థకమయే ఉద్యోగం చేయాలని వుండేది. ఈ రోజున ఎంతో బాధ్యతతో కూడిన ఉద్యోగంలో నేను వున్నాను. ఈ ఉద్యోగంలో నాకు పూర్తి తృప్తి లభిస్తోంది" అన్నారు మద్రాసు దూరదర్శని కేంద్రంలో తెలుగు కార్యక్రమాల 'ఇన్-చార్జ్' శ్రీమతి సీతా రత్నాకర్.

1975 ఆగస్టు 15 న మద్రాసులో దూరదర్శని కేంద్రం ప్రారంభమయింది. ఈ కేంద్రం నుంచి 'ప్రసారమయే' కార్యక్రమాలను ఇవాళ-వెల్లూరు, తిరువతి ప్రాంతాలలోని 'ప్రేక్షకులు' కూడా చూడగలుగుతున్నారు. మద్రాసులోని తెలుగువారే కాక, తెలుగు ప్రాంతాలలోని వారూ మద్రాసు కేంద్రం నుంచి ప్రసారమయే తెలుగు కార్యక్రమాల కోసం ఎంతో ఆసక్తితో ఎదురుచూస్తూ వుంటారు. వీరి అభిరుచులకి తగిన కార్యక్రమాలను సీతా రత్నాకర్ రూపొందిస్తున్నారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం నుంచి ఆంగ్ల సాహిత్యంలో పట్టభద్రులయిన సీతా రత్నాకర్ రెండు సంవత్సరాలు ఒక ప్రముఖ ఎడ్యురైజింగ్ సంస్థలో 'కాపీరైటర్' గా వనిచేళాడు. "ఆ ఉద్యోగంలో కూడా 'క్రియేటివ్ వర్క్' వుండేది. అయితే 'టి వి' ఉద్యోగంలో ఇంకా 'క్రియేటివ్ వర్క్' కావాలి. ఒక విధంగా ఈ ఉద్యోగం నాకు పెద్ద పరీక్ష. ఈ పరీక్షలో వెళ్ళుతున్నాననుకుంటాను" అన్నారు చిరువవ్వుతో సీతా రత్నాకర్.

"టి వి ఉద్యోగానికి సెలక్ట్ అయ్యాక నాలుగు వెలలు పూనా వెళ్ళి అక్కడ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో క్షణ పొందాను. టి వి కి కార్యక్రమాలు 'ప్లాన్' చేయడం, వాటిని రూపొందించడం, ప్రసారంచేయడం ఆ వాలుగు వెలలలో నేర్చుకున్నాను. ఈ ఉద్యోగంలో ఇన్ని బాధ్యతలు వున్నాయా? వీటిని నిర్వహించగలవా? అని మొదట్లో భయం వేసింది. రాను రాను ఆ భయం తొలగిపోయింది. టి వి కేంద్రమే మాకు కార్యాలయం, చేవాలయం కూడా" అన్నారు తన ఉద్యోగంలో పూర్తిగా నిమగ్నమయిపోయిన శ్రీమతి సీతా రత్నాకర్.

"వ్యతహాగా మీరు మంచి డాన్సర్ గదా— ఇంకాక హూదారో మీరు వున్నా టి వి తెర మీద ఎప్పుడైనా కనిపించారా? " అని అడిగితే—

నీతారత్నాకర్

"లేదు. అలా కనిపించాలనీ లేదు. కాని నా జీవితంలో నేను మరచిపోలేని సంఘటన ఒకటి జరిగింది. టి వి కేంద్రం ప్రసారాలు ప్రారంభించిన నాలుగు రోజులకే వేపధ్యగాయకుడు శ్రీ ముఖేష్ ని నేను ఇంటర్వ్యూ చేయవలసి వచ్చింది. అనుకోకుండా ఆ అవకాశం వచ్చింది. ఆ ఆంగ్ల కార్యక్రమం ఎంతో బాగుందని అందరూ మెచ్చుకున్నారు. కొద్దిరోజుల తర్వాత శ్రీ ముఖేష్ మనల్ని కాశ్వతంగా విడిచి వెళ్ళిపోయారు. 'బేబీ! వెర్ డన్' అన్న ముఖేష్ మాటలు నాకు ఇంకా వినిపిస్తున్నాయి" అన్నారు మరువలేని ఆ సంఘటన జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ.

"ఇటువంటి ఉద్యోగాలలో రాజించడానికి పూర్తి ప్రోత్సాహం వివాహితులయిన వనితలకి భర్తల నుంచి లభించాలి. ఈ ఉద్యోగంలో వేవే మాత్రమయినా రాజిస్తున్నానంటే నన్ను అర్థం చేసుకొన్న భర్త నాకు లభించడమే" అన్నారు ఆమె. ఆమె భర్త — శ్రీ రత్నాకర్ ఒక ప్రముఖ సంస్థలో ఉన్న రోద్యోగిగా పని చేస్తున్నారు.

తెలుగు కార్యక్రమాలే కాక సంగీత, నృత్య కార్యక్రమాలను కూడా టి వికి రూపొందిస్తున్న సీతా రత్నాకర్ వయసు తెలుసుకున్నప్పుడు ఎవరికైనా ఆశ్చర్యంగానే వుంటుంది. ఆమె వయసు — ఇరవై నాలుగు సంవత్సరాలు!

—పి. దుర్గ

వక్షస్థల సౌందర్యం

-డాక్టర్ వనజ

“క్రొవోన్నతే కుంకుమ రాగ 'కోణే....'”
 “సువక్షోణ కుంభాం - సురా పూర్ణ బింబాం....”
 వంటి దేవతాస్తుతులు వింటున్నప్పుడు, మన ప్రాచీన దేవాలయాలలో కనిపించే శిల్పాలలోని శ్రీలను మోచినప్పుడు-ఒక విషయం స్పష్టమవుతుంది. అది - ఆరోగ్యకరమైన, ఆందమైన, సమగ్రమైన ఆకారానికి వక్షస్థల సౌందర్యం కూడా ప్రధానం అన్నదే.

మీద పేర్కొన్న శ్లోక భాగాలూ, అనేక శిల్ప ఖండాల్లో కూడా నిండుగా ఉండే వక్షస్థలం గురించి ఉదహరిస్తున్నాయి. వాటిని బట్టి ప్రాచీన కాలంలో మన దేశస్తులు వక్షస్థల సౌందర్యానికి ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం గురించి తెలుసుకోవచ్చును. శ్రీ శరీర సౌందర్యానికి సంబంధించి, అన్ని అవయవాలూ ఎలా అందంగా, ఆకర్షణీయంగా వుండాలి-అలాగే వక్షస్థలమూ వుండాలి. తగిన ఆకృతిలో ఉన్న వక్షస్థలం-సమగ్రమైన శ్రీత్వానికి గుర్తు. వక్షస్థలం అందాన్ని ఎక్కువ చెయ్యకపోయినా, సహజమైన లావణ్యాన్ని అందజేస్తుంది.

వక్షస్థలంలో-గ్రంథులకు సంబంధించిన కొన్ని కొవ్వుకణాలు ఉంటాయి. వాటిలో క్షీర గ్రంథులు కూడా ఉంటాయి. వాటి చుట్టూ కొవ్వు కణజాలం ఉంటుంది. ఆ కింద సులభంగా సాగగల సున్నితమైన కండరాలు ఉంటాయి. ఈ కండరాల వల్లే

వయసు పెరిగే కొద్దీ కొవ్వు-వక్షస్థలం కిందికి దిగుతుంది. దాంతో వక్షోజాలు కూడా దిగిపోతాయి.

సాధారణంగా వక్షస్థలం ఆకారమూ, దాని పరిమాణమూ వంశపారంపర్యంగా వచ్చే లక్షణాల మీద కూడా ఆధారపడి ఉంటాయి. మరి అలా అయితే వక్షస్థలం ఆకారాన్ని పరిమాణాన్ని మార్చడానికి ఏమి కాదా? అంటే-‘కొన్ని ఎక్స్‌ర్ నైజాలు చెయ్యడం వల్ల, తగిన బ్రానెరీలను ఉపయోగించడం వల్ల వక్షస్థలం ఆకార పరిమాణాలలో మార్పు తీసుకురావడం సాధ్యమే’ అంటారు సౌందర్య శాస్త్రవేత్తలు.

‘వక్షస్థలం ఎలా ఉంటే బావుంటుంది?’ అని అడిగితే ‘పెద్దదిగా వికారంగా ఉండేదానికన్నా చిన్నదిగా సక్రమంగా ఉన్న వక్షస్థలం ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది’ అంటారు వాళ్ళు.

శరీర సౌందర్యంలో - వక్షస్థల సౌందర్యం గురించి తెలుసుకోవడం అవసరం, అలా తెలుసుకోవడం మంచిది కూడా.

వక్షస్థల సౌందర్యం-మనం తినే తిండి మీదా, మనం ధరించే దుస్తులమీదా కూడా ఆధారపడి ఉంటుంది.

మాంసకృత్తులు (ప్రొటీన్లు) ఎక్కువగా ఉన్న ఆహార పదార్థాలు తింటే వక్షస్థలం బిగువుగా ఉంటుంది. అలాకాక పిండి పదార్థాలు ఎక్కువగా

ఉండే ఆహార పదార్థాలు తింటే వక్షస్థలం సడలిపోయే ప్రమాదం ఉంది. వక్షస్థలం జారినట్లు వుంటే-అసహ్యంగా కనిపించవచ్చును. అన్ని రకాల ఆహారపదార్థాలతో కూడిన ‘సంతులిత హారం’ వల్ల శరీరారోగ్యానికి కాక వక్షస్థల ఆరోగ్యానికి కూడా దోహదం కలుగుతుంది. తమ వక్షస్థలం జారిపోతున్నట్లు అనుమానం ఉన్నవాళ్ళు-కేరట్ దుంపల రసం, ఆకుకూరలూ-ఎక్కువగా వాడితే వక్షస్థలం సడలిపోవడం తగ్గిపోతుంది.

గర్భవతుల వక్షస్థలం ఆకారంలోనూ, పరిమాణంలోనూ కూడా మార్పులు వస్తాయి. ప్రసవం అయ్యాక పిల్లలు తల్లిపాలు తాగుతున్నట్లయితే - వక్షస్థలం పెద్దది కావచ్చును. అయితే ఆ తర్వాత అది ముడుచుకుపోయే అవకాశమూ ఉంటుంది. అందువల్ల - ప్రసవం అయ్యాక వక్షస్థలం గురించి బాగా జాగ్రత్త వహించాలి. పిల్లలకు పాలు ఇవ్వడం వల్ల వక్షస్థలం ఆరోగ్యానికి ఎటువంటి భంగమూ రాదని మాత్రం గ్రహించాలి.

వక్షస్థలం మరీ చిన్నదిగా ఉందని కొందరూ, మరీ పెద్దదిగా ఉందని మరి కొందరూ లోలోపలే దాదాపడుతూ ఉంటారు. దురదృష్టవశాత్తూ ఈ సమస్యల గురించి చెప్పకోవడమూ, వాటికి నివారణోపాయాలు చెప్పడమూ కూడా అరుదుగా సాగుతాయి. బిడియం వల్లా, బరితెగించినవారన్న చెడ్డపేరు వస్తుందన్న భయం వల్లా ఈ సమస్యల ప్రసక్తి ఎక్కడా వినిపించకపోయినా ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు.

వక్షస్థలం మరీ చిన్నదిగా ఉండడానికి-దాంట్లో కొవ్వుకణాలు లేకపోవడం కారణం. వక్షోజకండరాలు సక్రమంగా పెరగకపోయినా కూడా వక్షస్థలం సరిగా ఏర్పడదు.

ఈ సమస్యను పరిష్కరించుకోవడానికి కొన్ని చిన్న వ్యాయామాలు కూడా ఉన్నాయి.

ఒక పరువు మీద - తల మీదికెత్తి, వీపు నిటారుగా ఉంచుకుని కూచోవాలి. మోచేతులను వంచి, చేతుల మధ్య ఒక పుస్తకాన్ని పట్టుకోవాలి. ఆ పుస్తకాన్ని అరిచేతులతో గట్టిగా నొక్కాలి. అలా నొక్కాక చేతులను సడలించాలి. ఆ తర్వాత మళ్ళీ పుస్తకం మీద చేతులను నొక్కి అలా వదిలీ సార్లు దాన్ని నొక్కుతూ, సడలిస్తూ ఉండాలి.

రెండు చేతులనూ పక్కల నుంచి వెనక్కు

[శరీరంలోని అన్ని అంగాలూ నమమైన తీరులో వుంటే-అవి శరీరానికి అందం, సొంపు తీసుకొస్తాయి. ముఖ్యంగా స్త్రీల శరీరాలకు తల, చేతులు, కాళ్ళు, వక్షస్థలం, పిరుదులూ ఆకృతిని కల్పిస్తాయి. చాలామంది స్త్రీలకు ఏవేవో వక్షస్థల సమస్యలు వుంటాయి. అయితే, అవి వారు బయటకు చెప్పకోలేక, ఎవర్నీ అడగలేక లోలోపలే దిగులుపడుతూ వుంటారు. అటువంటి వారికి ఉపయోగపడగలదనే ఉద్దేశంతో- శాస్త్రీయ దృక్పథంతో-ఈ వ్యాసాన్ని రాశాను-డాక్టర్ వనజ]

నెమ్మదిగా ఊపుతూ ఉండాలి. అలా ఊపాక కుడిచేతిని భుజం మీది నుంచి వీపు మీదికి తీసుకు వెళ్ళాలి. సరిగా అప్పుడే ఎడమచేతిని భుజం కింది నుంచి వీపు మీదికి తీసుకు వెళ్ళాలి. అంటే దాదాపు వీపువైపుగా బటన్లు ఉన్న జాకెట్టు బటన్లు చేసుకొనేలా రెండు చేతులనూ వీపు మీదికి చేర్చాలి. చేతులను మార్చి కూడా ఈ ఎక్సర్సైజు చెయ్యాలి.

రోజూ 15 నుంచి 20 నిమిషాల బాటు ఈ వ్యాయామాలు చేస్తే మంచి ఫలితం ఉండగలదు.

ఈతకొట్టడంవల్ల కూడా వక్షస్థలం ఆరోగ్య కరంగా రూపొందుతుంది. ముఖ్యంగా 'బ్రెస్ట్ స్ట్రోక్' విధానం ప్రకారం ఈతకొట్టడం వల్ల మంచి లాభం ఉంటుంది. ఈత తెలియనివారూ, ఈతకొట్టడానికి సౌకర్యం లేనివారు 'బ్రెస్ట్ స్ట్రోక్' విధానాన్ని యింట్లోనే పరుపు మీద పడుకుని- అభ్యసించినా ఫలితం ఉంటుంది.

నిండుగా ఉండే వక్షస్థలం - తమ 'సమస్య' అనుకునేవారు ఏం చెయ్యాలి? అటువంటివారు చెయ్యదగ్గ వ్యాయామాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఈ వ్యాయామాలు చేస్తే కొంత కాలానికి వక్షస్థలం అనవసరమైన కండను కోల్పోయే అవకాశం ఉంటుంది.

నేల మీద పద్మాసనం వేసుకుని రెండు చేతులనూ వీపు వైపుకు మళ్ళించి, నడుము మీది భాగాన వాటిని కలగలిపి ఉంచుకుని, వజ్రాన్ని ముందుకు నెట్టి ఉంచుకోవాలి. అలా ఉంచి ఒకటి నుంచి ఆరుదాకా రెక్కపెట్టాలి. ఆ తర్వాత ఒకటి నుంచి ఆరుదాకా రెక్కపెట్టేదాకా పట్టే సమయం విశ్రాంతి తీసుకోవాలి. ఇలా పదిసార్లు చెయ్యాలి.

నేల మీద కాళ్ళు చాపుకుని కూచోవాలి. అలా కూచుని వీపును నిటారుగా ఉంచుకోవాలి. ఆ తర్వాత చేతులను ముందుకుచాపి, వాటిని ముందుకు వెనక్కు. పడవ తెడ్డు వేస్తున్నప్పుడు చేనేలా కదల్చాలి. ఇలా చేస్తున్నప్పుడు మోచేతు లను వంచి చేతులను గుండె దాకా తీసుకురావాలి. ఇలా పదిసార్లు చెయ్యాలి.

ఇక మూడవ వ్యాయామం. ఇది నిలబడిగాని, కూచునిగాని చెయ్యవచ్చును. రొడ్డెల పిండిని కలుపుతున్నప్పుడు చేనేలా పడివడిగా కుడి చేతిని కదిలించాలి. అలా పదిసార్లు చేసి మళ్ళీ ఎడమ చేతిని పదిసార్లు కదిలించాలి. ఆ తర్వాత రెండు

చేతులనూ కలిపి అలా పదిసార్లు కదిలించాలి.

వేగంగా పరుగెత్తడం వల్ల అమితంగా పెరిగిన వక్షస్థలం తరిగిపోతుంది. పదిమంది రోనూ పరుగెత్తడం సాధ్యం కాదనుకుంటే ఎవరి కంటూ పడకుండా ఇంట్లోనే ఇటూ అటూ పరిగెత్తవచ్చును.

ధరిస్తారేగాని చాలామంది స్త్రీలకు ఎలాంటి బ్రానెరీలు ధరించాలో తెలియదు. అయితే ఇప్పటికీ కొందరు స్త్రీలు బ్రానెరీలు ధరించడం తప్పు అనుకుంటూ ఉంటారు. ఈ అభిప్రాయం అంత మంచిదికాదు. శరీరంలోని తక్కిన భాగాల ఆరోగ్యం ఎంత ముఖ్యమో వక్షస్థలం ఆరోగ్యం కూడా అంతే ముఖ్యం.

వక్షస్థలానికి సరిపోయే బ్రానెరీలను ధరించడం ఆరోగ్యానికి చాలా మంచిది. వక్షస్థలం తత్వానికి

మనం రోపల ధరించే 'బ్రా' (బ్రాసియర్)లు అంతకు ముందు ఎవిధంగా ఉండేవో తెలియ గాని, ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న విధానాన్ని మనదేశం పాలించిన జహంగీర్ చక్రవర్తి (పాలనా కాలం: 1605 - 1627) భార్య నూర్జహాన్ రూపొందించినట్లుగా చెబుతారు. ఈ 'బ్రా'లు ఈ విధానంలో వుండాలని ఆమె 'డిజైన్' చేశారట!

అనువైన బ్రానెరీలు ధరించడం వల్ల వక్షస్థలానికి తగిన ఆదారం లభించడంతోబాటు దానికి ఒక క్రమమైన ఆకారం కూడా లభిస్తుంది.

పద్నాలుగు పదిహేను సంవత్సరాల ప్రాయం నుంచి కూడా బ్రానెరీలు ధరించడం అనవసరమే. వక్షస్థలం చిన్నదిగా ఉన్నప్పుడు కూడా దానికి ఆదారం అనవసరం. అందువల్ల ఆ పరిమాణాలకు సరిపోయే బ్రానెరీలు ధరించి వక్షస్థలం బిగువును పరిరక్షించాలి.

బ్రానెరీలు మరీ బిగువుగాగానీ, మరీ వదులుగా గాని ఉండకూడదు. భుజాల మీదగాని, వీపు మీదగాని, వక్షస్థల ప్రాంతాలలోగానీ 'బ్రా' ధరించడం వల్ల ఎటువంటి శ్రమా తెలియకూడదు.

వక్షస్థలాన్ని చదునుగా, చప్పటగా ఉండేలా చేసే బ్రానెరీలు ధరించకూడదు. అటువంటి బిగువైన బ్రానెరీలు ధరించడం ఆరోగ్యానికి కూడా

మంచిది కాదు. బ్రానెరీ మరీ బిగువైతే రక్త ప్రసారం దెబ్బతింటుంది.

వక్షస్థలం అంతగా పెరగనివారు - రోపల 'పాడింగ్' ఉన్న బ్రానెరీలు ధరిస్తారు. అది తప్పేమీకాదు. వెడల్పుయిన వక్షస్థలం ఉన్నవారు ఆ వక్షస్థలం మొత్తానికి పట్టే బ్రాను ధరించాలి.

వక్షస్థలం మరీ పెద్దదిగా ఉంటే - అందుకు వెడల్పుటి బ్రాలు వాడాలి. ఈ బ్రాలకు భుజం పట్టీలు మరింత పొడవుగా ఉండేలా చూసుకోవాలి. ఈ పట్టీలనుబట్టి కూడా బ్రా - వక్షస్థలానికి తగిన ఆదారం కల్పించగలదు.

బ్రానెరీ ఎలా ధరించాలన్నది పెద్ద సమస్య కాదు గానీ-చాలామంది ఏదో హడావిడిగా బ్రాలు వేసు కుంటూ ఉంటారు. అలా వేసుకోడం సబబుకాదు. ఏ బ్రానెరీనైనా వేసుకునే ముందు - ముందుకు వంగి బ్రానెరీలోని కప్పులవంటి అమరికలు వక్షస్థలం కింది నుంచి - వచ్చేలా చూసుకోవాలి. అలా చూసుకుని వక్షస్థలం పూర్తిగా బ్రాలో ఇమిడేలా చూడాలి. అయితే బ్రానెరీ భుజం పట్టీలు భుజాల మీద కోస్తున్నట్లుగా ఉండకూడదు. అలాగని మరీ వదులుగా ఉండకూడదు. బ్రానెరీని ధరించి ముందుకు వంగినట్లుగా ఉండే భంగిమ నుంచి మీదికి లేస్తే-బ్రానెరీ మరీ బిగువుగాగానీ, మరీ వదులుగాగాని ఉండకూడదు. బ్రానెరీలో భుజాల పట్టీలను తగిన పొడవులో అమర్చుకోవ దానికి వీలుంది.

బ్రానెరీ కప్పుల మీది భాగాలు కూడా వక్షస్థలా నికి సరిగా అనాలి. ఆ భాగానగాని, చంకల పక్కలలోగాని-వక్షస్థలం పొంగినట్లు కనిపిస్తే- బ్రానెరీ బాగా బిగువుగాగాని, బ్రానెరీ కప్పులు మరీ చిన్నవిగాగాని ఉండి ఉండవచ్చునన్నమాట! భుజాల మీద - భుజాల పట్టీల బిగువు తెలిస్తే వీపు భాగాన బ్రానెరీ మరీ కురుచగా ఉన్నట్లు తెలుసుకోవచ్చు.

అంటే-బ్రానెరీ వక్షస్థలానికి బాగా సన్నిహి తంగా అంటిపెట్టుకున్నట్లు ఉండాలి. అయితే ఎక్కడా కూడా వక్షస్థలాన్నో, వీపునో, భుజాలనో- నొక్కకుండా ఉండాలి. ముందుకు వంగినా, చేతులు మీది తెత్తినా బ్రానెరీ-వక్షస్థలాన్ని విడిచి ఇటూ ఇటూ కదలకూడదు. అటువంటి బ్రానెరీలు ధరించగలిగితే మంచిది! ఈ సూచనలు గుర్తు పెట్టుకుని బ్రానెరీలు ఎన్నిక చేస్తే వక్షస్థల ఆరోగ్యానికి మరీ మంచిది. □

27

ప్రమణరావు-కాబోయే అల్లుడికి అమెరికా డబ్బు పంపాల్సి. కూతురు పెండ్లి మనంగా చెయ్యాలనే తలంపుతో బాగా లంచాలు తీసుకోవటం ప్రారంభించాడు. నైడు బిజినెస్ గా భార్య పేర పర్మిచర్ షాపు నడుపుతూ వచ్చాడు.....సి. ఐ. డీలు ఇన్ ఫర్ మేషన్ లాగి లంచం తీసుకున్నందుకు తేసు పెట్టినందువల్ల వుద్యోగం సస్పెండ్ చేసేరు. ఎటునుండి ఎటొచ్చినా మనోహర్ చదువుకు అటంకిం రాకూడదని షాపు అమ్మేసి కొన్ని వేలు గోపాలరావు చేతికిచ్చాడు.

తనకుమారిన దర్శం పనికిరాదని 'నీ విషమ పరిస్థితులకంటే వాడి చదువు వెక్కువేం కాదని నీ దగ్గరే వుంచుకో' మన్నాడు గోపాలరావు.

తనేమైనా తన కూతురికి పెట్టిన ఆశలు అడియాసలు కారాదని....అతడి పేర బ్యాంకిలో వేసుకోమని నిర్బంధించాడు రమణరావు.

అమెరికా నుంచి మనోహర్ వ్రాసే జాబుల్లో "నీవు సరదాగా రెటర్లు రాస్తుంటే ఆ వుత్సాహంతో త్వరగా రిసెర్చి ముగించుకొని వస్తా"నని వ్రాసేవాడు. కొన్ని రోజులు బిడీయంగా వున్నా త్రిమేణ అతడితో దీటుగా వ్రాయగలిగేది యూనీ. తమ ప్రేమ రేఖలు బైండ్ చేసుకుంది.

అతగాడు వ్రాసినదానికి సరైన జవాబో కాదో అని పెయిర్ చేసి ఆ రెటర్ వెంటదే పెట్టుకునేది. ఇంటి పరిస్థితులు తారుమారై మనసు వికలంగా వున్నందువల్ల అహ్లాదంగా వ్రాయలేకపోతోంది. ఒక్కొక్కటి ముందుంచుకొని చదవసాగింది.

"యూనీ:

ఇంత విరికిదానివి నీకాపేరు తగదు సుమా! ఇక్కడి ఫ్రీలను చూస్తుంటే కృత్రిమ అందం తప్ప అసలందం కనిపించదు. పాశ్చాత్య పద్ధతులు ముఖ్యంగా క్రమశిక్షణ, నీట్ నెస్, ఇండిపెండెంట్ గా వుండడం ఆలాటివే కొన్ని మంచి పద్ధతులు నేర్చుకోవలసినదే కాని విదేశాలకు వెళ్ళిరాగానేమన సంస్కృతి ఎందుకు విస్మరిస్తారో అర్థం కాదు. మన దేశంలో పాశ్చాత్య పద్ధతు లవలంబించే రేడిసంటే నాకిష్టం లేదు. అందుకే....నీ హిందూ సంప్రదాయక లక్షణాలు, ఆచార్యకర్తవం ముగ్ధ మోహన సౌందర్యం నన్ను ఆకట్టుకున్నాయి. నువ్వు ఇక్కడికొస్తే మన సంప్రదాయ ప్రతీకవని చెప్పనవసరం వుండదు."

తనేం వ్రాసిందో వెదికింది.

"మనోహర్,

మీ నిష్కల్మష స్వభావం నన్నాకర్పించింది. అక్కడి నాగరికత చూస్తూ కూడా నా సనాతన ఆలంకరణ మెచ్చుకున్నారంటే....నేనెంతో ధన్యురాలి...."

నాన్నగారు పైకి రాగానే రెటర్లన్నీ సర్ది, లేచి నిలుచుంది.

28

వూధన్ హైదరాబాద్ నుండి వచ్చాడని తెలిసిన నాడే....సౌద నొప్పులు పడుతున్నందువలన హాస్పిటల్ కు తీసుకెళ్ళింది రార. కొంచెం కష్టమైన కాన్పు కాబట్టి ఆ సమయంలో మూడవ రాకను గమనించలేకపోయేది. హాస్పిటల్ కొచ్చినపుడు ముక్తసరిగా సమాధానం ఇచ్చేది. తనివిదీరా మాట్లాడాలని ఎంత ఉత్సాహం వున్నా సమయం దొరికేదికాదు. ప్రసవించిందని తెలిగ్రాం ఇవ్వగానే

నిరంజనరావు వచ్చి ఆ పూర్వో వుండిపోయిన కారణంగా ఆతడి మనసు తెలుసు గనుక ఆతడెదుట మాధవతో మాట్లాడటానికి జంకేది.

నిరంజనరావు రాగానే ముందు బిడ్డ ఎవరి పోలికో చూచుకున్నాడు. మగపిల్లవాడు కానందుకు కొరవపడినా అచ్చం సౌద పోలికలతో బొడ్డుగా, ముద్దుగా వున్న పాపను జూచి తృప్తిపడ్డాడు.

మాధవ్ రాద సమీపానికి రానందుకు బాధ పడినా తన ముఖం వంక పరిశీలించి తను నిగరెట్లు త్రాగుతున్నట్లు పనిగట్టనందుకు సంతోషించాడు.

‘తను తాకకూడదని అంతలు పెట్టినా హాయిగా కొంతనేపు మాట్లాడుతుంది కదా’ అనుకుంటే ఆదిలేకపోగా కుద్రంగా మంచి చీరైనా కట్టుకుని ఎదుట పడలేదు. నిరుత్సాహం, నిస్పృహ అవరించాయి మాధవ్ కు. గుంటూరు వెళ్ళేవాడు....

24-25-26

మాధవ్ కు బ్యాంకిలో ఉద్యోగం రాగా హైదరాబాదుకు వెళ్ళాడు. తనకు మాధవ్ ఇచ్చిన డాలర్ ను రాద మంగళ సూత్రంలో ముడి వేసుకుంది. హైదరాబాదులో మాధవ్ కు సుదీర్ కనిపించాడు. సుదీర్ బలవంతాన అతని రూముకే చేరాడు మాధవ్. సుదీర్ స్నేహం మానమని రాద మాధవ్ కు లేఖ రాసింది. సీమంతం కోసం సౌదను తీసుకు రావడానికి వెళ్ళింది రాద.

ఇంటితెళితే రాద అక్కడ లేకపోయేసరికి ఆసుపత్రికి వచ్చాడు.

అప్పుడే ఫాపకు పౌడర్ అద్దుతూ కనిపించింది....పసిపాప నేవలో శ్రీ ఎంత ఆనందాన్ని అనుభవిస్తుందో మొదటిసారిగా రాదలో మాతృ మూర్తిని చూచాడు మాధవ్.

“రా, మాధవ్! నీవువస్తే ఏకంగా నీ వున్నన్ని రోజులూ స్కూలుకు శలవుపెట్టి, ప్రయివేటు పిల్లలకు శలవు విచ్చి, నీతోనే గడపాలను కున్నాను.” పశ్చాత్తాపంగా వుందా దోరణి. మన్నించమనే ప్రార్థనను చూపుతో. పాపను సౌద ప్రక్క ఉయ్యారాలో వుంచి వరందాలో కొచ్చి నిలుచుంది.

“ఎంతో ఆశతో వచ్చిన నేను అసంతృప్తిగా వెళుతున్నాను. ఈసారి అన్నీ వదలి నాతో గడుపుతావనుకున్నాను. అవున్నే, నీకు మాతో ఏం పనీ, చెల్లెలి సంతానాన్ని చూచుకొని... శేష జీవితం గడుపుతావు.” తమాషాగా రాద వైపు చూస్తూ అన్నాడు.

“ఓ....హో....హో....అదా! అవునవును. సౌదతో నీ పెళ్ళి జరగని సందర్భంలో అన్నాను కదూ! ఈసారి నిన్ను నిస్పృహతో పంపు తున్నాను.”....జాలిగా చూచింది. గొంతు బాధగా ద్వనించింది.

“ప్రస్తుతం నాకు హక్కున్న నీవేళ్ళనైనా ఇలా ఇవ్వు....తలమీద చెయ్యి వెయ్యటానికైనా అవకాశం లేదు. ఇక్కడందరూ తిరుగుతున్నారు” వరందా అడ్డగోడపై వుంచిన రాద చేతివేళ్ళను మృదువుగా నొక్కాడు - ఆతడి నేత్రాల్లోనికి నిశితంగా చూస్తూ. ఆ చేతిమీద తన చెయ్యి వేసి ఆప్యాయంగా నిమిరింది.

“అలా చూడకు రాదా. నేను పిచ్చివాణ్ణి పోతాను. చెంపపెట్టు తినాల్సి వస్తుంది” అన్నాడు చెంప నిమురుకుంటూ. చిలిపిగా ఇరువురి కళ్ళు ఎన్నో ఆశల్ని నింపుకుంటూ కొన్ని నిమిషాలు నిలిచిపోయాయి.

చైనుకు చైమయిందంటూ మాధవ్ చిన్న తమ్ముడు రవి రాగానే, వెనక్కు తిరిగి రాద వైపు పడే పడే చూస్తూ ముందుకుసాగాడు.

కనుచూపు అందినంతసరకు ఆలాగే చూస్తూ వుండిపోయింది రాద - భారమైన మనస్సుతో.

*

సౌద కూతురు బారసాలనాటికి శ్రీధర్ కూడా వచ్చాడు. కార్యక్రమం ముగిసి చుట్టాలంతా పూరి తెళ్ళగానే అన్నతో హస్కు వేసుకు కూర్చున్నారు - సౌద, రాద.

అక్కడి ప్రాముఖ్యమైన ప్రదేశాలు, మైసూరు గురించి అన్ని చెప్పేటప్పుడు “బృందావన్ గార్డెన్ కు జోత్తు. కిరణ నన్ను వేదించి తీసు తెళ్ళారు” అన్నాడు అదొక రకమైన సంతోషాన్ని ప్రకటిస్తూ.

“అది సరే ఇద్దర్లో ఎవరు మా వదినోతుందో నిర్ణయించుకున్నావా?” ఆతృతగా అడిగింది రాద.

“చెప్పన్నయ్యా” తొందరచేసింది సౌద.

“నన్నో అమ్మాయి ఆకట్టుకుంది. నన్నింకో అమ్మాయి ఆరాధిస్తోంది. ఎవర్ని కాదనాలో అర్థం కావటం లేదు. నీవే ఈ జటిల సమస్య పరిష్కరించాలి.”

“నీవు కోరే అమ్మాయిని చేసుకుంటే నీ మనసు తృప్తిగా వుంటుంది. నిన్ను అఖిల పించే అమ్మాయి అయితే నిన్ను అపురూపంగా చూచుకుంటుంది. గనుక నీ జీవితం స్వర్గదామం అవుతుంది. ఇంకా కొంతకాలం వ్యవధి వుంది గనుక వాళ్ళ మనసు బాగా కనుక్కోవచ్చు....”

“అయితే ఆ భారం నా మీదనే మోపేవన్న మాట!....అందరి పెళ్ళిళ్ళకోసం తాపత్రయ పడే నీవు....ఇంకా లేట్ చేసుకోవటం మేండుకమ్మా?”

“అంటే నీకు....”

“అంతా తెలుసు రాదా!....నీ కారోజు మాధవ్ డాలర్ ఇవ్వటం....నువ్వు....” అమె ముఖం వైపు సౌదరంగా చూచి చిర్నవ్వు నవ్వేడు. లజ్జా భారంతో క్రిందికి చూస్తూ చిరుకోపం నటిస్తూ....

“అయితే నీ అభిప్రాయం చెప్పనిదెందుకో....” అంది.

“అదా! సమయం కోసం వేచివున్నాను.... అంటే” సౌదవైపు బిడియంగా చూచింది. ఏదో తప్పుచేసిన దానిలా. చెప్పమన్నట్లు నైగచేళాడు శ్రీధర్ చిర్నవ్వుతో.

“అక్కయ్యా! ఆరోజు నేను వద్దన్నానని కోప్పడ్తావు కదూ! కారణం చెప్పనా? నాకు పెండ్లి స్థిరపరచుకోడానికి ముందు - మాధవ్ కు నీకు జరిగిన సంభాషణ విన్నాను. అంటే....నిన్ను మాధవ్ ప్రేమిస్తున్నట్లు గ్రహించాను. నీకలాంటి

ఇదివర మద్రాసులో 'తిరుమగళ్ కుట్టువని అభ్యాస పాఠశాల' (తిరుమగళ్ తయ్యల్ వయర్స్ వళ్ళి)ను చలన చిత్ర నటి కుమారి సుమిత్ర ప్రారంభించింది. ఈ పాఠశాల నిర్వాహకురాలు శ్రీమతి లక్ష్మి కృష్ణమూర్తి. ఇరుగురు పిల్లల తల్లి అయిన శ్రీమతి లక్ష్మి మద్రాసులోని జయ గజలక్ష్మి మెషినరీస్ (999 కుట్టు మిషన్స్ తయారుచేసే సంస్థ) సంస్థను తమ భర్త అయిన శ్రీ ఎం. కృష్ణమూర్తితో బాటు నిర్వహిస్తున్నారు. 'ఇర్మా మంచి కాందికీకులుగా భారతదేశం వచ్చి వదలూడేశ్లో ఒక పరిశ్రమను వెలకల్పే స్థాయికి ఎదగడానికి ఆ దంపతుల నిర్విరామ కృషి కారణం' అంటారు వారి పరిచితులు. తమ పాఠశాలలో కుట్టువనితో బాటు మిషన్ ఎంబ్రాయిడరీ, టాటింగ్, గుడ్డలకు రంగులు అద్దడం వంటివి వేర్వేగలమని శ్రీమతి లక్ష్మి చెప్పారు.

అవకాశాన్ని పోగొట్టడమెందుకని నీకు వివరించే సాహసం లేక....పరోక్షంగా నీకు సహకరిద్దామనుకున్నాను."

"నాకోసం....అంత మంచి మార్గం ను వదులుకొని ఇప్పుడి నీచుడిచేత" రాధ కనుల్లో నీటిపొరలు కదలాడగా అమాంతం చెల్లెలి బుజాలు పట్టుకొని శిరస్సున ముద్దెట్టుకుంది. రాధ కన్నీటి దిందువులు సౌద తలను తడిపాయి. రాధ గుండెల్లో తలదాచుకొని "త్యాగం....నీదగ్గర్నే నేర్చుకున్నానక్కా" అంది సౌద. రాధ చేతులు తన చుట్టూ పెనవేసుకుంటూ.

ఇద్దరి చెల్లెళ్ళ అనురాగం చూచి శ్రీధర్ మనసు హర్ష పులికితమైంది.

కొంత నేపు విచ్చాపాటి మాట్లాడు కుంటున్నంతలో ఉయ్యాలలో పాప ఏడవగా లేచిపోయింది సౌద.

మాటల సందర్భంలో అక్కడి నొకరి గురించి మాట్లాడుతూ—"మిషన్స్ పని చేయించేటప్పుడు ఒక్కోసారి ప్రమాదం జరుగుతుంది. అలా

జరిగి మరణిస్తే...నేను లేనుగదా అని నా ప్రమాణం వుపసంహరించుకోవద్దు. ఏ సందర్భంలోనూ నాకోసం కాకపోయినా దేనికైతే ప్రపంచానికి వుపయోగపడతావో అంతవరకు వుపయోగపడు. అదే నాకు ఆత్మకాంతినిస్తుంది."

"అన్నయ్యా!" అని గబుక్కున వెళ్ళి నోరు మూసింది రాధ.

"ఏమిటా అపభ్రంశపు మాటలు! చావులూ నీవునూ! నా పెద్దతనంలో నీవు చేసే ఘనకార్యం ఇదా! ఎదిగిన పిల్లలు పోతే ఏ తల్లిదండ్రులైన బ్రతికుంటారట్రా!...." రామవయ్య గొంతు గద్దదికమైంది.

"నాన్నా! మీరు మాత్రం ఎందుకు నాన్నా అలా అనుకోవటం! నాకెందుకో భయంగా వుంది. అలా అనకండి మీరిద్దరూ!" తండ్రి చేతులు గట్టిగా పట్టుకుంది రాధ.

"ఏచ్చితల్లీ మాటవరసకు అనుకోగానే అంత భయమయితే...."

"మీకంటా స్వర్గద్వారాలు తెరిచున్నాయి.

పోవాలనుకుంటున్నారు. నేనొక్కదాన్ని శిలగొట్టుకుని వుంటాను" వాళ్ళలా అనుకుంటున్నందుకు భారపడుతూ అలాంటి మాటలతో మందరించింది జానకమ్మ.

శ్రీధర్....వూరికెళుతుంటే ఈసారి అందరికీ తెలిసి బాధ కలిగింది.

29

స్పృహ తన ఫ్రెండ్స్ తో జాలిగా గడుపుతుంటే, మార్చి రూములో కూర్చొని చూచేవాడు. వాళ్ళు కొందరు నిర్బందించి క్యారంబోర్లు ముందో, పేక ముందో కూచో బెడ్డేవారు. తానొక్కడూ అందరికీ జవాబు చెప్పలేక తనకిష్టంలేని పన్నెన....అట దగ్గర కూర్చునేవాడు. మొదట సిగరెట్ వాసన గూడా గిట్టనివాడు - చలికి హాయిగా వుంటుంది; త్రాగమంటే....నోట్లో పెట్టుకోడానికే భయపడే వాడు - గారి పీల్చి ఆ పొగకు వుక్కిరిబిక్కిరై వాంతి చేసుకునేవాడు - అందరూ గేలిచేస్తుంటే రోషంతో నిబ్బరించుకొని సిగరెట్ త్రాగటం నేర్చుకున్నాడు. ఇప్పుడు జల్పగా త్రాగుతున్నాడు. అదే నెల్లూరు వచ్చినప్పుడు రాధ కనుక్కుని మందలిస్తుందని బెదిరాడు.

ఓవరు వర్కు వుంటే చేసి వచ్చినా ప్రొద్దు గడిచేదికాదు. అక్కడ వాళ్ళు తెచ్చుకున్న పాకెట్ నైజా పుస్తకాలు, డిటెక్టివ్లు, నెక్సు పుస్తకాలు కాలక్షేపానికి చదివేవాడు. మొదట....కాలక్షేపం సంగతి పోయి అవే నిక్షేపమైనాయి. చదవండిగాని సిగరెట్ కాల్యందిగాని, ఒకటో ఆరో పేకాటలు క్యారంబోర్లుగాని అడకపోతే తోచక వెర్రెక్కినంత పనయ్యేది. హైదరాబాద్ వచ్చిన క్రొత్తరో కథలుగాని, రాధకు లెటర్లుగాని వ్రాయటం తగ్గించివేశాడు. అటల ద్యాసలో పడి అన్నీ విస్మరించే స్థితి ఏర్పడింది. నెక్సు పుస్తకాల మహిమో, యువకత్వం తెచ్చేమార్పు....తనకో శ్రీ కావాలనిపించేది. ఎంత త్వరగా పెండ్లి చేసుకొని రాధను తెచ్చుకోవాలన్నా, ఏదో అటంకాలు వస్తున్నాయి మార్చికు. రెండు మూడు జవాబులు రాధ రాస్తే తను ఒకటే వ్రాస్తున్నాడు. వాటిల్లో....జీవితం సుఖపడాలంటే హాదీలు అవసరం అని....సంసార బాధ్యతలు నెత్తినేసు కుంటే సరదా జీవితం జరగదనే భావన వచ్చేలా.. వ్రాస్తున్నాడు. అవి చదివినప్పుడు రాధ ఎందుకో కలవరపడేది.

అతడి మీద పరిస్థితులు, మాటలు పనిచేస్తాయని వాటి ఆకర్షణకు లొంగుకొని, ఆమెకు తెలుసు. అందుకే హెచ్చరిస్తూ వ్రాస్తుంటుంది. రాధ హెచ్చరికలు వెన్నుతట్టగా ఈ సుదీర్ఘమందం నుంచి తప్పించుకోవాలను కుంటాడు. తనకు ఈ మహా నగరంలో తెలిసినవాళ్ళు లేక, వంటరి జీవితం గడపలేక ఈ సారెగూడ్లో చిక్కుకున్నాడు. ఆప్పుడప్పుడు తను తప్పుదార్శన పడుతున్నానని బాధపడేవాడు.

మాధవ్ కు రమణరావు చనిపోయినట్లు తెలిగ్రాం వచ్చింది. గుంటూరు వెళ్ళాడు.

నాకరీ 'డిస్మిస్' చేసారనే వార్త విన్న రోజు రోడ్డు మీద పరాగ్గా నడుస్తూ వచ్చినందు వల్ల....లారీ మీదనుండి దూసుకుపోగా హాస్పిటల్లో చేరిన కొన్ని గంటలకే రమణరావు ప్రాణం పోయినట్లు విన్నాడు మాధవ్.

సోమశేఖరం, వైదేహమ్మ ఆప్పటికే వచ్చివున్నారు. స్కూలుకు శలవు పెట్టించి రవిని గూడా వెంట తీసుకొచ్చారు.

గోపాలరావుగారి కుటుంబం ఎంతో సహాయంగా అన్నిట్లో పాల్గొని శారదమ్మనూ, యూస్సీని వోదార్చేవాళ్ళు. అనిల్ తండ్రి కోసం ఏంతో దిగులుపడి అన్నం నీళ్ళు ముట్టకపోతే రవి బ్రతిమాలి తినిపించేవాడు....యూస్సీ పడకమీద నుంచి లేచేది గాదు. శారదమ్మ కోకానికీ అంతేలేదు.

మాధవ్ క్యాజువల్ రీవ్ పెట్టి వచ్చాడు.

ఎన్నిరోజులు వీలైతే అన్నిరోజులు శలవుపెట్టి మళ్ళీ రమ్మన్నారు. రమణరావుకు ఆపీసు తరపున రావలసిన డబ్బు విషయాలు కనుక్కోవడానికి రమ్మన్నాడు సోమశేఖరం.

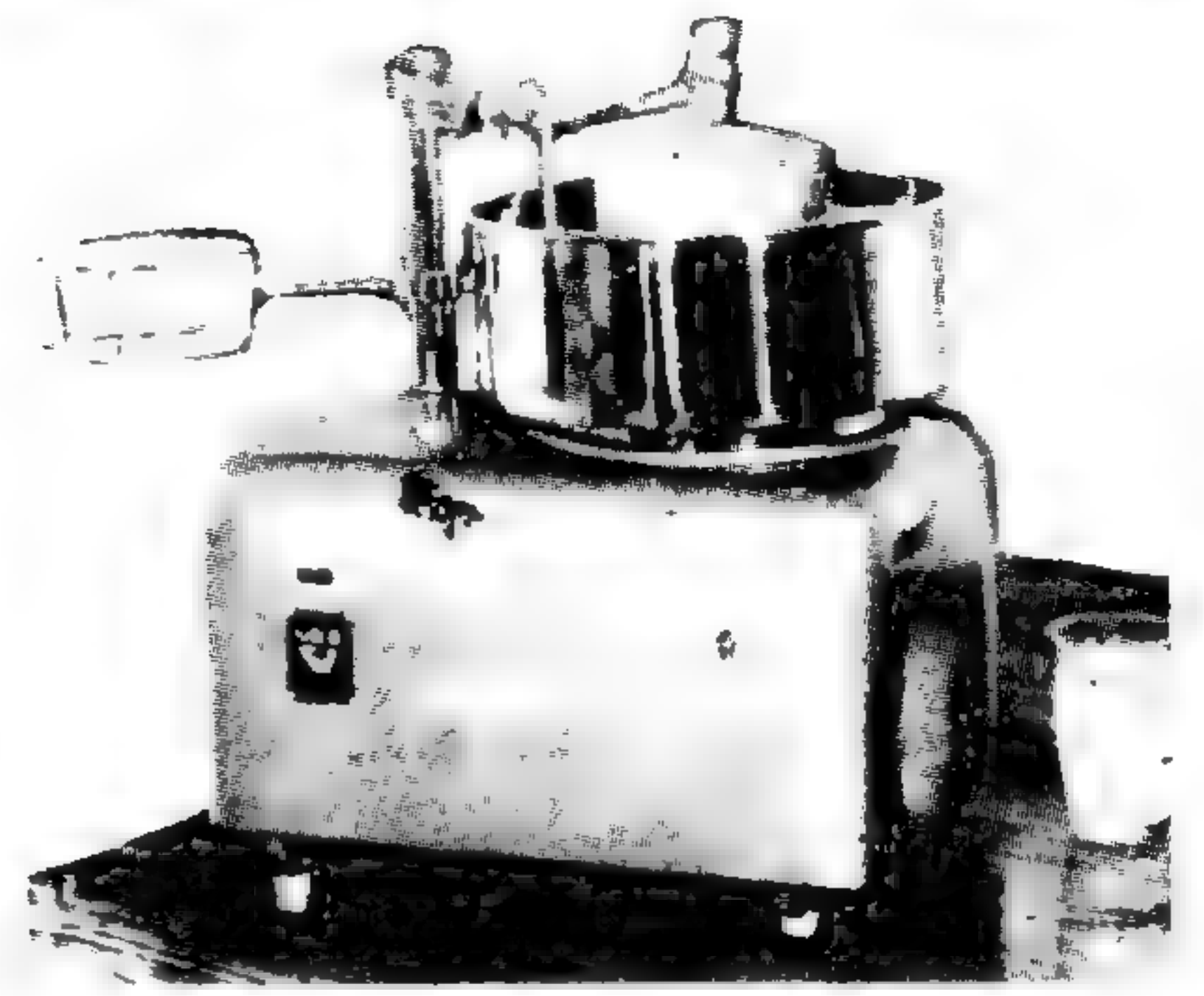
గుంటూరు వెళ్ళి మరికొన్ని రోజులు శలవు తీసుకొని వచ్చాడు మాధవ్. కర్మకాండలు ముగిశాయి. బొట్టలేని చెల్లెలి ముఖం చూడలేకపోయాడు సోమశేఖరం.

చిన్నప్పటి నుంచి తన దగ్గరుంచుకున్న మమకారంవల్ల శారదమ్మ కష్టాలు తనవిగా భావించి ప్రాదేయపడి ఆమెను వోదార్చేది వైదేహమ్మ. పగలు - రావలసిన డబ్బు కోసం తిరగటం.... సాయంకాలాలు యూస్సీ దిగులు మాసిపోవటం కోసం ఏవో విషయాలు చెపుతూ మరవించడంతో మాధవ్ కు సరిపోయేది. యూస్సీతో సన్నిహితంగా వున్నప్పుడు ఆమె ఒంపుసొంపులు గమనించే

కొత్త వస్తువులు

రుబ్బిరోలులో పప్పువేసి-ఎంతోనేపు రుబ్బి-అతి కష్టం మీద "మెత్తదనం" తీసుకొచ్చే రోజులు పోయాయి. విద్యుచ్ఛక్తితో నడిచే రుబ్బిరోళ్ళు (గ్రైండర్స్) రావడంతో, పెద్ద ఎత్తున ఇడ్లీలు, దోసెలూ చేసేవారికి, గృహిణులకూ కూడా పని ఎంతో తేలికైంది. పైగా, మామూలు రుబ్బిరోళ్ళలో వచ్చే మెత్తదనం కంటే, వీటిల్లో మరింత మెత్తదనం వచ్చే అవకాశం వుంది.

మద్రాసులో ఉమ్మడి బంగారునెట్టి కంపెనీ వారు-వీటిల్లోనే చిన్న కుటుంబాలకు పనికొచ్చేట్టుగా చిన్న నైజిల్ రుబ్బిరోలు (మిసీ వెట్ గ్రైండర్)ను రూపొందించారు. ఇది 'స్టోన్స్ డ్'లో ప్రత్యేకమైన హార్డ్ పవర్ మోటార్ తో ఏ మాత్రం ఇబ్బంది పెట్టకుండా తక్కువ విద్యుచ్ఛక్తితో నడుస్తుందని, రబ్బర్ నీళ్ళూ, వాషర్లూ, పెద్ద చప్పుడూ, తొందరగా వేడెక్కి పోవడం వంటివి ఏమీ వుండవనీ కంపెనీవారు చెబుతున్నారు. పైనా లోపలా ఎక్కడా తుప్పు

పట్టడానికి ఆస్కారం లేదనీ, అలాగే పాక్ కొట్టడానికి కూడా ఎటువంటి అవకాశాలూ లేవనీ, వారు చెప్పారు. ఒక సంవత్సరం పాటు గ్యారంటీ కూడా వుంది. ప్రస్తుతానికి ఈ 'మిసీ వెట్ గ్రైండర్' మద్రాసులోనే లభిస్తుంది. అతి త్వరలోనే తక్కిన పెద్ద పట్టణాల్లో కూడా లభిస్తుంది. ఇందులోనే రెండు రకాలున్నాయి. 3 లీటర్ల కెపాసిటీ గల మిసీ-1 1/4 లీటర్ల కెపాసిటీ గల 'మిడి.' మొదటి దాని ధర రూ. 1120లు (పన్నులు అన్నీ కలిపి); రెండవ దాని ధర రూ. 1475లు.

వాడు. నెక్కు పుస్తకాల ప్రభావం తనమీద పని చేస్తున్నందుకు వెంటనే పొరపాటు సర్దుకునేవాడు. యూస్సీ ఇవేం గమనించేదికాదు. తమబంధువు.... చిన్నప్పటి నుంచి తెలిసిన బావ; విచారం పోగొట్టటానికి తనను పలకరించి మనిషిని చేస్తున్నాడు అనుకునేది. కృతజ్ఞతా భావం మాత్రమే వుండేది. ఆ చనువును వుపయోగించుకొని చాలా దగ్గరికి రావటానికి ప్రయత్నించేవాడు....రాధతో చనువుగా ప్రవర్తించబోయిన సంఘటన గుర్తుకొచ్చి ఆమెకు చేసిన వాగ్దానాలు జ్ఞాపకానికొచ్చి....కళ తెలుసు కునేవాడు. రాధ చురుకైన కళ్ళతో మమత నిండిన వదనంతో తనకోసం చేతులు చాపుతున్నట్టు కనిపించగా యూస్సీ అమాయక వేడి కళ్ళకేసి చూచి నిగ్రహించుకునేవాడు. ఉద్యోగంలో రమణరావును డిస్మిస్ చేసిన కారణంగా కొంత గందరగోళం జరిగినందువల్ల....అనుకున్న డబ్బు చేతికి రాలేదు. ప్రావిడెంట్ పండులో కొంత ముందుగానే అప్పు తీసుకున్నందున... ఎంతో డబ్బుకొరవ పడింది. వచ్చిన డబ్బుకంటే బాకీల వాళ్ళు ఎక్కువైనారు.

"మనం ఒకరి రుణాన పోయినామనే పేరుండ కూడదు.....ఎవ్వరికి ఎంతివ్వాలో పైసలతోసహా ఇచ్చివేయ"మంది శారదమ్మ.

ఇల్లు అమ్మితేనేగాని సరిపోనంత బాకీ కొరవ పడింది. కొన్ని పన్ను ముగించి మరోమారు వస్తానని చెప్పి హైదరాబాద్ వెళ్ళాడు మాధవ్.

అక్కడి నుంచి వచ్చిన వెంటనే జాబులకోసం అడిగాడు. రాధ వ్రాసినవేం లేవు.

తను జాప్యం చేసినా వెంటవెంటనే ఉత్తరాలు వ్రాసే రాధ ఎందుకు ఆలస్యం చేసిందబ్బా....అని అశ్చర్యపోయాడు మాధవ్. ఈసారి జాబులో రాధ డబ్బుకోసం శ్రమపడి ప్రయివేట్ ఏర్పల్లి ఎక్కువ పెట్టుకోవద్దని తన వాళ్ళకు ఇష్టం లేకపోయినా లాము రిజిస్టర్డ్ మ్యారేజ్ అయినా చేసుకొని ఒక చోట గడపాలని ఖచ్చితంగా వ్రాసేయాలి.... తమ జంట ఆదర్శప్రాయం కావాలి. మనసులో మననం చేసుకుంటూ బ్యాంకికెళ్ళాడు.

30

సౌదను ఆత్మగారింట్లో వదలి రావాలని ఆమెను పంపే ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. చలిమిడి, చక్రాలు తయారుచేస్తున్నది జానికమ్మ. రాధ బజారు తెళ్ళి పాపకు రెడీమేడ్ గొన్న.

సాదకు చీరలు తెచ్చింది. పాపను ముద్దాడుతూ...
“నీవు వెళ్ళిపోతావ్ కదే. మా కేంతోస్తుంది చెప్పు; ఇక్కడేవుండిపో నీతో ఆడుకుంటా....” అన్నది రాధ.

“స్కూలుకు వెళ్ళకుండా ప్రయివేట్లు చెప్పకుండా హైదరాబాద్ కు రేఖలు వ్రాయకుండా....” అన్నది సాద అక్క ముఖంలోకి చిర్నవ్వుతో చూస్తూ. “నీవన్నది నిజమేనే....దీనితో గడుపుతుంటే అన్నా హారాలు కూడా పట్టవనుకో. చిన్నపుడు నువ్వు అచ్చు ఇలాగే వుండేదానివి...” అంటూ ఒక చెయ్యి పాపబుగ్గ మీద రాస్తూ రెండో చేత్తో చెల్లిబుగ్గ మీటింది.

పాప కేరింతలతో అక్క చెల్లెళ్ళు నవ్వుకుంటుండగా, టాక్సీ హారన్ మోత వినిపించింది. నివేదను వెళ్ళి చూచి రమ్మంది రాధ.

గుమ్మం దగ్గరికి వెళ్ళిన నివేద పెద్దగా ఏడుస్తూ రోపరికొచ్చింది. అందరూ ఖంగారుగా వాకిలివైపు పరుగుతీసారు.

టాక్సీలో నుంచి యిద్దరమ్మాయిలు విషాద భరిత వదనాలతో నలిగిన బట్టలతో దిగారు. వారి వెంట శ్రీధర్ శరీరాన్ని టాక్సీదైవరు, మరో యిద్దరూ రోపరికి తీసుకొచ్చారు.

ఆ దృశ్యం చూచి ఇంటిల్లపాది దిగ్భ్రమ చెంది నోటమాటరాక శిలావిగ్రహాల్లా నిలిచి పోయారు.

రాఘవయ్య, “మావాడికేమయింది, నాయనా” అంటూ శ్రీధర్ చెయ్యి పట్టి చూచి “శ్రీ...ర...ర్” అంటూ వెర్రికేకబెట్టి విరుచుక పడిపోయాడు. శ్రీధర్ దగ్గరకు ఎవరు వెళ్ళారీ? తండ్రి దగ్గరకు ఎవరు వెళ్ళాలనేది తెలిక....పిచ్చిగా అటూ ఇటూ తిరగసాగారు - ఇంట్లోవాళ్ళు.

అందరూ హృదయవిదారకంగా మోపిస్తున్నారు. రెండో అమ్మాయి రాఘవయ్యకు ఉపచారాలు చెయ్యసాగింది.

దుఃఖాతి రేకంతో శ్రీధర్ కేమైందో ఎవరూ అడగలేకపోయారు.

రాధ గుండె దిటవు చేసుకొని అడిగింది. “అన్నయ్యకేమైందండీ” అని. “నిన్నటిరోజు మిల్లులో మిషన్సు బాగు చేస్తుండగా అక్కడెవరితోనో మాట్లాడుతూ....అటువైపు వస్తున్న శ్రీధర్ గారిపై మిషన్ లో కొన్ని పార్ట్స్ వీడి, విసురుగా శ్రీధర్ గారిపై పడ్డంతో గుండెకు బలమైన దెబ్బ తగిలింది. మరొకటి వీపుకు తగిలి రక్తం

“పిల్లలు చెడిపోతున్నారు” అనడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. కాలిపోర్నియాలోని ఒక బడిలో ఐదవతరగతి చదువుతున్న పిల్లల్ని - ఒక సెనెటర్ ఇచ్చిన ఏదో ఒక అభిప్రాయం మీద - తమకు తెలిసిన విషయాలను రాయమన్నారు. ఆ పిల్లలు చాలా అసభ్యకరమైన మాటల్ని, అసహ్యకరమైన బొమ్మల్ని వేసి, ఆ వ్యాసాలు రాపినట్టుగా - స్కూలు అధికారి ఒకరు చెప్పారు. దీన్నిబట్టి - పిల్లల నైతిక స్థాయి ఎలా దిగజారిపోయిందో తెలుస్తోందని ఆయన అన్నారు. ఇదే స్థాయి - మొత్తం ప్రపంచం అంతటా కనిపిస్తున్నదని - దీనికి చాలావరకు తలదండ్రులే బాధ్యులనీ కూడా ఆయన అన్నారు.

చిమ్మింది. వెంటనే స్పృహకోల్పోయారు. అప్పుడే మీకు వైరిద్దామనుకున్నాం గాని, రక్తం ఎక్కించాలంటే సమయానికి లేక మా చిన్న అమ్మాయి రక్తం సూత్రైతే ఎక్కిస్తుండగానే.... ప్రా....ణం....” చెప్పలేక అగిపోయాడు.

రాధ కిరణకేసి చూచింది. సర్వం కోల్పోయి విషాదం గూడుకట్టుకున్న శోకదేవతలా...శ్రీధర్ మృతకేశవరం వైపు గాఢకళ్ళతో చూస్తూ కూర్చుంది. అంతటి విచారంలో కిరణ - శ్రీధర్ ని ఎంతగా ఆరాధించేదో అవగతం చేసుకుంది, రాధ.

జానికమ్మ కంటికి మింటికి ఏకధారగా ఏడవటం తప్ప పల్లెత్తి ఒక్కమాట కూడా మాట్లాడలేకపోయింది. ఆమె దుఃఖ సముద్రంలో మునిగిపోయింది. ఎంతో బాధను అనుభవిస్తూ కూడా రాధ అందరికీ సమాధానాలు చెప్పడం, జరగవలసినవి చేయించడంలో పాల్గొనక తప్పలేదు.

శ్రీధర్ దహన సంస్కారాలు అయినప్పటికీ

రాఘవయ్య స్థితి విషమంగా వున్నందున సోమశేఖరం దంపతులు అక్కడే వుండి అందరికీ అన్నాహారాల ఏర్పాటుచేసి అందరినీ బ్రతిమిలాడి కాస్త ఆహారం తినిపిస్తూ, దైర్యం చెపుతూ వున్నారు.

శ్రీధర్ మరణానికి వోప్రక్కా దుఃఖిస్తూనే చావుబ్రతుకుల్లో వున్న రాఘవయ్యకు ఉపచర్యలు చేస్తూ ముందులిస్తున్నారు.

కొంత సద్దుమణిగిన తరువాత రాఘవయ్యకు తెలివాచ్చి రాధను, భార్యను తన దగ్గరకు విలిచాడు.

“అమ్మా! రాధా! నేనూ....వాడితో పోతున్నా నమ్మా! మీ అమ్మను కనిపెట్టివుండు తల్లీ! తమ్ముడి మీద మమకారం....చిన్నప్పటి నుంచి చెలాయించిన అధికారం దాన్నట్టా చేళాయిగాని మనసు మంచిదే. మనమే ద్వేషిస్తే....అదెక్కడికి పోతుంది....నిన్ను బాదిస్తూ....”

“నాన్నా నీవు దూరమై, అన్నయ్యా లేక నేనెలా బ్రతికేది నాన్నా! కళ్ళలాగా కాపాడిన మీరిద్దరూ లేక నన్ను కబోదించిచేసి....నా కళ్ళకు బంధాలు బిగించి జీవించమంటారా....నాన్నా!” దుఃఖోద్వేగంతో గొంతు పూడుక పోయింది రాధకు.

“అమ్మను బాగా చూచుకుంటానని మాటివ్వు తల్లీ! నేను తృప్తిగా కళ్ళుమూస్తా.....ను.” కంపించే హస్తాన్ని ముందుకు చాపాడు.

పెల్లుబికి ఏడ్చును అణచుకుంటూ నోట్లో పమిట చెరుగు తురుముకొని “అలాగే నాన్నా!” అంటూ అతడి రెండు చేతుల్లో తన చేతిని వుంచింది.

“దాన్ని వేదించనని మాటివ్వవే! మన చీకటి సంసారానికి వెలుగు నిచ్చే క్రొవ్వొత్తే అది. ఏదీ....చెప్పు కష్టపెట్టవు కదూ”..... భార్య కనుల్లోకి దైన్యంగా చూస్తూ అభ్యర్థన పూర్వకంగా అడిగాడు వణికి కంఠంతో.

హృదయ విదారకంగా ఏడ్చింది - సమాధానంగా జానికమ్మ.

“నువ్వు. నువ్వు రా....క్ష....ని....వే” అన్నాడు ఆవేళంగా.

ఇంతలో గుండెనొప్పిరాగా గుండెను రాసుకుంటూ గిలగిల్లాడి స్పృహ తప్పిపోయాడు. మళ్ళీ తెలివిరాలేదు. అంతే! ఆఖరుశ్వాస వదిలాడు.

[నశేషం]

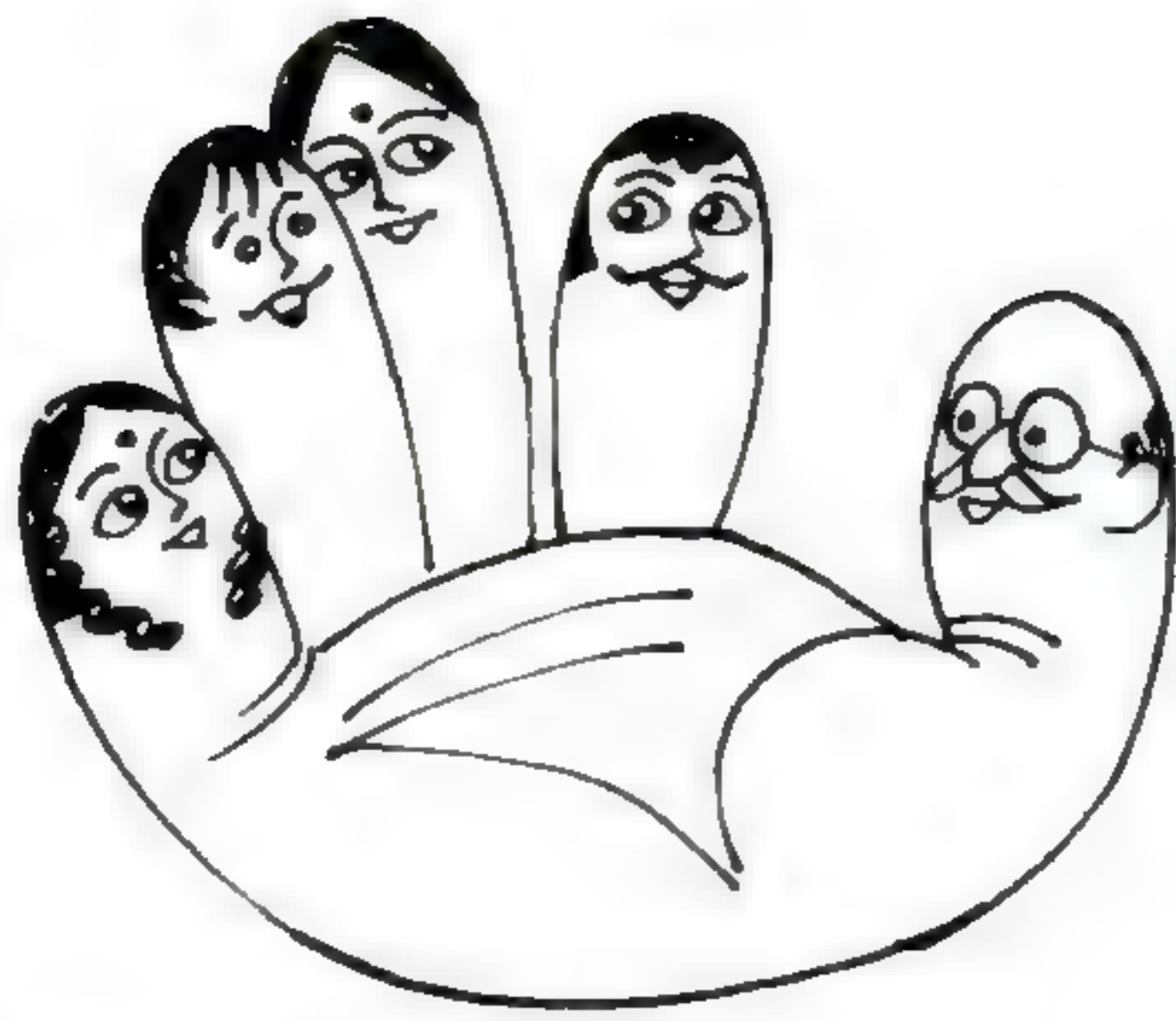
మా ఇంటి ప్రక్క గుడిసెలో 'తంగవేలు' 'వేలాయుధం' దెబ్బలాడుకుంటున్నారు. మా పని వాడు 'వేలుమణి' తగువుతీరుస్తున్నాడు. వేలాయుధం తంగవేలుకి తన ఆయుధం కొడవలి అప్పిచ్చాడట. దాన్ని తంగవేలు 'వడివేలు' సాయంతో మూర్ మార్కెట్టులో మూడురూపాయలకి అమ్మేశాట్ట. ఇప్పుడేమో వేలాయుధం పది రూపాయలిమ్మంటున్నాడు. కిరాణాకొట్టు 'వేలు విశ్వ' ఐదు రూపాయలకి తగువు నెటిల్ చేశాడు.

తమాషాగా అంతా 'వేలు వేలు' ఏమిటా అని వేలు కొరుక్కుంటూ ఆలోచించాను. వేలు చాలా ముఖ్యమైనదే అనిపించింది. చీమ కన్నంలో వేలు పెడితే కుట్టదూ మరీ! ఈ రోజుల్లో వేలు పెడితే గాని కారు రాదాయె! వేలకు వేలు కట్టం పోస్తేనే గాని పెళ్ళికొడుకు చొరకనంటున్నాడు గదా! "వేళ్ళు" పాతుకుపోయిన ఈ దురాచారం క్రమంగా తగ్గిపోతున్నది! అసలు ఎలా పెళ్ళి చేసుకున్నా ఒకరు 'వేలెత్తి' చూపకుండా గుట్టగా సంసారం చేసుకోవడం ముఖ్యం. అయినా భార్య భర్తల కీచులాటల్లో ఏ వేలు విడిచిన విరవ మేనల్తో 'వేలు' పెట్టకుండా ఉంటే సాయంత్రానికి వాళ్ళే సద్దుకుంటారు.

వెనకటికి ఆయ్యవారు 'పంచసాందవు లెంత మందిరా!' అంటే ముచ్చటగా మంచంకోళ్ళలా

ముగ్గురని రెండు వేళ్ళు చూపాట్ట ఓ ప్రబుద్ధుడు. వేళ్ళు చూపడంలోను బోలెడంత ఉంది. స్కూలు పిల్లలు చిటికెన వేలు చూపాడనుకొందీ-స్కూలు బయటికెళ్ళి బటానీలు కొనుక్కోడానికన్న మాట! రెండు వేళ్ళు చూపితే లెక్కల వీరిద్ ఎగ్గాట్టేశాడన్నమాటే. మా పక్కంటి వన్నిగార్ని 'ఏమందీ!

పుచ్చుకున్న ఐదూ ఎప్పుడిస్తారా!' అనడిగితే మూడు వేళ్ళు చూపుతుంది. అంటే అదిహ పంగ నామమే! ఐదు వేళ్ళకూ సంబంధించి మనకు చాలా అరుదుగా కనపడేదీ, కొరత పడిందీ ఒకటుంది. అదే "ఐకమత్యం." అసలు ఇంకోటి గూడా ఉంది. మూడు పూట్లా ఐదువేళ్ళూ నోట్లోకి పోవడం మనకు అనుమానమే.

వేళ్ళన్నీ ముఖ్యమైనవే. మీ బొటన వేలుంది చూశారా! దానికి తొంటై మార్కులు. మీకు సుఖంగా దబ్బు రావాలంటే ఏ మిషన్లోనో వేలు పెట్టేనెయ్యండి. బోల్టా కాంపస్సేషన్ ఇస్తారు! టైవిస్టు చూపుడువేలూ అంతే. వృత్తినిబట్టి కూడా ఉంటుంది దాని విలువ.

అన్నట్లు చిటికినవేలును చులకన చేస్తున్నారను నేరు. లేదు-అది చాలా గొప్పది. కావ్య వస్తువు. ప్రబంధాల్లోకి, పురాణాల్లోకి ఎక్కింది. మహా బలవంతమైనది కూడానూ. చిటికిన వేలు లేకుంటే అసలు రామాయణమే ఉండేది కాదు. చిన్నప్పు డోసారి దళరథుడు ఇంద్రుడికి సాయం వెళ్ళి. ఒక రాక్షసుడితో యుద్ధం చేసేటప్పుడు రథచక్రం సీల ఊడిపోయిందట! అప్పుడాయన ముద్దు భార్య కైకేయి చిటికవేలు పెట్టి రథ చక్రాన్ని నిలిపిందట! ఇంతకీ ఆవిడ వేలుని రథం మీంచి వంగి పెట్టిందా? కోసి పెట్టిందా? వేలుపెట్టేసి జోరుగా పరుగెట్టిందా? - అనేది ఇప్పటి మీమాంస కాదు. మొత్తానికి ఎలాగో పెట్టి రెండు వరాలు పుచ్చుకొంది. ఈ 'వేలు' పుణ్యమా అని రామాయణం నడిచింది. అంతే కాదు-నీత ఎత్తి పారేసిన శివ దనువును ఆవిడ స్వయంవర బల ప్రదర్శనానికి పెట్టారు. రావణాసురుడు ఇరవై చేతులు, వంద వేళ్ళూ పెట్టి కదలించలేని ఆ శివ దనుస్సును శ్రీరాముడు చిటికిన వేలుతో ఎత్తి పడేశాడు! ఇక్కడ చిటికెనవేలు 'మనత' చాలా ఉన్నది మరి!

భారత భాగవతాల్లోనూ ఉన్నది మన వేలు. దువ్యంతుడు శకుంతలకిచ్చిన ఉంగరం వేలికి

వేలు పురాణం

ఎన్.లక్ష్మీగిరిధర్

వదులయి జారిపోక పోతే కాశిదాసు 'అభిజ్ఞాన శాకుంతలం' రాసేవాడే కాదు. వెనుకటికోసారి కృష్ణుడి వాళ్ళ నన్నగారు 'ఇంద్రుడికి పూచ్చేద్దాం రా రా అబ్బాయీ!' అంటే 'టబ్ వీల్లేదు' అన్నట్ట. వాడి సొమ్మేం పోయింది, ఓ దణ్ణం పెట్టేస్తే! కాశీ వెళ్ళి కుక్క కాళ్ళకి పూజ చేసే కంటే ఇంద్రుడికి చేస్తే ఏ రంభ సృత్యమో కల్లో

చూపిస్తాడుగా! సరే కృష్ణుడు చేసిన ఆవమానానికి ఇంద్రుడికి కోపంవచ్చి కృష్ణుడి బంధుమిత్ర పరివారం మీద పెద్ద తుపాను కురిపించాడు. అట్టునుడైతే ఆకాశంలో శరపరంపరలతో అడ్డు వేసేవారే. మరి మన కృష్ణుడికి దాణా లెయ్యడం అంతగా రాదుకాబోలు - అందుకని గోవర్ధన పర్వతాన్ని పైకెత్తిపెట్టాడు. ఇక్కడే ఉంది అసలు కథ. అంతపెద్దకొండను సుఖంగా చుట్టు కుదురేసి నెత్తిన పెట్టుకో వచ్చుగా! నెమరి పించం నరిగిపోతే అందం తరిగిపోతుందని కాబోలు-పోనీ భుజాన పెట్టుకున్నాడా! అదీలేదు. వేలు-చిటికన వేరిమీద నిలబెట్టి నాణాగ్గా పట్టుకున్నాడు. అసలు కారణం ఏమంటే-కొండను అరి చేరిలో పెట్టుకున్నాడనుకొందాం. అప్పుడు అత

నొక్కడే గిరిధారికారేడు. మా శ్రీవారిలాంటి హనుమద్భక్తులు “పోవే! నీ కృష్ణదేవేంద్రుని కొండ నెత్తింది - మా హనుమంతుడూ గిరిధారే. సంజీవి పర్వతాన్ని తోకతో చుట్టి చేత పెట్టు కొని యోజనాల మేర ఎగిరాడు - ఏమనుకున్నావో!” అంటారు. అందుకని చిటికిన వేలు ద్వారా కీర్తి తెచ్చుకున్నారు కృష్ణుడు.

వేళ్ళ గొప్పతనం గోళ్ళకు రంగేసుకోవడమే కాదు - అసలు భారతాన్నే మార్చి వేసేది బొటన వేలు. పోనీ, కుర్రాడు, అర్జునుడు భార పడ్డాడే అనుకుందాం. పెద్ద వాడైన, ద్రోణ చార్యుడు ఏకలవ్యుడి బొటనవ్రేలు కోయించి పుచ్చుకోవడమేమిటి - అన్యాయం కాకపోతే? ఒకసారి లంకాదిపతి, వాళ్ళమ్మ ముచ్చటపడితే శివుడి ఆత్మలింగం తీసుకొద్దామని వెళ్ళి ఆయన పెళ్ళాన్ని చూచి మతిపోయి, వెంటేసుకెళ్ళాడు. నారదుడి పుణ్యమా అని శివునికి పార్యతిదక్కిందనుకోండి. రెండోసారి మాత్రం శివుని ఆత్మలింగం చక్కా పుచ్చుకొని బయలుదేరాడా రాక్షస భక్తుడు.

గణపతికి కంగారు పుట్టింది పాపం. ఒకసారొచ్చి అమ్మను పట్టుకుపోయాడు - ఈ సారి ఆయనే లాక్కు పోతున్నాయె యీ పది తలలవాడు. పోనీ యుద్ధం చేద్దామంటే వెనక మద్దతు బోలెడుంది - దళకంతుడికి! పైగా తనెక్కడ? దేవ రాక్షస మాయల కఠితుడు వాడెక్కడ? మళ్ళీ ఇక్కడా మోసమే పనిచేసింది. గోకర్ణం దగ్గర వినాయకుడు శివుడి ఆత్మలింగం సంపాదించి కింద పెట్టేశాడు. రావణుడికి ఒళ్ళు మండి ఓ గుడ్డు గుడ్డాడు. దెబ్బతో బుల్లోడు నెత్తురుకక్కి

ఎలకనెక్కి పరుగెత్తాడు. అసలు కథ యిక్కడే ఉంది. ఆ పళంగా రావణుడు రెండు చేతుల్తోనూ లింగాన్ని ఎత్తాలని చూచాడు లాభం లేదు. బుర్ర విడిలింది. బుసకొట్టి, ఇరవై భుజాలు బిగబెట్టి శివలింగాన్ని ఓ పట్టు పట్టాడు. చెమట మాత్రం పట్టింది. అప్పుడు ఈ మహా బలుడుకి ఎవ్వరుగతి అయ్యారనుకున్నారా! మన కథల్లో వేళ్ళు. బొటనవేలితో శివలింగాన్ని మెలిలిప్పి పైకి లాగాడు అయినా రాలేదనుకోండి. అది వేరేకథ. అందుకే గోకర్ణేశ్వరుడు అంగుష్ఠ ప్రమాణ ముంటాడు.

‘సర్వాణ్యంగాని శిరః ప్రధానం’ అంటే నేనొప్పు కోను. ఈ రోజుల్లో బుర్ర ఎవరిక్కావారి! వేలు, వేళ్ళు-కావాలి బ్రతకడానికి. వేళ్ళులేకుంటే కోతులే మనల్ని జయిస్తాయి. మనిషి ఆమోద ముద్ర వేళ్ళతో చేసిన సంతకమే కదా! వేలిముద్ర కూడా పని కొస్తుంది. చిన్న పిల్లలు బొమ్మ లేసుకోవడం దగ్గర్నుంచి దొంగల్ని పట్టడం, అస్తులు దోచుకోవడం దాక వేళ్ళు పనికొస్తాయి. పెళ్ళికూతురి వేలికి ప్రధానపుటుంగరం పెట్టడం సర్వదేశాలు, సర్వమతాలు ఒప్పుకొన్న విషయం. వేళ్ళులేకపోతే ముద్దుటుంగరం ముక్కుకు పెట్టు కుంటారేంటి! పెళ్ళిలో ఎంచక్కా పెళ్ళికూతురు చిటికనవేలు లంకెవేసి, హోమగుండం చుట్టూ తిరిగే పెళ్ళికొడుకు మీసాలు దువ్వుకుంటాడు (ఉంటే గింటే). ప్రియుడి చేతివేళ్ళు చెక్కిలికి తగిలితే ఉన్న ‘త్రిల్’ ముద్దెట్టుకున్నా ఉండదు(ట!).

హాయిగా వేళ్ళు పెట్టి వీపు గొక్కొవచ్చు.

ముక్కు చీదుకోవచ్చు. గిల్లుకోవచ్చు. ఉల్లి పాయలు తరగొచ్చు. అప్పుడా లొత్తొచ్చు. పిల్లలైతే గోళికాయ లాదుకోవచ్చు కూడా. మొగుడి చెవి మెలెయ్యొచ్చు. ముక్కున వేలెసుకుంటే ఆశ్చర్యం. వక్కాగా వేస్తే తప్పుకా ఓ సారి ఓ అత్తకోడళ్ళ కథలో అత్తగారు కాళికాదేవి నోకోరిక కోరింది. ఆరు కాళ్ళ జీవాన్ని బలిస్తానని ఆశపెట్టింది. పాపం కాళీమాతకు ఆకలెక్కువకాబోలు. నాలుగు కాళ్ళ జంతువు ఏనుగు-ఆరు కాళ్ళ జంతువంటే పెద్దదై యుంటుంది - కడుపునిండా తినొచ్చని కోరిక తీర్చింది. అప్పుడేమో అత్తగారు ‘తల్లి ఇదిగో ఆరు కాళ్ళ జంతువు తిను’ - అంటూ ఒక ఈగను పట్టుకొని మెడగిల్లింది. “హమ్మ అత్తగారూ! ఎంత తెలివే నీకూ!” అంటూ కాళిక ముక్కు మీద వేలెసుకుంది. అంతటితో ఈ మోటుకథ అయి పోతే పర్వాలేకాని కోడలు పిల్లాచ్చి - “ఏనమ్మోయ్! ముక్కు మీద వేలు తీస్తావా లేదా! చేతిలో ఏవున్నాయో తెలుసా” అంటూ పేదకళ్ళానీ, చీపురుకట్టా చూపిందట. హదీలిపోయి కాళికాదేవి వేలు తీసేసిందట. అంత కమ్మగా లేకపోయినా ముక్కు మూసుకొని ఈ కథ వినాల్సిందే మరి - వేలుపురాణం కదూ!

మూలి మీద వేలు పెట్టుకుంటే నిశ్శబ్దం కావచ్చు. లేక ముద్దుపెట్టుకోమని కూడా కావచ్చు. వేలితో ‘ఇలా’ అంటే రమ్మని, ‘అలా’ అంటే పొమ్మని అర్థం. ఎదురింటి వదిలగా రి తో బెడిసిందనుకోండి - ఇంత దుమ్మెత్తి పోసి నాలుగు మెటికలు విరిస్తే చాలు. మీ కడుపు చల్లారుతుంది. పూర్వం వేళ్ళకు గోరింటాకు పెట్టుకునే వారు. ఇప్పుడు రకరకాల రంగు కొచ్చాయి. అడవాళ్ళే కాదండోయ్ అబ్బాయిలూ గోళ్ళకు రంగేసుకుంటున్నారు! చిటికినవేలు గోరు పెంచి, దానికి రంగు పూసుకుంటున్నారు.

‘గోరు చుట్టు’కి ముఖ్య కేంద్రాలు వేళ్ళు. ‘గాంగ్రిన్’ వ్యాధికి రుచికరమైన చోటు వేలు. వేలు కొరికితే కాటిదాకా తీసుకుపోతుంది. వైద్యుడు వేళ్ళు చూచి వ్యాధి గుర్తిస్తాడు. వేళ్ళు గల వేలాయుధుడే సర్వనపుతాడు. చేతిపని వాళ్ళకి వేళ్ళెంత ముఖ్యమో చీరకుచ్చెళ్ళుపోసుకోడానికి మనకూ అంతే ముఖ్యం.

కోట్లుగలవాణ్ణి కోటిళ్ళరుదంటారు, లక్షలు గలవాణ్ణి లక్షదికారంటారు, మరి వేలుగలవాడు,

'వేణుపతి' ఎందుకు కాదో మరి :

— శ్రీల గాథకాలు —

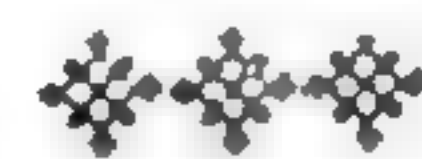
ఆ నాడు నారదతుంబురులు వేళ్ళతో వీణ మీటేవారు. మురళీధరుడు వేళ్ళతోనే గోవుల్లాంటి అమాయకపు అమ్మాయిల్ని వేణువు మ్రోగించి మాయచేసేవాడు. ఈనాడు కూడా వేళ్ళే లేకపోతే మనకు ఉదయశంకర్ నృత్యం గాని, రవిశంకర్ సితార్ గాని, బిస్మిల్లాఖాన్ సన్నాయిగాని, ఈమని శంకరశాస్త్రి వీణగాని, వికాసో, రవివర్మ చిత్రాలు గాని తెలిసేవికావు. కవులకు, గాయకులకు వేళ్ళతో నిమిత్తం లేదు; ఆశువుగా చెప్పేస్తారు. వేద వ్యాసుడు గణపతిని ధైన్యగ్రాహకంగా వాడుకున్నాడు అంటారు. కాని, పెద్ద కవులకు వేళ్ళు అక్కర లేకపోయినా, నాలాంటి నిర్లభవయిత్రికి తప్పక ఉండాలి. లేకపోతే 'కాస్త ఈ రచన పేర్ చేసి పెట్టండి' అంటే మా వారు మరి బిగుసుకుపోతారు. ఆయినా వేళ్ళెంత గొప్పవయినా 'బుద్ధికి తట్టండి బొటనవేలికి తడుతుందా?' అప్పుడు వేళ్ళున్నా గోళ్ళు కాదుక్కడానికే మిగులుతాయి :

మనిషి పుట్టిన పదోనాడు వేలుపెట్టి పేరు రాస్తాం. అక్షరాభ్యాసం మొదటి వేలితోనే ప్రారంభిస్తాం. ఒకరిని వేలితో చూపడం మర్యాదా లక్షణం కాదు. ఎంత గొప్పగా 'క్రికెట్' ఆడుతున్నా 'అంపైర్' వేలికి లోకువే. ఆయన వేలెత్తడంలే వికెట్ పడిపోయినట్లే; వేలితో పొడిచే కళ్ళుపోతాయి. వేలితో బుర్ర గోక్కుంటే మంచి ఆలోచనలొస్తాయి. (వేలు కూడా రావచ్చును!)

నా మట్టుకు నాకు లక్షల మీద ఆశలేదుగాని, శ్రీవారాక వేలు నాకుదై. రెండు పూల్లా మా నోట్లోకి అయిదువేళ్ళు పోతుంటే నాకదే పది 'వేలు!' తిరిగున్నప్పుడల్లా కుట్టూ అల్లికలూ వేసుకుంటూ వేళ్ళకు సూది గుచ్చుకుంటూ కాలక్షేపం చేసేస్తాను. "చక్కగా విస్తరి నిండా అన్నం వడ్డించుకుని, వెలక్కాయంత కందిపప్పు ముద్ద కలుపుకుని, వేళ్ళ సందుల్లోంచి కారిపోయేలా అరచేతి పట్టున ఆవు నెయ్యి వడ్డించుకుని, లేత సొరకాయ దప్పకం పోసుకుని, వేళ్ళతో వినికి కమ్మగా అయిదువేళ్ళతోనూ జుర్రుకుంటే వుండే సుఖం లక్షలు గడిస్తేమటుకు వుంటుందే?" అంటారు మా ఆయన. ఆయిదు వేళ్ళూ ముప్పొద్దులా నోట్లోకి పోవడం ఎవరికి మటుకు ఇష్టం ఉండదు? ఈ పొట్ట తిప్పలన్నీ అందుకేగా మరి :

బొంబాయిలోని అమృత అంధ్ర అసోసియేషన్ మహిళలు సంక్రాంతి సందర్భంగా శ్రీమతి పొన్నలూరి వద్దావతి రాసిన 'మర బొమ్మలు' అన్న నాటికను ప్రదర్శించారు. శ్రీమతులు జి. రాజ్యం, ఎ. సుమతి, ఎ. వద్ద, పి. హివా, కె. శేషమాంబ, పి. స్వర్ణ, కుమారి ఆర్. నళిని-నాటికలోని వివిధ పాత్రలూ ధరించారు.

మ్యాడ్రీల్లోని అంధ్ర కల్చరల్ సొసైటీ మహిళా విభాగం వారు సంక్రాంతి వేడుకలు జరుపుకుంటూ, 'రైమండ్ రింగ్' అనే నాటకం వేగారు. ఆ నాటకాన్ని శ్రీమతి లీలారావు రాశారు. శ్రీమతులు లక్ష్మి జగన్నాథరావు, ఉషా కృష్ణమూర్తి, కమలా శాస్త్రి, రాజకుమారి అప్పారావు, విజయా ప్రసాదరావు, జానకి సుబ్బారావు, కుమారి ఇందుకర్మ వదించారు. ఇందులోని విశేషం ఏమిటంటే-రంగస్థలం మీద నటించడం, వీరందరికీ అదే తొలిసారి !

దోగ్రి అమైట్ :

జమ్మ ప్రాంతాన్ని “దోగ్రి ప్రాంతం” అంటారు. వీరి భాషను కూడా ‘దోగ్రి’ అనే అంటారు. ఆ ప్రాంతపు విశిష్ట వంటల్లో అమైట్ ముఖ్యమైనది. దాన్నే దోగ్రి అమైట్ అంటారు.

దీనికి-రెండు గ్రుడ్లు (పెద్దవి), 30 గ్రాముల ఉల్లిగడ్డ, చిటికెడు టేబుల్ సాల్ట్, కొంచెం మిరియాల పొడి కావాలి. ఉల్లిని బాగా సన్నగా తరుగుకొని ఉంచుకోవాలి. గ్రుడ్డుకు చిన్న రంధ్రం పెట్టి కొంచెం వెడల్పైన పింగాణి ప్లేటులోనికి తెలుపును మాత్రమే వంచుకోవాలి పోర్కుతోగాని లేదా పెద్ద గరిటతోగాని తెలుపును బాగా అడ్డంగా కొట్టాలి. మొదట తెలుపుపై పెద్ద పెద్ద బుడగలతో నురుగు వస్తుంది. నురుగు బాగా పొంగి బాగా సన్నని బుడగలు ఏర్పడిన తరువాత-వేరొక గిన్నెలోకి చందమామను కలుపుకోవాలి. చందమామ నీరు నీరుగా అవుతుంది.

పెనం / వేడెక్కుగానే కొంచెం చాలాగాని నెయ్యిగాని, నూనెగాని వేసుకోవాలి. నూనె వేడెక్కిన తరువాత సీరైన చందమామను తెలుపు నురుగులోనికి వంపుకొని వెంటనే పెనంపై వేసు కోవాలి. ఏ మాత్రం అలస్యం చేయకుండా తరిగి వుంచుకున్న ఉల్లి ముక్కలను వల్లుకోవాలి. అలాగే మిరియాలపొడి, ఉప్పు కూడా వేసి (గుడ్డు పెనంపై బాగా పొంగి ఉంటుంది.) వెంటనే గ్రుడ్డును తిప్పుకొని దించుకోవాలి. ఉల్లి ఉడక లేదని అనిపించవచ్చు గాని ఉల్లి బాగా ఉడుకు తుంది. బాగా పొంగి అమైట్ చూడ ముచ్చటగాను, మామూలు అమైట్ కంటే బాగా రుచికరంగాను ఉంటుంది.

ఈ అమైట్ చల్లారితే బావుండదు. వేడి వేడిగా తింటే హల్వాలా నోటిలో కరిగిపోతుంది!

కొమ్మన అరుణకృష్ణకుమారి, ఎమ్.ఎ.

క చో డీ లు :

వీటిని గుజరాతీవారు ఎక్కువగా చేస్తుంటారు. ఇవి చేయడానికి నాలుగు కప్పుల మైదాపిండి; రెండు కప్పుల శనగపిండి; కారానికి తగినన్ని వచ్చిమిరపకాయలు; చిన్న అల్లం ముక్క; రెండు వుల్లిపాయలు; కొన్ని వెల్లుల్లి రేకలు; కొద్దిగా గరంమసాలా; తగినంత పువ్వు; పొదీనా ఆకు; నిమ్మరసం; నెయ్యి కావాలి.

ముందుగా మైదాపిండిని బాగా జల్లించుకొని

నాలుగు కప్పులు కొలుచుకోవాలి. దానికి కొద్దిగా నెయ్యి, రెండు టేబుల్ స్పూన్ల పాలుపోసి కాస్త గట్టిగానే కలిపిపెట్టాలి. (మరీ పొడిగా వుంటే మరి కాస్త పాలు పోయవచ్చును) తర్వాత శనగపిండిని బాణలిలో తీసుకుని, పొయ్యిపై పెట్టి కొద్దిగా నెయ్యివేసి బాగా ఎర్రగా వేయించి దించాలి. దీన్ని ఒకవైపు పెట్టుకోవాలి. ఉల్లి పాయలను ముక్కలుగా తరగాలి. వెల్లుల్లి రేకలు ఒలిచి పెట్టుకోవాలి. ఇప్పుడు రోడ్లో ముందుగా ఉప్పు, వచ్చిమిర్చివేసి దంచాలి. అవి మెత్తబడ్డాక అల్లం ముక్క, ఉల్లిపాయ ముక్కలు, వెల్లుల్లి రేకలువేసి దంచుకోవాలి. ఇవన్నీ బాగా నలిగిన తర్వాత పొదీనా ఆకులు, గరం మసాలావేసి దంచాలి. తర్వాత ఈ ముద్దను ఒక పళ్ళెంలోకి తీసుకోవాలి. బాణలిలో కొద్దిగా నెయ్యి తీసుకుని పొయ్యిపై పెట్టి కాగాక ఈ దంచిన ముద్దనువేసి బాగా వేయించాలి. వేయించిన ఈ ముద్దను శనగపిండిలో వేయాలి. ఇప్పుడు దీనికి సరి వడేంత నిమ్మరసం పిండి, బాగా కలపాలి.

వంటలు

ఇదంతా పొడిగానే వుంటుంది. ఈ మిశ్రమాన్ని ఒకవైపు పెట్టుకోవాలి.

మైదాపిండిని బాగా పిసికి, చిన్న వుండలుగా చేసి దళసరిగా పూరీలుగా వత్తాలి. పూరీ మన అరచేయంత నైజులో వుంటే చాలు. ఒక కచోడికి రెండు పూరీలు కావాలి. రెండు పూరీ లను ఒక పళ్ళెంలో తీసుకుని కొద్దిగా నెయ్యి రాసి, పై మిశ్రమాన్ని కొంచెం తీసుకుని రెండు పూరీలకు దట్టంగా పూయాలి. తర్వాత ఒక పూరీ మీద కొంచెం మిశ్రమాన్నిపెట్టి మరో పూరీని దానిపై బోర్లించాలి. ఈ బోర్లించడంలో మిశ్రమం పూసిన ప్రక్కలు రోపరికి పోవాలి. పూరీల అంచులను చేత్తో అతకాలి.

ఇప్పుడు బాణలిలో నెయ్యి తీసుకుని కాగాక ఈ కచోడిలనువేసి రెండు వైపులా ఎర్రగా కాలాక తీయాలి. ఎర్రగా కాలిస్తేనే బావుంటాయి. ఇవి చాలా రుచిగా వుండటమే కాదు నాలుగైదు రోజులు నిలవ కూడా వుంటాయి.

జి. వసుంధర, మద్రాసు

ఈసారి రెండు మాంసాహార వంటకాల గురించి తెలుసుకుందాము. ఇవి, ఉత్తర భారత దేశంలో ఎక్కువగా చేసుకునేవి. అవేమిటంటే—

బట్టర్ చికెన్ :

దీన్నే ‘చికెన్ ముఖన్ వాలా’ అని కూడా అంటారు. ఇది తయారుచెయ్యడానికి—ఒక కోడి (మధ్యరకం) 2, 3 పెద్దనైజు ఉల్లిపాయలు, కాస్త అల్లం ముక్క, వెల్లుల్లి తొనలు నాలుగైదు, అరటిబిల్స్పూనుడు పసుపుపొడి, కాస్త దాచిన చెక్క, 6 లవంగాలు, 6 ఏలక్కాయలు, 3 పెద్ద స్పూన్ల నిండా వెన్న (లేదా, నెయ్యి)—ఉప్పు, నూనె ముందుగా సిద్ధంచేసి పెట్టుకోవాలి.

కోడిని బాగా కడిగి, శుభ్రంచేసిన తర్వాత, ముక్కలుగా చేసి వుంచుకోవాలి.

అల్లం, వెల్లుల్లి, ఉల్లి ముద్దగా నూరి, ఆ ముద్దను కోడిముక్కలతో బాగా కలపాలి. అప్పుడే పసుపుపొడి, కావలసినంత ఉప్పు, నూనె వేసేసి, కలిపెయ్యాలి. అలా కలిపిన తర్వాత, గంటసేపు అలాగే వుంచాలి. తర్వాత, ఆ ముద్దతో కలిపిన ముక్కల్ని వెడల్పాటి పాత్రలో వేసి, దానిపైన వెన్న (లేదా నెయ్యి) వేసెయ్యాలి. అన్నదే-లవంగాలు, దాచినచెక్క, ఏలక్కాయలు (పొడిగానూరి ఉంచుకున్నవి) కూడా కలిపెయ్యాలి. అరకప్పుడు నీళ్ళు పోసి, పెద్ద మంట మీద పాత్రను పెట్టి ముక్కల్ని మగ్గనివ్వాలి. కోడి ముక్కలన్నీ ఒకేలాగా ఎర్రరంగు వచ్చేవరకూ ఆటూ ఇటూ కలుపుతూ వుండాలి. సీరంతా ఇంకి, పాత్ర అడుగుభాగం ఎర్రబడుతూ వుంటుంది. అప్పటికి, కోడిముక్కలన్నీ ఎర్రబడిపోవాలి. దాని పైన మళ్ళీ మరికొన్ని నీళ్ళు పోయ్యాలి—కోడి ముక్కలన్నీ మునిగేట్టుగా. పెద్దమంట మీద ఉడకనిచ్చి, ఉడుకు ప్రారంభించగానే, నెగ సన్నగా తగ్గించి వుంచాలి. నీరు ఆరిపోయి, నూనె పైకితేలేవరకూ అలా నిదానంగా ఉడికించాలి. అప్పటికి కోడిముక్క ఉడకనట్టయితే, మరికొన్ని నీళ్ళు పోసి, అలాగే సన్నని నెగ మీద మరి కాస్తేపు ఉడకనివ్వాలి. అంతే! మెత్తబడిపోయిన తర్వాత, దించేయడమే!

ప్రత-ని-మచ్చి :

ఇది చేపలకూర. ఇది చెయ్యడానికి కావలసినవి: ‘పాంఛెట్స్’ అన్న రకపు చేపగాని, లేదా ఏదైనా

వుంచుకోవాలి. ఉద్దే ముందు అటుముక్కల్ని రెండువేపులా వేడిచెయ్యాలి. నూరిన ముద్దను తీసుకుని, ఒక్కొక్క చేపముక్కకు రెండువేపులా పట్టించి, కాస్త నిమ్మరసం జల్లాలి. ఒక్కొక్క అకులో ఒక్కొక్క చేపముక్కను పెట్టి, అకు నాలుగువేపుల నుంచి మడుస్తూ, ముక్కను మూసెయ్యాలి. తర్వాత, డిడిరాకుండా నాలుగు వేపులా తాడుతో గట్టిగా కట్టాలి. దోసెలపెనాన్ని పొయ్యి మీద పెట్టి, పెనం మీద కాస్త నెయ్యి వేసి, అరిటాకుతో చుట్టబడిన చేపముక్కను (పెనం పెద్దదయితే రెండు మూడు కూడా పెట్ట వచ్చును) పెట్టి, దానిమీద కాస్త నెయ్యి చల్లి వేయించాలి. అరు, ఏడు నిమిషాల తర్వాత, తిరగ వేసి-అటుపక్క కూడా నెయ్యి చల్లి అలాగే వేయించాలి. రోపలవున్న చేపముక్క ఉడికి పోయిందని నిర్ధారణ చేసుకున్నతర్వాత, తీసేసి, తినే ముందు అరటి ఆకు వూదదీసెయ్యాలి. ఈ వంటకాన్ని పెనం మీదనే కాకుండా, అవిరి మీద కూడా ఉడికించి, చేసుకోవచ్చును.

ప్రత-ని-మచ్చి:

బట్టర్ చికెన్:

తెల్లచేప గాని-రెండు చేపలు కావాలి. వీటితోపాటు- అరకాయ కొబ్బరి, పొదీనా అకులు ఒక కట్ట, ఒక కట్ట కొత్తిమెర, పది పచ్చిమిరపకాయలు, పది వెల్లుల్లి తొనలు, ఒక చిన్నస్పూను చక్కెర, పెద్దనైజు ఉల్లిపాయ ఒకటి, రెండు పెద్దస్పూన్ల నిండా జీలకర్ర, రెండు నిమ్మకాయలు, రెండు చిన్నస్పూన్ల నెయ్యి, అరటి ఆకులు, కాస్త ఉప్పు.

ముందుగా కొబ్బరి తురిమి, ఆ కోరూ, పొదీనా అకులు, కొత్తిమెర, పచ్చిమిరపకాయలు, వెల్లుల్లి, పంచదార, ఉల్లిపాయ, జీలకర్ర, కావలసినంత ఉప్పు అన్నీ కలిపి, మెత్తగా ముద్దగా నూరాలి. చేపల్ని శుభ్రంగా జాగ్రత్తగా కడిగేసి, ఒక్కో చేపనూ నాలుగు ముక్కలకింద కోసి ఉంచు కోవాలి. అరటి ఆకుల్ని ఒక్కో చేపముక్క చుట్టూ చుట్టడానికి వీలుగావుండేంత నైజుకు కోసి

సుజాతకి మనసు మనసులో లేదు! కాలు కాలిన పిల్లిలా వంట ఇంట్లోంచి పడక గదిలోకి పడేపడే తిరుగుతోంది.

భర్త రామరావు మగతగా అలా మంచం మీద పడుకుని వున్నాడు. అతనికి మెలకువ వచ్చినప్పుడల్లా విపరీతంగా మూలుగుతూ బాధ పడుతున్నాడు. భర్త అనారోగ్యంతో అట్లా బాధ పడుతుంటే సుజాతకి గుండె జారిపోతోంది. ఆ మూల్గులకి తన శరీరంలోని నరాలే మెలి తిరిగి పోతున్నట్లు నీరు కారిపోతున్నది. అయినా ఏం చెయ్యగలదు? తనకి చాతనయిన కుత్రూష చేస్తూనే వుంది.

ఉదయం ఎప్పుడో కప్పు కాఫీ తప్పించి రామరావు ఇంకేం తీసుకోలేదు. సుజాతకి ప్రాణం కొట్టుకుపోతోంది! ఏ రోగం రాష్ట్రా లేకపోయినా ఒక్క ముద్ద కూడా తినలేకపోయింది! అసలు ఆ కాస్త అన్నం అయినా 'బాబీ'గాడి కోసం వందాల్సి వచ్చింది.

జ్వరంతో మంచం మీద పడివున్న రామరావు ఎంత బాధపడుతున్నాడో... ఆరోగ్యంతో వుండి ఇల్లంతా తిరుగుతున్న సుజాత కూడా అంత బాధపడుతోంది! కాకుంటే అతనిది శారీరక రుగ్మత అయితే ఆమెది మానసిక బాధ! అంతే లేదా.

మెల్లిగ్గా మంచం దగ్గరకు వెళ్లి నిల్చుని భర్త మొఖంలోకి పరిశీలనగా చూసింది సుజాత.

అంత నిద్రలో సహితం అతను మొఖం చిట్టించుకున్నాడు. బాధని దిగపట్టుకున్నట్లు నుదుట ముడతలు పడ్డాయి. ఆహారం ఏమీ తీసుకోక పోవడంతో మొఖం అంతా పీక్కు పోయింది! గెడ్డం మాసి....జాట్టుకి చమురు లేక విడి వడిన చొక్కా బొత్తాములతో అస్తవ్యస్తంగా ఎట్లా పడితే అట్లా వున్నాడు!....

"వారం రోజుల్లో ఎంత చిక్కిపోయారు?" అనుకుంది బాధగా సుజాత. భర్త జాత్తులోనికి వ్రేళ్ళు జొనిపి ప్రేమగా చంపలు నిమరాలని సించింది. కాని అతనికి నిద్రాభంగం అవుతుందని కిప్పి ఎంతో ఆవేశంతో వుప్పొంగే ప్రేమని నిగ్రహించుకుని వడివడిగా వంట గదిలోకి వచ్చేసింది.

వంకాయలు తీసి కత్తివీట ముందు పెట్టుకుంది. అసలు "కూర" చెయ్యాలంటే విసుగ్గా వుంది! కాని బాబీ ఉదయమే కూర లేదని పేచీ పెట్టాడు.

ఏమిదో....బాబీది మంచి. చెడు తెలియని వయస్సు! భర్తకి వంట్లో బాగుండక పోవటంతో అన్యమనస్కంగా అన్నం ఒక్కటే వండి పడేసింది. కంచంలో అన్నం పెట్టి పచ్చడి వేసేసరికి బాబీ చిరాకు పడిపోయాడు. ఏది ఎలా వున్నా వాడికి కూరా, పెరుగూ వుండాలిందే.

"ఈ వెదవ పచ్చడి నాకు వద్దు. కూర ఎందుకు వండలేదు?" అంటూ అన్నం పళ్ళెం తోనేసి పెద్దగా పేచీ మొదలు పెట్టాడు!

"ఏం? ఇప్పుడేం కొంపలు మునిగిపోయాయని? పసి వెదవకి కూర లేకుండా అన్నం పెడతావా? నేనింకా చచ్చిపోలేదు. బ్రతికే వున్నాను. వాడికింత కడుపునిండా తిండి పెట్టడానికేం?" అంటూ అంత నీరసంలోనూ గది లోంచి గద్దించాడు రామరావు.

సుజాతకి కళ్ళల్లో గిరున నీళ్ళు తిరిగాయి. "తాను ఎవరికోసం ఇంత బాధ పడుతున్నది? ఎవరికోసం ఇంత తాపత్రయ పడుతున్నది? ఆ వ్యక్తే అర్థం చేసుకోవడం లేదు" అనుకుంటే ఎంత నిగ్రహించుకున్నా ఆగకుండా జలజలా చెంపల మీంచి కన్నీళ్ళు జారిపోయాయి.

ఏమనుకున్నాడో ఏమో....తల్లి కన్నీరు చూసి బాబీ దిత్తరపొయ్యాడు: పేచీ కట్టిపెట్టి గబగబా కంచం ముందుకి లాక్కుని ఏగొడవా చెయ్యకుండా అన్నం తినేశాడు. వున్న కాస్త పెరుగూ వాడికే వేసింది. ఏ వేళప్పుడు కావల్సి వస్తాయో అని పాలు మాత్రం అట్టే పెట్టింది.

విలువలు

ఆ పూట సుజాత రోజునం చెయ్యలేక పోయింది. కాస్త కాఫీ తాగి వూరుకుండిపోయింది. వులుకూ పలుకూ లేకుండా రామరావు అలాగే మగతగా మంచం మీద పడి వున్నాడు.

మధ్యాహ్నం రెండు గంటల ప్రాంతంలో గ్లాసునిండా హోర్లిక్కు కలిపి భర్త కిచ్చింది.

"వద్దు సుజా! ఏ మాత్రం తాగాలని లేదు. కాఫ్ఫీనిక్కడ కూర్చో! రోపరేం చేస్తున్నావ్?"

అంటూ దిండు మీంచి తల తీసి ఆమె వళ్ళో పెట్టుకున్నాడు.

"ఇప్పుడేగా రోపరికి వెదత? హితవు లేకుంటే ఎలా? ఈ కాస్త తాగండి. మరి నీరసం అనిపించదు" అని బలవంతం చేస్తే ఎలాగో లేచి ఆమె సహాయంతో ఆ కాస్త త్రాగాడు. సుజాతకి తనే త్రాగినంత సంతృప్తి అనిపించింది!

*

సాయంత్రం నాలుగు గంటలకి డిస్పెన్సరీకి బయలుదేరింది.

"నేను రాలేను. పైగా అక్కడ వెయిటింగ్. నేనంతనేపు కూర్చోలేను. పరిస్థితి చెప్పి నువ్వే మందు తీసుకురా...." అన్నాడు రామరావు భార్యతో.

కాకాని కమల

అంతకు ముందు రెండురోజులా దీప్యెన్సరీకి రిజర్ వెళ్ళి రిజర్ వచ్చాడు. “ఈ పూట కూడా ఆయన వస్తే బాగున్ను” అనిపించింది సుజాతకి. కాని భర్తకి చెప్పే ధైర్యం లేక ఆస్పతర్కి బయలుదేరింది.

బాబీ ఇంకా స్కూలునుంచి రాలేదు. పోనీ వాణ్ని అయినా తండ్రిదగ్గర కూర్చో పెడదా మంటే-అనుకుంది. జ్వరంతో వున్న మనిషిని ఒంటరిగా వదిలి వెళ్ళటానికి సుజాతకి ప్రాణం ఒప్పుటం లేదు. అయినా ఏం చేస్తుంది? బెంపరేచర్ నోట్ చేసుకుని బయలుదేరింది.

“పరవారేదమ్మా! రేపటికల్లా జ్వరం దిగి పోతుంది. ఈ జ్వరం లక్షణాలే అంత” అంటూ ధైర్యం చెప్పి మందిచ్చాడు. రెండు గంటలకి ఒకసారి మందు తప్పకుండా వేసుకోవాలని చెప్పాడు.

తెల్లవార్జూ సుజాతకి కంటి మీద కుసుకు లేదు. భర్తచేత శ్రద్ధగా మందు తాగించింది.

“నీవు పడుకో సుజీ! మందు నేను వేసు కుంటారే” అన్నాడు. అయినా సుజాత తనే స్వయంగా మందు తాగించింది.

అర్థ రాత్రికి జ్వరం దిగజారింది. రామారావు

నుదురంతా చెమటలు పోశాయి. డాక్టరు చెప్పిన ప్రకారం ఆ మర్నాటి కల్లా అతని జ్వరం తగ్గింది.

*

తెల్లారి రామారావు పథ్యం తిన్నాడు.

సుజాతకి చాలా సంతోషంగా వుంది. చాదాపు పదిహేను రోజుల తరువాత భర్త అన్నం తింటున్నాడు.

ఆ రోజు శనివారం కూడా కావటంతో ఉదయమే అభ్యంగస్నానం చేసి వెంకటేశ్వరుడికి దీపారాధన చేసింది సుజాత.

వెల్లుల్లిపాయల కారం పొడి, కరివేపాకు వేసి చారు చేసింది. పాత చింతకాయలో ఇంగువ పోపు వేసి నూరింది. అన్నం దగ్గరుండి తినిపించింది.

వారం రోజుల తరువాత తను కూడా ఆ పథ్యం వంటలోచే కడుపు నిండా తిని లేచింది.

అరిసిన సుజాతని నిద్రాదేని ఆశ్రయించింది. కాని తాను పడుకుంటే భర్త కూడా ఎక్కడ నిద్రపోతారో అని, ఆ కబురు ఈ కబురు చెవుతూ అతని దగ్గరే కూర్చుంది.

స్వస్థత చేకూరిన రామారావు రెండు రోజుల తరువాత అపీసుకి వెళ్ళాడు. బలం కోసం డాక్టర్ వ్రాసిచ్చిన మందులు, టానిక్కులు తెచ్చుకున్నాడు.

*

తెల్లవారు ఝామున పాలవాడు కేక పెడుతుంటే మెలుకువ వచ్చింది సుజాతకి.

బద్ధకంగా ఒళ్ళు విరుచుకుంది. శరీరమంతా సమ్మెటతో పొడిచినట్లు నొప్పిగా వుంది. తలంతా దిమ్ముగా.....బాగా జలుబు భారంగా కూడా అనిపించింది. దానికి తోడు బయట విపరీతమయిన చలి! సుజాతకి చలి బాగా ఎరిడ్చి. రెండవసారి కాన్పులో ఏర్పి పుట్టిపోవటంతో ఆమెకి చలి జ్వరం వచ్చింది. అప్పట్నుంచి ఒంటికి చలి అస్సలు గిట్టటం లేదు.

వేడివేడిగా అన్నం తిని వెచ్చగా పడుకో వచ్చని చాలామంది ‘చలి’ని ఇష్టపడతారు. కాని సుజాతకి మాత్రం చలికాలం వస్తోందంటే చచ్చేంత భయం! మళ్ళీ పాలవాడు తలుపు కొట్టటంతో కొంగు వంటినిండా కప్పుకుని వెళ్ళి తలుపు తీసి పాలు పోయించుకుంది. మళ్ళీ మేడ మెట్లు ఎక్కలేక కిందే చావ పరుచుకుని పడు కుంది. నరాలన్నీ ఒక్కసారి కలుక్కుమన్నాయి.

“క్యూ” ప్రకారం-వెళ్ళిన ముప్పాపు గంటకి గాని ఆమెకి డాక్టరుగారి దర్శనం కాలేదు.

“మీరు ఒకసారి వచ్చి చూడండి డాక్టరు గారూ! ఆయన బొత్తిగా లేవలేకుండా వున్నాడు” అంది.

నిన్నా మొన్నా నలరగా వున్నా ఎలాగో లేచి తిరగ్గరిగింది. కాని ఈ రోజు శరీరం స్వాధీనంలో లేదు.

“మళ్ళీ ఆర్థం పడేటట్టుగా వుండి పరిస్థితి” అనుకుంది బరువుగా.

పని మనిషి కాబోయి తలుపు కొడుతోంది!

తప్పని సరిగా లేచి తలుపు తీసింది. “వీళ్ళొకళ్ళు. ఏ కాలమైనా, చీకట్లు విడకుండా తలుపులు బాదాల్సిందే!” అని విసుక్కుంది.

పనిమనిషికి గిన్నెలు పడేసి తల నొప్పి మందు తలకి రాసుకుని మళ్ళీ పడుకుంది. ఆమెకి తెలియకుండానే నిద్రపట్టేసింది!

లేచేసరికి ఏడు గంటలు అయ్యింది. తొమ్మిది గంటలకల్లా వంట రెడీ చెయ్యాలి. ఎట్లా చెయ్యాలి? ఏం సంగతి!.....అనుకుంటూ మెల్లిగా లేచి మొఖం కడుక్కుని కాఫీ చేసింది.

నిలవటానికి శక్తి లేనట్లు తూరిపోతున్నది. లేచితిరుగుతుంటే కళ్ళు చీకట్లు క్రమ్ముతున్నాయి. “ఓరి భగవంతుడా!” అనుకుంటూ మళ్ళీ శరీరాన్ని చాప మీదకి వేర్చింది.

అలవాటు ప్రకారం రామారావు బెడ్ కాఫీ కోసం పిలిచాడు.

లేచి కాఫీ కలిపి కొడుకుని పిలిచింది.

“ఎందుకమ్మా!” అంటూ వచ్చాడు బాబీ.

“ఈ కాఫీ మీ నాన్నకి ఇచ్చిరారా.... అస్తమానం ఆ మెట్లు ఎక్కరేకుండా వున్నాను” అంది. వీళ్ళు అద్దెకి తీసుకున్న పోర్షన్ సగం కిందా సగం వైనా!

“ఇవాళ ఏమిటో....జ్వరం వచ్చినట్లుగా వుందిరా...” అంది కొడుకుతో.

ఎలాగో ఇంత అన్నం వుడకేసి, పప్పు స్టా మీద వడేసి మళ్ళీ వచ్చి పడుకుంది.

“ఎలా వుంది?” అని పరామర్శించి బాత్ రూమ్ వైపు వెళ్ళాడు రామారావు.

తర్తని కాస్త పప్పు సంగతి చూసి, కూరకి పోపుకి వెయ్యమందా మనుకుంది.

కాని రామారావు షేవింగ్ సెట్ ముందు పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు. వైగా “వీళ్ళు ఏమన్నా కాగాయా లేదా?” అన్నాడు.

“ఇంత చలిలో ఈ వీళ్ళు కాగకపోతే ఎలా పోసుకుంటారనుకున్నావ్?” అని తిట్టకున్నాడు.

సగం భోజనంలోనే చెయ్యి కడిగేసుకున్నాడు. నిజమే! పప్పు కాటు వాసన వేస్తోంది. కూర లేదు.

“ఎట్లా తినాలని పెట్టావ్ ఈ భోజనం? చీ... చీ...కాంపర్ సుఖం లేదు” అని విసుక్కున్నాడు. నిజమే. కాని సుజాత పరిస్థితి ఆలోచించలేదు. రోజూ అలాగే వుండోందా భోజనం? చైముకి అన్నీ చక్కగా చేసి పెడుతుంటే సుష్టుగా తినటం

జీవితం

వీవో ఊహలు

అంతులేని ఆశలు

ఎడతెగని బాధలు

జ్ఞప్తిలేని సుఖాలు

మరువలేని దుఃఖాలు

అర్థంలేని భయాలు

గమ్యంలేని దూరాలు

జీవంలేని నవ్వులు

వికలమైన స్నేహాలు

అర్థంలేని ఆచారాలు

న్యాయంలేని ధర్మాలు

శిక్షలులేని నేరాలు

నేరాలులేని శిక్షలు

చూడలేని కఠోరాలు

నమ్మలేని నిజాలు

ఆశలేని జీవాలు

బవేనా జీవితాలు?

బవేనా అనుభవాలు?

—నిమ్మగడ్డ కామేశ్వరి

లేదూ? మనిషన్న తరువాత రోగం రొష్టా లేకుండా యంత్రంలా ఎలా పని చెయ్యగలదు?

“సాయంత్రం టిఫిన్ ఆయినా వుందా? అదీ లేదా?” అన్నాడు చొక్కాబొత్తాములు పెట్టు కుంటూ రామారావు.

మౌనంగా వుండి పోయింది సుజాత.

“నిన్నే....” రెట్టించాడు.

“ఈ రోజుకి బయట తినండి. నాకు ఒంట్లో బాగుండలేదు” అంది.

“నీకు ఒకనాడు బాగుంది కనుక నా ఒంట్లో....” అని విసురుగా బయటికి వెళ్ళి పొయ్యాడు.

“రోగిష్టి మనిషికి ఇంత చేయూత ఇవ్వటం పోయి ఇంకా ఎదురు-చెయ్యలేదని తిడతారే?” అనుకుంది బాధగా సుజాత.

*

ఆ రోజు సుజాత అన్నం తినలేదు!

పని పిల్లచేత తల నొప్పి మార్తె తెప్పించుకుని వేసుకుంది. రాత్రికి కొడుకుని బ్రతిమాలి వాడి సహాయంతో అన్నం, కూర అమర్చింది.

ఆ తెల్లారి అప్పరే లేవలేకపోయింది సుజాత. మూసిన కన్ను తెరవలేకుండా అయిపోయింది. రాత్రి తెల్లనాల్లా ఆమెకి తెలియకుండానే విపరీతంగా మూర్ఛా తూ బారపడింది.

ఏమనుకున్నాడో ఏమో.... “ఈ రోజు వంట చెయ్యొద్దులే. కారేజీ తెప్పిద్దాం!” అన్నాడు రామారావు.

పని మనిషిచేత కాఫీ చేయించి సుజాతకి ఓ కప్పు ఇచ్చాడు.

“బాబీ! ఇవ్వాలి స్కూలు మానెయ్యారా! అమ్మకి ఏమన్నా కావల్సి వస్తుందో ఏమో” అన్నాడు.

“ఇవాళ మాకు స్పోర్టు వున్నాయి (నాన్నా!)” అన్నాడు బాబీ. మానెయ్యటానికి ఏలు లేదు అన్న రోరణిలో.

“వాడు మానెయ్యట మెండుకు. నాకు ఏమీ అవసరం వుండదు” అంది నీరసంగా సుజాత.

రోజూ కంటే అరగంట ముందే అసీసుకి వెళ్ళిపొయ్యాడు రామారావు. ఆ మధ్యాహ్నం టిఫిన్ హోటల్లో తిన్నాడు. రాత్రి తొమ్మిది గంటల ప్రాంతంలో వచ్చాడు.

“ఇంటికివచ్చినా చేనేది ఏముంది? నీ మానాన నువు పడుకుంటావ్. వేడియంలో మార్చే వుంటే చూడటానికి వెళ్ళాను” అన్నాడు.

మౌనంగా వుండిపోయింది సుజాత.

“బాబీ! భోంచేకావురా?” అంటూ చదువు కుంటున్న కొడుకుని పంకరించాడు. క్యారేజీ విప్పి తన భోజనం కానిచ్చి పడుకున్నాడు.

“సుజీ! మరి నువ్వేం తీసుకున్నావ్? పని మనిషి చేత బ్రెడ్ అయినా తెప్పించుకోక పోయావా?” అన్నాడు.

“వద్దు. తినాలని లేదు” అంది.

నిజానికి ఆమెకి ఆకలి వేస్తున్నది. తీసుకోవటానికి ఇంట్లో పళ్ళుగాని పాలుగాని లేవు. సాయంత్రం ఎప్పుడో తాగిన కాఫీ. తర్త తొందరగా వస్తారేమో పళ్ళు. బ్రెడ్ తెప్పించుకుందామనుకుంది.

“జ్వరం బాగా వచ్చినట్టండే!” అన్నాడు ఒంటి మీద చెయ్యేసి.

బాధగా మూలింది.

“రాత్రికి తగ్గకపోతే లేపు మందుతెస్తాలే” అన్నాడు. లైటార్చి వెళ్ళి పడుకున్నాడు.

సుజాతకి ఎందుకో....దుఃఖం పొర్లివచ్చింది. నిశ్శబ్దంగా కన్నీరు విడుస్తూ వుండిపోయింది!

*

అట్లా వచ్చిన జ్వరం 5, 6 రోజులకిగాని తగ్గలేదు సుజాతకి. రెండు రోజులు మందు తెచ్చాడు రామారావు. యధావిధిగా ఆపీసు నుంచి రాత్రి షామ్మిడి గంటల ప్రాంతంలోనే వచ్చేవాడు. దయదలచి వంట బాధ మాత్రం సుజాతకి తప్పించాడు. ఈ నాలుగు రోజులూ బాబీగాని రామారావుగాని తమ కార్యక్రమాలు మార్చుకోలేదు.

ఐదారు రోజుల నాటికి జ్వరం దిగజారింది సుజాతకి. నెమ్మదిగా లేచి తిరగ్గలిగింది. ఆ మర్నాడు బాగా స్వస్థత చేకూరింది. కాని విపరీతంగా నీరసం మాత్రం పట్టుకుంది. తెల్లవారి తనే లేచి పాలు పోయించుకుంది. పనిమనిషి సహాయంతో వేడి వేడి నీళ్ళు పోసుకుని బీరకాయ కూర వండి చాడు చేసింది.

తర్త ఆపీసుకి వెళ్ళాక తేలిగ్గా పథ్యం తిని లేచింది. ఎంత ఆపుకున్నా అగకుంటే మంచం మీద వారి ఓ గంట నిద్రపోయింది.

కళ్ళు రోతుకుపోయి నీరసంగా తిరుగుతున్న సుజాతకి పనిరో కొంచెం కూడా సహాయపడలేదు రామారావు. వుస్సురుస్సురంటూ ఎక్కడ పడితే అక్కడ కూర్చునే భార్యని “ఎలా వుంది? ఎలా వుంది?” అని పరామర్శించాడుగాని, ఆమెకి వుపశమనం ఇచ్చే విధంగా ఒక సానుభూతి వాక్యం కూడా వెలిబుచ్చలేదు. బలానికి ఓ టానిక్కు

మీ సావాయి పుట్టినరోజుకు

మంచి బహుమతి

“పిల్లలను ఆరోగ్యవంతంగా పెంచాలి” అన్నారు పెద్దలు. చిన్నతనంలో వారి ఆరోగ్యం బాగుంటే, పెద్దయిన తర్వాత వారికి అది ఎంతయినా సహాయకారిగా వుంటుంది. ఎందరో తల్లులు తమ పిల్లలను ఆరోగ్యంగా, లక్షణంగా పెంచుతారు. అటువంటి పిల్లల ఆరోగ్యానికి సంబంధించి, ఇది ఒక చిన్న పోటీలాంటిది!

ఏమిటంటే—

1. ఆ పాప, లేదా బాబు వయసు మూడు సంవత్సరాలకు మించకూడదు.
2. వారి పుట్టిన రోజు పండుగ - (మొదటిది, లేదా రెండవది, లేదా మూడవది) ఏప్రిల్ మాసం (77) తర్వాత వచ్చేట్టుగా వుండాలి.
3. ఉత్సాహంగా తల్లులు చెయ్యవలసినదల్లా - ఆ పాప (లేదా బాబు) పోటో (కార్డు వైజులో వుండాలి. ఫార్మి రూపం వుండాలి.) వారి పుట్టినరోజు వచ్చేనాటికి నెలరోజులు ముందుగా మాకు పంపాలి. పోటోతోపాటు ఆ శిశువు పేరు, తల్లి పేరు, చిరునామా వుండాలి. అలాగే శిశువు వయసు, పుట్టిన తేదీ, (సంవత్సరం, నెలతో సహా) పోటో తీయించిన తేదీ కూడా పంపాలి.
4. వచ్చిన పోటోలో ఆరోగ్యమైన శిశువులను నిర్ణయించి-ప్రతిపక్షమూ (అంటే-ఆ పక్షంలో వారి పుట్టిన రోజు వస్తుందన్న మాట. ఉదాహరణకు-ఏప్రిల్ 1-15 తేదీల మధ్య వచ్చే పుట్టిన రోజులుగల శిశువుల చిత్రాలు ఏప్రిల్ 1వ తేదీ సంచికలో వస్తాయన్న మాట. 15

నుంచి 30 తేదీల మధ్య వచ్చే వారి పోటోలు 15వ తేదీ సంచికలోనూ ఆ ప్రకారంగా వస్తాయి) ప్రచురిస్తాము.

5. ప్రచురింపబడిన పోటోలో ఆమితారోగ్యంగా కనిపించే ఒక శిశువును నిర్ణయించి-ఆ శిశువుకు “మంచి బహుమతి” కూడా పంపబడుతుంది. ఆ బహుమతి, ఆ శిశువు పుట్టిన రోజు పండగ నాటికి ‘వనిత’ శుభాశీస్సులతో పోస్టు ద్వారా అందుతుంది!

6. ప్రచురణకు స్వీకరింపబడని పోటోలు తిరిగి కావాలనుకున్న వారు- స్టాంపులు జతచేసిన కవర్లు (పోటోలు పట్టడానికి వీలుగా వుండాలి) పంపితే, తిప్పి పంపేస్తాము.

7. శిశువు పేరు, పుట్టిన తేదీ, తల్లి పేరు, చిరునామా, పోటో తీయించిన తేదీ-లలో ఏది లేకపోయినా, ఆ పోటోను ప్రచురణకు స్వీకరించలేము.

8. పోటోలు, వివరాలూ (పుట్టిన రోజుకు కనీసం నెల రోజులు ముందుగా) ఎడిటర్ ‘వనిత’-చందమామ బిల్డింగ్స్ - మద్రాసు-600026 చిరునామాకు పంపాలి.

అయినా తేలేదు, కాగా....

“ఏమిటో! నెలనెలా ఈ దాక్టరు బిల్లులు మాత్రం తప్పటంలేదు. ఏమి రోగంలో ఏమిటో...” అనుకున్నాడు స్వగతం లాగా.

సుజాత నిర్లిప్తంగా వుండిపోయింది. కాని ఆమెకి ఎందుకో....ఈ సంఘటనతో....సంసారం పట్ల మునుపటి ప్రేమ భావం తగ్గి ఒక విరమయిన విరక్తి భావం, నిర్లక్ష్యం ఏర్పడ్డాయి!

తనలోని అఖరి రక్తం బొట్టు కరిగిపోయే వరకూ చెయ్యగలిగిన నాడు తనకి ఈ ఇంటి ఏ రోటూ లేదు! కాని ఒక్కపూట చెయ్యలేక పడుకుంటే తన నోట్లో ఇన్ని మంచినీళ్ళు పోనే వాళ్ళు కూడా లేరు!

“గాను గెద్దుకి నాకూ తేడా ఏమిటి? ఈ ఇంట్లో నా విలువ ఇంతేనా?” నిరాశగా నిట్టూర్చింది సుజాత.

మామూలు చీరల అంచు
లను, కొంగులను అంద
మైన ఎండ్రాయిడరీ
డిజైన్లతోగాని, ఆప్టిక్
వర్క్తోగాని అలంకరిస్తే ఆ
చీరలు మరింత బావుంటాయి.
మొదటి చిత్రంలో ఎడమ వైపున
ఉన్న ఆమె లేత నీలరంగు ఆర్గండ్
చీర కట్టుకుంది. ఆ చీరకు ముదురు
గోధుమ రంగు అంచు ఉంది. ఆ అంచు
మీద నారింజరంగు దారంతో కొన్ని
గీతలు, లేత నీలం రంగు దారంతో కొన్ని
పువ్వులు ఎండ్రాయిడరీ ద్వారా కుట్టారు. కుడి
వైపున ఉన్న ఆమె అమ్మాయి తెల్లచీర కట్టుకుంది.
ఆ చీరకు బూడిద రంగులోని అంచు డిజైన్ల
చుట్టూ ఉన్న నల్లని గీతలను ఎండ్రాయిడరీ చేశారు.
ఇక రెండవ చిత్రంలో చక్కని ఆర్గంజా చీరలు ధరిం
చిన ఇద్దరు అమ్మాయిలు కనిపిస్తున్నారు. ఎడమ వైపున
ఉన్న ఆమె దరించిన ఎర్ర చీరకున్న నల్లని కొంగులో
ఎరుపు రంగు సెకిస్టు (జిగినా ముక్కలు), బంగారు రంగు
దారమూ ఉపయోగించి ఎండ్రాయిడరీ చేసిన డిజైన్లు కని
పిస్తుంది. కుడి వైపున ఉన్న ఆమె దరించిన గులాబీ రంగు
చీర కొంగుమీద, అంచు మీద కూడా లేత గోధుమవన్నె
గుర్తతో ఆప్టిక్ కుట్టి, దానిమీద ఎండ్రాయిడరీ చేశారు!

—డాయా ఆర్య

'వనిత మాటల కొలుపు'లో ప్రీతి మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో ఉన్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి 'వనిత మాటల కొలుపు-21' జండ్రిమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు - 600 028 చిరునామాకు మార్చి నెలాఖరులోగా చేరేలా పంపాలి. ఆ కవర్లో మాటల కొలుపు కూపను తప్ప మరేదీ ఉండకూడదు. ఒక కవర్లో ఒక్క ఎంట్రీయే ఉండాలి. గళ్ళలో వేసే అక్షరాలు శుభ్రంగా, తెలిపేలా ఉండాలి. కొట్టివేతలూ దిద్దు బాట్లూ ఉండకూడదు. దీని సమాధానం, పరిశాలూ 1977 మే 1వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింప బడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపినవారికి రూ. 150 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనుక ఉంటే, జహూమతి మొత్తం సమానంగా పంచ బడుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతి విషయం లోనూ 'వనిత' నిర్వాహకవర్గానిదే తుది నిర్ణయం. ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరపబడవు.

అధారాలు-అడ్డం

1. విధాతనతి
2. ఒక మహాముని భార్య
3. ముక్కంటి భార్య పేరు లో తాడుమారయిన రెండక్షరాలు
4. వాసుదేవుని భక్తురాలు
5. దేవతల తల్లి తిరగబడింది.
6. విష్ణువాహనుని తల్లి
7. కంసుని మరణం గురించి చెప్పిన శక్తిలోని మొదటి రెండు అక్షరాలు
8. రాక్షస గురువు కుమార్తె పేరులోని మూడు అక్షరాలు
9. శశి నకులలో ఒకడు-మరిసిపోకున్నాడు
10. ఒక రాక్షసి పేరు
11. పిగాది

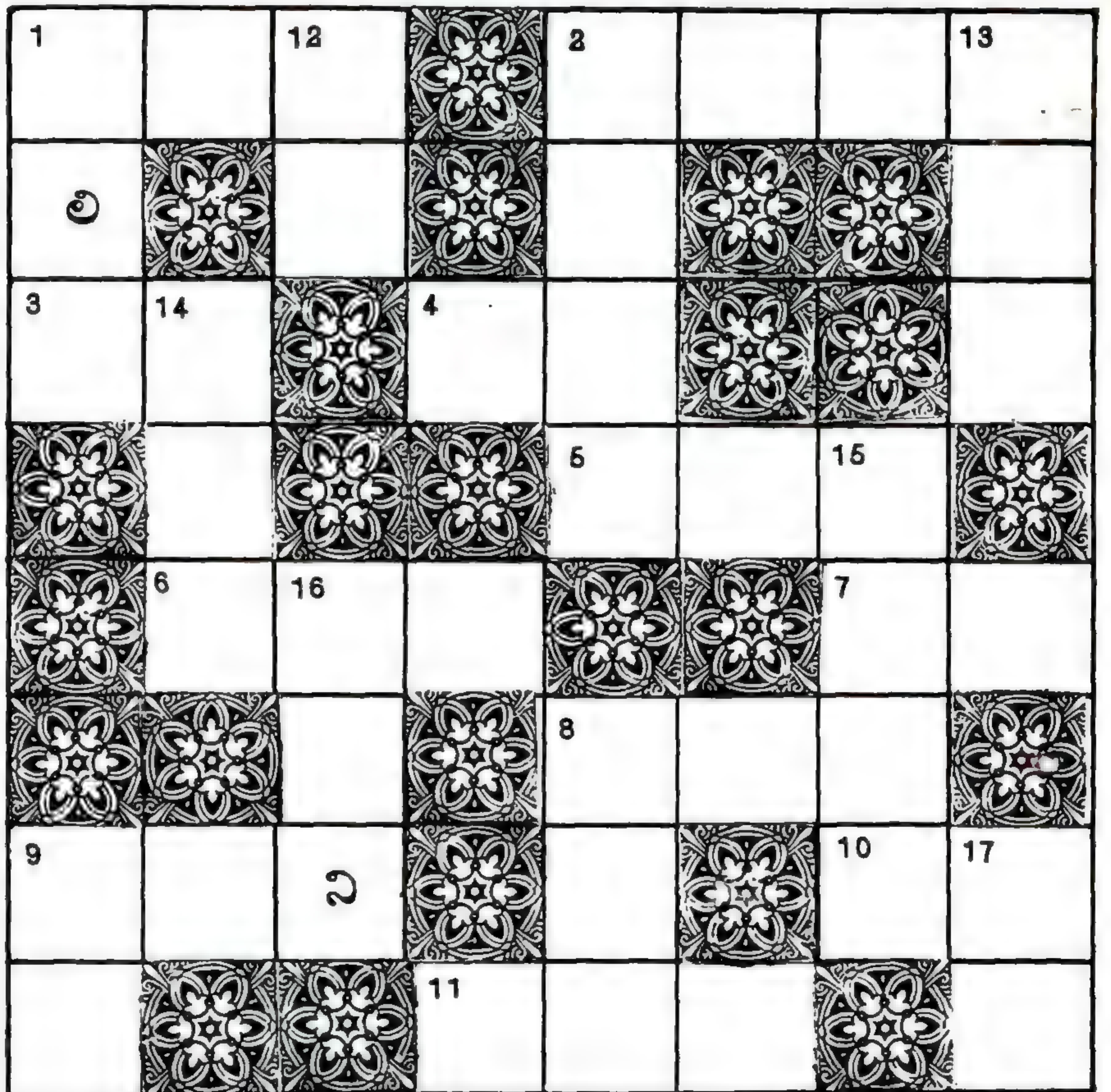
అధారాలు-నిలువు

1. గృహిణి
2. మరొక మహాముని భార్య
3. దుక్కిడిదేవి అత్తగారు
4. వానవుని చేత మోసగింపబడిన ఋషి పత్ని పేరులోని మొదటి అక్షరాలు

వనిత మాటల కొలుపు-21

రూ 150 లు బహుమతి

12. రెండుసార్లు స్వయంవరం ప్రకటించిన పురాణ నాయక పేరులోని తొలి రెండు అక్షరాలు
13. త్రివేణిలో ఒకటి
14. కన్యకాపరమేశ్వరి
15. జన్మనుబట్టి నీకకు ఈ పేరు కూడా ఉంది
16. సత్యభామ చెరికెత్తా?
17. త్రిమూర్తులలో ఒకరి భార్య

పేరు.....

చిరునామా.....

.....

**పిల్లలలో చాలమంది అవసరమైనన్ని
పాలు తాగరు**

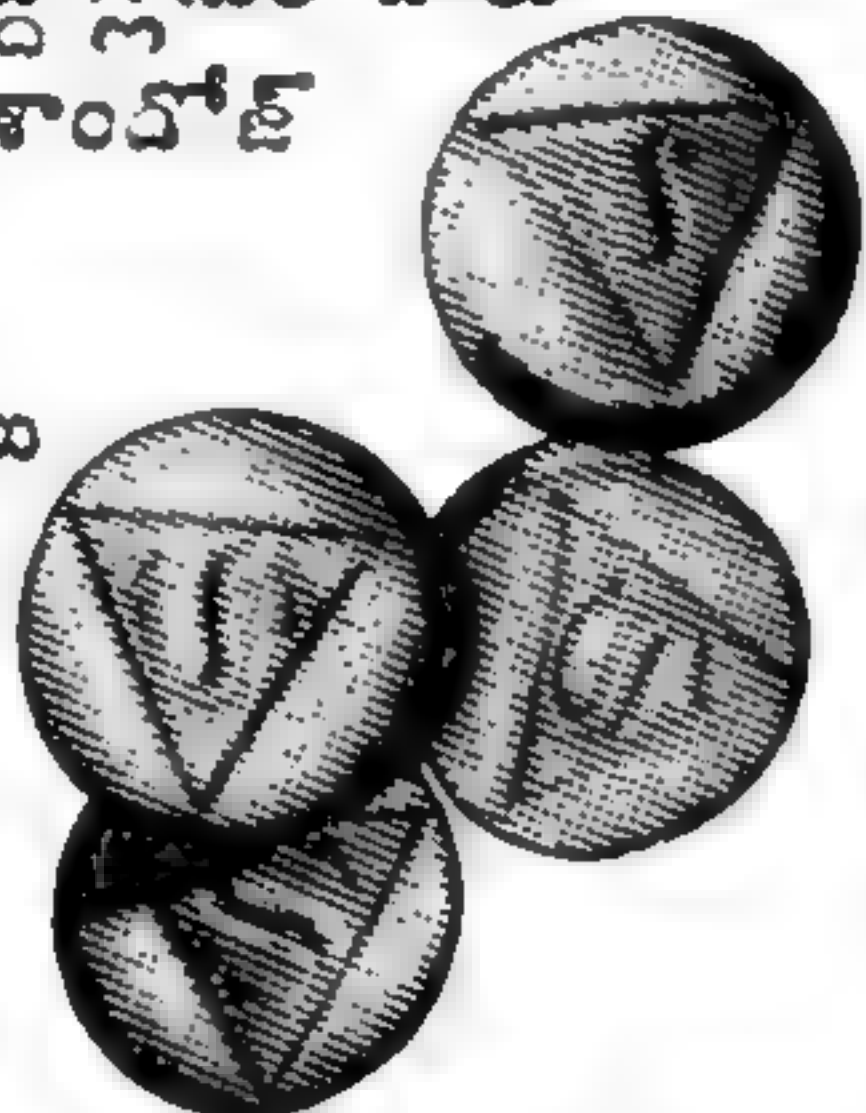

**అందుకే వారికి కావాలి
కాల్షియం-శాండ్వోజ్ బిళ్ళలు**

భారతదేశంలో చాలమంది పిల్లలలో కాల్షియం కొరత ఉంది మరి మీ పిల్లలలో కూడానా? మీ పిల్లలకు కావలసిన కాల్షియం పోషణ వారి పళ్ళకూ, ఎముకలకూ లభిస్తోందా అన్నది మీరే చూసి చెప్పగలరు. వారిలో అందరూ రోజుకు చెరో 3 పెద్ద గ్లాసుల పాలు తాగుతున్నారా? లేదు! అయితే వారికి కాల్షియం-శాండ్వోజ్ బిళ్ళలు తప్పని సరిగా కావలసిందే.

కాల్షియం-శాండ్వోజ్ గట్టిపళ్ళు, దృఢమైన ఎముకలు పెంపొందించుకు తోడ్పడుతుంది. విటమిన్ సి, డి, బి12తో బలపరచబడి, రాన్స్ బెర్రీ రుచిగల కాల్షియం శాండ్వోజ్ బిళ్ళలు బలే రుచికరమైనవి. పిల్లలు అవంటే ముచ్చట పడతారు.

కాల్షియం-శాండ్వోజ్ — ప్రపంచంలో
మేలైన కాల్షియం స్విట్టర్లెండ్ లోని
శాండ్వోజ్ వారు రూపొందించినది.

మీ పిల్లలకు రోజూ కనీసం
4 కాల్షియం-శాండ్వోజ్
బిళ్ళలు కావాలి. 2 బిళ్ళలు
ప్రతిసారి తాగేసే ముందు

కాల్షియం-శాండ్వోజ్®
గట్టి పళ్ళు, పటిష్ఠమైన
ఎముకలకోసం

daCunha/CS/19 K TEL

పసి బిడ్డకు జీర్ణసంబంధమైన
బాధలు కలిగినప్పుడు...

సామ్యంగా పనిచేసే

**అమృతాంజన్
గ్రైప్ మిక్స్చర్**

బాధను అతి త్వరగా తగ్గిస్తుంది

కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, వాయువు, పళ్ళు
వచ్చేటప్పుడు కలిగేబాధలు మొదలైన
వాటిలో దేనితోనైనా సరే, మీ పసిబిడ్డ
బాధ పడుతూంటే అమృతాంజన్ గ్రైప్
మిక్స్చర్ తో అతి త్వరగా ఉపశమనం
కల్పించండి త్వరగా సులభంగా తిరిగి
మీ పసిబిడ్డ ఆనందంగా నవ్వుతుంది.

గృహోషధములు
తయారుచేయుటలో
తరతరాలుగా నమ్మికకు
పాత్రమైన అమృతాంజన్ వారి
తయారీ.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

OBM 3410/3 TG

[చేతి నంటిలు : 11 వ పేజీ నుంచి]

చూసుకోవాలి. ఇక మరో కేన్వాస్ గుడ్డకు-
రైనింగ్ గుడ్డగా ఉంచి జాగ్రత్తగా కుట్టాలి. అలా
కుడుతున్నప్పుడు మీదిభాగం కుట్ట కుండా వది
రెయ్యాలి. ఇలా రైనింగ్ పెట్టికుట్టిన గుడ్డం
క్లిడి భాగాన్ని పసుపురంగు జనుము గుడ్డ కింద
భాగానికి అన్నిపెట్టి జాగ్రత్తగా కుట్టాలి. (ఇది
పాకెట్ లా ఏర్పడుతుంది.)

ఇక సంచి అడుగు భాగం ఎలా కుట్టాలో
చూద్దాం. అట్టముక్కను 8½ అంగుళం వ్యాసంగల
వృత్తం ఆకారంలో కత్తిరించుకోవాలి. పసుపు
రంగు జనుప గుడ్డనుంచి 8 అంగుళం ముక్క
ఒకటి కత్తిరించి తీసుకోవాలి. ఈ జనుము గుడ్డ
ముక్కమీద-8½ అంగుళం వ్యాసంగల రెండు
వృత్తాల ఆకారాలను గీచుకోవాలి. ఆ తర్వాత
ఆ ఆకారాల చుట్టూ ½ అంగుళం మేర వదిలి
మరో గీత గియ్యాలి. (ఇలా చేస్తే 7 అంగుళం
వ్యాసంగల ఒక వృత్తాకారమూ, దానిలోపల
8½ అంగుళం వ్యాసంగల మరో వృత్తాకారమూ
వస్తాయి.) ఏడంగుళం వ్యాసంగల రెండు
ముక్కలనూ కత్తిరించి తీసుకుని, వాటిమధ్య

రెండవరకం (జనుముగుడ్డ) సంచి దీక్షెను.

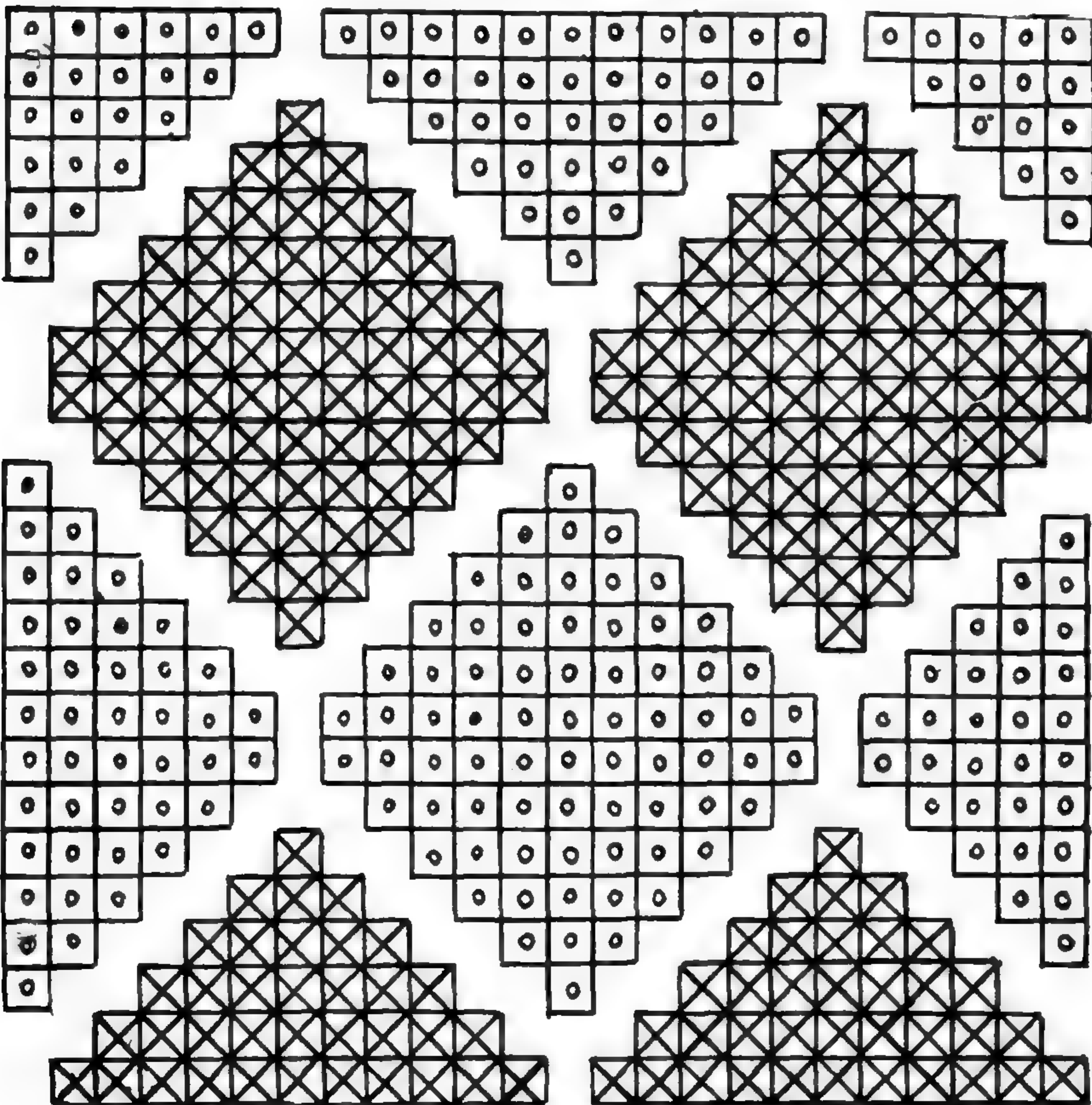
వృత్తాకారపు అట్ట ముక్క పెట్టి, అట్ట ముక్క
చుట్టూ కుట్టాలి.

ఈ అట్టముక్క సంచికి ఆధారంగా పనికి
వస్తుంది. ఈ ఆధారాన్ని ఇదివరలో జనుము గుడ్డకు
కుట్టి ఉంచిన ఎంబ్రాయిడరీ గుడ్డ కింది భాగాన కలిపి
కుట్టాలి. ఇలా చేస్తే సంచికి ఒక ఆకారం
వస్తుంది.

ఇక సంచికి ఏదీ అమర్చాలి. ఇందుకు
ముందుగానే సంచి మీదిభాగాన 1½ అంగుళం
మేర విడిగా మడిచి కుట్టాలి. ఈ మేర మధ్య
ఒక దారాన్ని కూర్చడానికి వీలుగా సందు వదిలి
పెట్టాలి. సందుగూడా ఒక దారాన్ని పోనిచ్చి
ఆ తర్వాత ఆ దారం రెండు చివరలనూ ముడి
వేసేస్తే చాలు. సంచి తయారు.

వర్ణ చిత్రం చూస్తే ఈ సంచి కుట్టాక ఎలా
ఉండగలదో తెలుస్తుంది.

ఈ రెండు రకాల సంచీలు రూపొందించే
విధానం కాస్త కష్టంగా కనిపించినా, శ్రమ
అనుకోక రూపొందించగలిగేవారికి తమ శ్రమకు

పనిత మాటల కొలుపు-19

సరైన సమాధానం

1 బె	2 ఓ	3 ము	4 మి	5 ర	6 ప
7 న	8 లు	9 గు	10 న	11 ల	12
13 నె	14 న	15 గ	16 లు	17 నె	18 స
19 గ	20 వ	21 టి	22 ర	23 మి	24
25 ర	26 వ	27 మో	28 దు	29 రి	30
31 గ	32 సా	33 నే	34 యా	35	36
37 రి	38 లు	39 పూ	40 పా	41 లు	42
43 టి	44 త	45 డి	46 చే	47 దు	48

పై సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానాలు పంపిన
వారు పదిహేడుగురు. వారు :

1. టి. కృష్ణజ్యోతి, హైదరాబాదు-27
2. జి. వసుంధర, తిరుపతి-1
3. బాలకవి పద్మావతి, మద్రాసు-4
4. వానపల్లి లక్ష్మి, జయపూర్ (ఒరిస్సా)
5. కత్తుల నాగమణి, విశాఖపట్నం-4
6. జి. జయమ్మ, మరిపెడ బంగ్లా
(వరంగల్లు జిల్లా)
7. అయ్యగారి శుభలక్ష్మి, తణుకు
8. జి. ఎన్. లక్ష్మి, అనంతపురం
9. జి.మమత, వలమేడు (నెల్లూరుజిల్లా)
10. వెల్లంకి కమలాదేవి, కృష్ణంపాలెం
(తూ.గో.జిల్లా)
11. డి. శ్యామల, అనంతపురం-1
12. బి. ఇందిరాదేవి, గొల్లపూలు
(తూ.గో.జిల్లా)
13. కొంపెల్ల మంగాయమ్మ, ద్రాక్షరామ
14. ఎన్. అంజన, నెల్లూరు-1
15. వి. సీతామహాలక్ష్మి, అనంతపురం-3
16. వి. రాజేశ్వరి, నెల్లూరు-3
17. సుచిత్ర వెరోనిక, చిత్తూరు

బహుమతి మొత్తం రూ. 150 లను ఈ పది
హేడుగురికి సమానంగా పంచి అంద
జేస్తున్నాము.

9

డ్రీయర్ సదా,

ఎన్నాళ్ళనుంచో నీకు ఉత్తరం రాయాలని ప్రయత్నం. కానీ ఇప్పటి వరకూ సాధ్యపడలేదు. ఏపని చేయడానికయినా అసలు మనసు మనసులో ఉంటేగా? ఇక్కడ జరిగిన గొడవలేమీ నీకు తెలివనుకొంటాను.

అమ్మా నాన్నా. నన్ను ఎవడో ఒకడికిచ్చి పెళ్ళి చేయాలని ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశారు. అన్నీ విఫలమయినాయి.

“మీ అమ్మాయి నడవడి మంచిది కాదని తెలిసింది. అందుచేత మీ సంబంధం వదులుకొంటున్నాము!” అని పెళ్ళివారి దగ్గర్నుంచి వచ్చే ఉత్తరాలు చూసి అమ్మా, నాన్న పూర్తిగా నిరుత్సాహ పడిపోయారు. ఇద్దరికీ గుండెల్లో ఇదే దిగులు. వాళ్ళకి నేనో సమస్య అయిపోయాను. అడిగాక ఈ మధ్య ఇంకో భయం కూడా పట్టుకొంది.

నాకు వివాహం కాకపోతే చెల్లికి కూడా కాదని ఎవరో అన్నారుట! అంతే. ఆ రోజు నుంచి సరిగ్గా బోజనం కూడా చేయడం మానేశారు.

మొగపిల్లలు లేరన్న భయం-అడవిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళు కావేమో అన్న దిగులు-ఈ పరిస్థితుల్లో - ఆ ఇంట్లో నేనెలా బ్రతుకుతున్నానో నాకే తెలియ పరిస్థితి! ప్రసాద్ ని తలుచుకోకుండా ఉంటే ఇంతమందికి మనశ్శేతం కలిగేదికాదు గదా! అతనిని ప్రేమించకపోతే నా జీవితంతోపాటు వాళ్ళ జీవితాలు ముడిపడేవికాదు గదా!

సరే ఇదంతా ఎందుకుగానీ, కొద్ది రోజుల క్రితం ఓ అందగాడు తటస్థపడ్డాడు. వైజాగ్ నుంచి, మా ఇంటి పక్కనే ఉన్న-వాళ్ళ చిన్నమ్మ గారింటి కొచ్చాడు. ఆమె కూతురు కృష్ణకుమారి నాకు స్నేహితురాలయింది. (వాళ్ళు కొత్తగా ఈ ఊరికి ట్రాన్స్ఫర్ లో వచ్చారు.) కృష్ణకుమారే అతనిని నాకు పరిచయం చేసింది. మర్యాదకోసం అతను పని గట్టుకొని పిలకరించినప్పుడల్లా క్లుప్తంగానయినా మాట్లాడక తప్పలేదు. అది తప్పయి పోయింది.

అతగాడికి నేను చాలా అందంగా కనబడ్డానుట! అందుకని వెంటనే ప్రేమించేశాడు. వివాహం చేసుకోవాలన్న నిర్ణయానికొచ్చాడు. వాళ్ళ చిన్నమ్మని చూ యింటికి రాయబారం పంపించాడు.

మా అమ్మా, నాన్నల పరిస్థితి ముందే రాశాను. నాకిక పెళ్ళి కాదనే వాళ్ళు ఒక నిశ్చయానికొచ్చారు. ఆ సమయంలో వాళ్ళంతటవాళ్ళే నన్ను పెళ్ళాడతామనివస్తే ఆ అవకాశం ఎలా వదులుకుంటారు?

వెంటనే మరొక్కమాట కూడా మాట్లాడకుండా వప్పుకొన్నారు. నన్నూ ఏమీ మాట్లాడవద్దని నిర్బంధించారు.

నేను వప్పుకోలేదు! నా ‘పాతకథ’ తెలిక అతను వివాహం చేసుకోడానికి ముందుకొచ్చాడని నాకు తెలుసు. వివాహం తరువాత ఆ విషయం బయటపడితే ఆ జీవితం ఎలా తయారవుతుందో కూడా నేను ముందే ఊహించాను. ఆ విషయం అతనితో చెప్తాననీ, అప్పటికీ అతను వివాహం చేసుకోడానికి సిద్ధపడితే నేను అభ్యంతరం చెప్పననీ అన్నాను.

కాని వాళ్ళు వినలేదు! ఈ సంబంధం పోతే మరో సంబంధ రావడం కల్ల అనీ-ఎలాగోలా వివాహం అయితే తర్వాత వాటంతటవే అన్నీ సర్దుకు పోతాయనీ వాళ్ళ విశ్వాసం! వాళ్ళకి భయపడలేదు! కాని మా అమ్మ కన్నీళ్ళకి ఓడిపోయాను! అతను ఆ రోజు “మన వివాహం-నీకిష్టమేనా?” అని అడిగినప్పుడు మౌనంగా తలూపి అక్కడి నుంచి వచ్చేశాను.

వివాహం జరిగింది.

నేననుకొన్నదంతా కూడా జరిగింది. కానీ విచిత్రంగా జరిగింది. అతనికి నా విషయం తెలిసిందట! అదీ పెళ్ళికి ముందే ఎవరో చెప్పారుట! అయినాగాని అతను నన్ను వివాహం చేసుకున్నాడు. ఎందుకో తెలుస్తా అతనిది విశాలహృదయం, వగైరా అనుకోకు! ఆదేమీకాదు! అది ప్రతీకారమట! నేనతనిని మోసగించానుట! కనుక మరొక మోసగించ కుండా నన్ను పెళ్ళిచేసుకొని, వదిలేయాలని నిర్ణయించాడట! నోటికొచ్చినట్లు మాట్లాడి, వివాహమయిన మర్నాడే వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయారు.

అంటే నాపేరిప్పుడు ‘భర్త వదిలేసిన స్త్రీ’ అన్నమాట!

ఇప్పుడు, ఇక్కడ నా పరిస్థితి మరీ దారుణంగా తయారయింది. అమ్మా, నాన్నలకు మరోకొత్త సమస్య!

ఇన్ని గొడవలమధ్య నీకు ఉత్తరమెలా రాయను? అందుకే ఇంత కాలం పట్టింది. నా మనసు గట్టిపర్చుకోటానికి ఇన్ని రోజులయింది.

ఇప్పుడు నువ్వు నాకు చెయ్యాల్సిన సహాయం ఒకటుంది. అదేమిటంటే నాకో ఉద్యోగం సంపాదించి పెట్టటం!

నాకో డిగ్రీ ఏర్పిందికదా! ఆ డిగ్రీ కనీసం ఏ చిన్నపిల్లల స్కూల్లోనో పంతులమ్మ ఉద్యోగం సంపాదించిపెట్టలేదా?

ఏం సంగతి నువ్వు వెంటనే ఉత్తరం రాస్తే-అక్కడికొచ్చేస్తాను!

ఇంక ఉండనామరీ!

నీ స్వరూప.

ఉత్తరం పూర్తిచేసి కవర్లో ఉంచి సరోజ ఆఫీసు అడ్రస్ కి పోస్ట్ చేసింది స్వరూప.

ఆ మర్నాటి నుంచే జవాబెప్పుడొస్తుందా అని అత్రుతగా ఎదురు చూడసాగింది.

ఆ ఊళ్ళో మరొక్క-క్షణం కూడా ఉండడానికి మనసొప్పటం లేదు. అదీగాక తన కాళ్ళ మీద తను నిలబడాలన్న కోర్కె ఎక్కువయిపోయింది. ఎంతకాలమిలా తల్లిదండ్రుల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది? ఎక్కడో పెద్ద సిటీలో-తనని ఎవరూ పట్టించుకోనిదోట-ఏవో ఒక ఉద్యోగం చేసుకుంటూ- తన జీవితం తను గడపాలి.

జియ

ఎవరడ్లుపడ్డా. ఎవరు కాదన్నా. ఈ నిర్ణయం అమలుజరగాల్సిందే! ముందు జాగ్రత్తకోసం తల్లిదండ్రులకు సరోజ ఉత్తరం సంగతి చెప్పలేదు స్వరూప.

10

మర్నాడు కృష్ణకుమారి వచ్చిందామె దగ్గరకు. వివాహమయిన తర్వాత వారిమధ్య స్నేహం మరింత అధికమయింది.

“అన్నయ్య దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చిందా స్వరూపా?” అడిగింది నవ్వుతూ.

“ఊహ!”

“ఎందుకని రాయలేదు? ఒక వేళ పెద్దమ్మకి వంట్లో బావుండలేదేమో!” అమె దగ్గర ఇంకా అసలు సంగతి దాచి ఉంచాలనిపించలేదు స్వరూపకి.

“నీకో సంగతి చెప్పనా?” అంది అమె భుజంమీద చేయి వేస్తూ.

“ఏమిటది?” కుతూహలంగా అడిగింది కృష్ణకుమారి.

“మీ అన్నయ్య నన్ను వదిలేశాడు!” అంది స్వరూప తేలికగా.

“చీ! అదేమిటి?” ఆశ్చర్యపోతూ అందామె.

“నేను మంచిదాన్ని కాదని తెలిసిందట!....” తలొంచుకుని అంది స్వరూప.

“చ! ఏం మాటలవి?” నమ్మకశక్యంకాక అంది కృష్ణకుమారి.

“నిజమే చెప్తున్నాను కృష్ణా! ఇన్నిరోజులూ నీకు చెప్పలేక ఊరు కున్నాను! ఇక ఎంతో కాలం నిన్ను మధ్యపెట్టటం ఇష్టం లేకపోయింది. పెళ్ళిరోజురాత్రే నాకీ విషయం చెప్పాడు మీ అన్నయ్య! ఇష్టంలేని వాడితో సంసారం చేయడం నాకుమాత్రం ఇష్టమా ఏమిటి? సరేనన్నాను! అంతే. కథ అక్కడితో ఆంతుమయింది.....”

కృష్ణకుమారి చాలా నేపటివరకూ అలాగే నుంచుని స్వరూప వంక చూస్తూండిపోయింది. అమెకింకా స్వరూప చెప్పిన మాటలు నమ్మబుద్ధి కావడం లేదు.

స్వరూప ఇంట్లో ఏదో పని చూసుకొని చాలా నేపటి తర్వాత హాల్లో కొచ్చేసరికి కృష్ణకుమారి ఇంకా అక్కడే బొమ్మలా కదలకుండా నిలబడి పోయింది.

“ఇంకా ఇక్కడే ఉన్నావా! నేను మంచిదాన్నికాదని తెలిసి కూడా మీ ఇంటికి పారిపోలేదేం?” నవ్వుతూ అంది స్వరూప.

“స్వరూపా!”

“ఏమిటి?”

“నువ్వు చెప్పిందంతా నిజమేనా?”

“బలేదానివేలే! ఇలాంటి విషయాల్లోనా అబద్ధాలు చెప్పడం!”

“మరి ఈ విషయం నువ్వెంత తేలిగ్గా ఎలా తీసుకున్నావ్?”

“ఇది మరి బావుంది! ఏదుస్తూ కూర్చోమంటావా?”

“ఊహ! నేననేది అదికాదు!” ఇకేం మాట్లాడాలో తెలిక అగిపోయింది కృష్ణకుమారి.

“మరి ఈ సమస్యక పరిష్కారం ఏమిటి?” తనే అడిగింది కృష్ణకుమారి.

“ఎలా జరగాలనుందో అలాగే జరుగుతుంది....”

మరి కొద్దిసేపు నుంచుని “నేను వెళ్తాను స్వరూపా! నాకేమిటో జ్వరం వచ్చినట్లుంది!” అని వెళ్ళిపోయింది కృష్ణకుమారి.

నాలుగయిదు రోజులవరకూ ఆమె జాడే లేదు.

ఓరోజు హఠాత్తుగా స్వరూప గదిలోకొచ్చింది. పడుకొని ఏదో ఇంగ్లీష్ నవల చదువుకొంటున్నదల్లా ఆమెను చూసి లేచి కూర్చుంది స్వరూప.

“వారం రోజుల్నుంచి ఎక్కడ మాయమయిపోయావ్?” నవ్వుతూ అడిగింది స్వరూప.

“ఎక్కడికీపోలేదు! నేనిప్పుడు సీతో బోలెడు విషయాలు మాట్లాడాని కొచ్చాను....” ఆమె పక్కనే మంచం మీద కూర్చుంటూ అంది కృష్ణకుమారి.

“నువ్వేం మాట్లాడాలనుకొంటున్నావో నాకు తెలుసు!” తన చేతి వేళ్ళ వంక చూసుకొంటూ అంది స్వరూప.

“ఏం మాట్లాడాలనుకొంటున్నాను?” ఆశ్చర్యంగా అడిగిందామె.

“పెళ్ళికి ముందు నిజంగా నువ్వెవరినైనా ప్రేమించావా అని అడగా లనుకొంటున్నావ్?” కృష్ణకుమారి తెల్లబోయింది.

“ఈ వారం రోజుల్నుంచి నువ్ ఇంట్లో కూర్చుని చేసిన పనేమిటో కూడా నాకు తెలుసు! మీ అన్నయ్యకు ఉత్తరం రాసి ఉంటావ్ కోపంగా! అందుకతను సమాధానంగా ‘కావాలంటే స్వరూప నడుగు, ఈ విషయాలన్నీ నిజమేనని ఆమె వప్పుకుంటుంది’ అని జవాబు రాసి ఉంటాడు. ఆ ఉత్తరం చదవగానే నువ్వెక్కడికొచ్చావ్!” నవ్వుతూ అంది స్వరూప.

“అంటే నేను చేసే ప్రతిపనీ కనిపెడుతూనే ఉన్నావన్న మాట! తనూ నవ్వేస్తూ అంది కృష్ణకుమారి.

“ఇందులో కనిపెట్టాల్సినంత గొప్పేం లేదు! నీ పరిస్థితిలో ఉన్నవా రెవరయినా చేసేపని అదే!”

“సరే! పోనీ ఇప్పుడు చెప్పు! ఆవిషయం నిజమేనా?”

“అంటే మీ అన్నయ్య మాటలు నీకు నమ్మకం లేదా?”

“ఇలాంటి విషయాలు నేను ఎవ్వరు చెప్పినా నమ్మను! నా కళ్ళతో నయినా చూడాలి! లేదా ఆ వ్యక్తినయినా అడిగి తెలుసుకోవాలి!”

“చాలా మంచిపద్ధతి! అందరికీ ఈ మాత్రం బుద్ధి ఉంటే మనకి ఇన్ని సమస్యలు-ఇన్ని ఇబ్బందులు-ఉండకపోను!”

“నా కెందుకో నమ్మకం ఉంది స్వరూపా! నిన్ను అన్నయ్య తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నాడు!” బాధ ఆమె గొంతులో తొణికిసలాడింది.

స్వరూప మాట్లాడలేదు.

గత స్మృతులు ఆమెను చుట్టూ ముట్టేసినయ్యే:

సైకండియర్ లో ఉండగా తను కొన్ని పుస్తకాలు చదివింది. అవి ఓ విరమయిన ఆవేదనని కలుగజేసినయ్యే! అంతవరకూ శ్రీ సమస్యలలోనే కేవలం ‘కట్నం ఇచ్చి పెళ్ళాడటం’ ఒక్కటే అనుకొంటూ వచ్చింది. ఆ తరువాత శ్రీకి లేని సమస్య లేదనిపించింది.

ఆ ఆలోచనలు-ఆ ఆవేశం లేదీన్ క్లబ్ వారు నిర్వహించిన ‘నేటి శ్రీ’ అన్న డిబేటింగ్ లో తనను మాట్లాడించి ప్రథమ బహుమతి గెలుచుకొనేట్లు చేసినయ్యే! ఏమీతోచక ఆ మీటింగ్ కొచ్చిన ప్రసాద్ కి తనంటే ఇష్టం అప్పుడే మొదలయింది. తరువాత అతనే చెప్పాడా విషయం. అతనే కాదు! మగాడి నిరంకుశత్వం గురించి అద్భుతంగా మాట్లాడిందని అందరూ మెచ్చుకొన్నారు.

వేసవికాలం వెలపు లొచ్చినయ్యే.

అప్పుడే ప్రసాద్ తో పరిచయం.

నెలవులో వచ్చాడతను.

తెల్లవారుజామున తను ఇంటి బయట ముగ్గువేస్తోంది. మనక చీకట్లు ఇంకా అలుముకొనే ఉన్నయ్యే.

ఇంటిముందు రిక్లా ఆగిన చప్పుడయింది.

తలెత్తి చూచింది తను.

తనవంకే చూస్తూ రిక్లా దిగాడు ప్రసాద్! అవే చూపులు తనను తనవి కాకుండా చేసినయ్యే! విపరీతమయిన ఆకర్షణ ఉందా కళ్ళల్లో.

“సత్యనారాయణ గారుందేది ఇక్కడేనా?” నవ్వుతూ అడిగాడతను. ఎంత అందంగా ఉందానవ్వు!

“ఆ పక్కిల్లే....”

“దాంక్యూ వెరిమచ్!”

మళ్ళీ అదే చూపు! అదే నవ్వు!

మిలిటరీ డ్రెస్సు-అసీసరనడానికి విదర్శనంగా భుజాలమీద మూడు నక్షత్రాలూ-నడకలో ఆ హుందాతనం-అన్నీ తనను ముగ్ధురాలిని చేసినయ్యే.

అతను పక్కంటి వేపు నడిచాడు.

తను లోపలకు వెళ్ళిపోయింది.

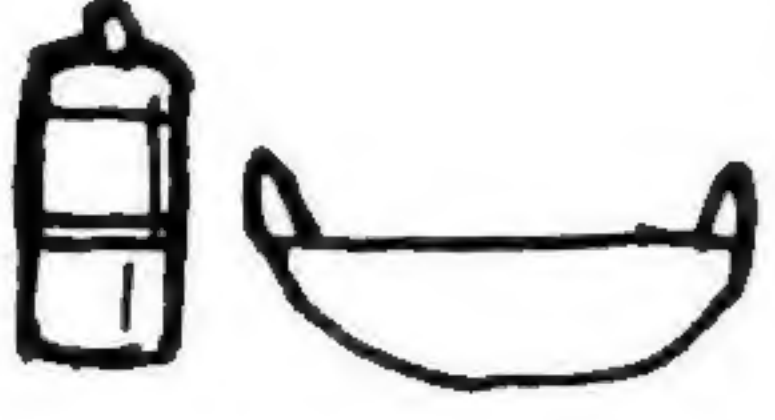
కాని అతన్ని ఎంతోసేపు తిరిగి చూడకుండా గడపదం సాధ్యం కాలేదు. ఏదోపని కల్పించుకొని వాకిట్లోకి ఉండుండి వెళ్తునే గడిసింది. కాని అతను ఇంట్లోనుంచి బయటకే రాలేదు.

సాయంత్రం మామూలుగా తను దాబామీద చదువుకొంటూ కూర్చుంది.

“హలో....” అన్న అతని గొంతు వినేవరకూ, అతను పక్కంటి దాబామీదకొచ్చినట్లు తెలిసే తెలిదు.

Results of Camel Vanitha Crylin Contest No.5 held in December 1976

1st Prize : Rs. 100/- P. Santhi, Kakinada - 4. 2nd Prize : Rs. 75/- Miss N. Lakshmi, Kakinada. 3rd Prize : Rs. 50/- Kum. P. V. Sudha, Kakinada - 533 004. Certificate of Merit : Mrs. Tajunnisa, Madras - 600 004. Mrs. N. Roja, Kakinada. Smt. Vasantha Lakshmi, Nagarcoil - 2. G. Aruna, Gudur - 524 102. Kum. V. Santhi Sri Devi, Vellatur, Guntur Dt. (A. P.)

డికాక్షన్ తయారు చేశాక ఉపయోగించిన కాఫీ పొడిని చాలామంది అవతల పారేస్తూ ఉంటారు. అలా కాకుండా ఆ కాఫీ పొడిని జీర్ణంగా ఉండే పాత్రలు రోమడానికి ఉపయోగించి చూడండి— ఆ పాత్రల జీర్ణ ఎంత త్వరగా వదిలిపోతుందో!

తను దిగ్గున లేచి నుంచుంది.

అతను పలకరించింది తననేనా? ఎంత రైర్యం?

అతనివేపు ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది.

అదే చూపతనిది—అదే నవ్వు—

ఇద్దరి మధ్యలో సరిహద్దులా ఏట్టగోడ. ఆ గోడమీద చేతులుంచి వంగి నుంచున్నాడతను.

“ఏం చదువుతున్నారు మీరు?”

ఓహో కథ చాలా దూరం వచ్చిందే! ఏం చదువుతే ఇతనికెందుకో? ఇదో నటన. మాట్లాడటానికి—మాటలు పెంచుకోడానికి ఇదో దోప.

“ఎందుకు?” కావాలనే మొండిగా, కోపం అభినయిస్తూ ప్రశ్నించింది తను.

“జస్ట్—క్యూరియాసిటీ!....” నవ్వుతూనే అన్నాడతను.

“పైనలియర్ విఎ....”

“అయ్యో....”

తను వెనక్కు తిరిగి మెట్లవేపు నడువబోయింది.

“చూడండి!....” మంత్రంలా అనిపించింది.

తక్కున ఆగిపోయింది.

“ఏమిటి?”

“చదువుకోడానికొచ్చి వెళ్ళుతున్నారెందుకు? నేనో దయ్యంలాగా కనబడుతున్నానా ఏమిటి?”

తను నిర్లక్ష్యంగా మెట్లు దిగబోయింది.

“మీకంత అభ్యంతరమయితే....పోనీ నేను దాదా దిగిపోతాను!”

“ఎందుకురెండి? నేనింట్లో చదువుకొంటాను!”

“నోనో! దయచేసి వెళ్ళకండి....” టకటక తనే మెట్లు దిగి మాయమయిపోయాడతను.

తరువాత చీటిపడే వరకూ చదవడానికి ప్రయత్నించింది గాని ఓట్ట అక్షరం కూడా ఉచ్చరించలేకపోయింది.

అతని చూపు—నవ్వు వేటాడుతున్నయ్య!

ఎందుకో నమ్మకం ఏర్పడింది. ఇతను అందరిలాంటి మొగాడుకాదు! ప్రతి ఆడపిల్లా కలలు కనే ‘మోడల్ మగాడు!’

ఆ రాత్రి నిద్ర కూడా సరిగ్గా పట్టలేదు.

ఉదయం లేచేసరికి బాగా తెల్లారిపోయింది. హడావుడిగా ఇంటి పనుల్లో లీనమయిపోయింది తను.

మధ్యాహ్నం తన గదిలో టేబుల్ ముందు కూర్చుని ఏవో పుస్తకాలు చదువు కొంటూంటే పక్కంటి కిటికీ దగ్గర అలికిడయింది.

తలెత్తి చూసేసరికి కిటికీ దగ్గర నుంచుని తనవంకే చూస్తూ కనిపించాడతను.

అక్కడినుంచి లేవబోయి మళ్ళీ అక్కడే కూర్చుండిపోయింది తను! అవును! ఎందుకులేవాలి? మొగాడికి ఆడదెందుకు భయపడాలి? ఎందుకు దూరంగా తొలగాలి?

“మీదగ్గరేమయినా నవలలుంటే ఇస్తారా?” అతని గొంతు వినిపించింది.

“ఊహ! ఏమీలేవు....” నిర్లక్ష్యంగా అంది తను.

“పోనీ—మీ తెలుగు నాన్ డిటైల్డ్ పుస్తకమయినా ఉందా?”

“ఊహ! ఫస్టియర్ లోనే దానవసరం తీరిపోయింది....”

“దాదా! ఈ ఊహో నాకేం తోచటం లేదంటే నమ్మండి! చాలా బోర్ కొట్టేస్తోంది!” తను మాట్లాడలేదు. తనకేమీ సంబంధం లేనట్లే ఏదో రాస్తూ కూర్చుంది.

“డిగ్రీ చదువుతుంది కూడా మీరు మొగాడితో మాట్లాడానికి జంకుతారెందుకు?” నవ్వుతూ అడిగాడతను.

తనకి కోపం ముంచుకొచ్చింది.

“నాకేం భయంలేదు—మాట్లాడానికి!” అంది రోషంగా.

“అవునైంది! భయముంటే నిన్నరాత్రి లేడీస్ క్లబ్ లో ఆలా మగాళ్ళమీద విరుచుకు పడరుగా!” తను మాట్లాడలేదు.

“అయితే నాతో మాట్లాడడం మీకు అయిష్టమన్నమాట!”

నవ్వుతూనే తిరిగి అన్నాడతను.

ఒక్కసారి వల్ల రోముకోడానికి ఉపయోగించే టూత్ బ్రష్ లలో పేస్ట్ పేరుకుపోవడం వంటివి జరిగి, వాటిలో మురికి చేరుతుంది. మంచి సీళ్ళలో ఉప్పు వేసి—ఆ ఉప్పునీటితో ఆ బ్రష్ లను కడిగితే, అవి శుభ్రమవుతాయి.

“అన్నీ మీరే అంటున్నారు....” అంది నవ్వేస్తూ.

మర్నాడు తను సీతతో కొత్తగా రిలీజయిన ఓ సినిమా కెళ్ళేసరికి హాలుదగ్గర కనిపించాడతను. ఆ ప్రాంతమంతా జనంతో క్రిక్కిరిసి పోయింది.

తనను చూడగానే త్వరత్వరగా దగ్గరికొచ్చేశాడు.

“మీరూ సినిమాకొచ్చారన్నమాట!” అన్నారు నవ్వుతూ.

సీత తనవంకా, అతనివంకా ఆశ్చర్యంగా చూస్తోంది.

తనకు అతనిలా పలకరించడం—సీత ఎదుట — కొంచెం గర్వం కలుగజేసినా, సీత ఏమనుకొంటుందో అని భయపడింది.

“అవును!” అని “పదవే సీత! క్యూలో నుంచుదాం!” అంటూ ముందుకి నడవబోయింది.

“ఆ క్యూలో నిలబడితే టిక్కెట్లు దొరుకుతుందనేనా?” నవ్వుతూ అన్నాడతను.

తనకూ తెలుసా విషయం! ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ తమకి టిక్కెట్లు దొరకవు; ఇంటికి తిరిగివెళ్ళాల్సిందే! ఒకవేళ అతనేమయినా టిక్కెట్లు ఇప్పించగలడేమో!

“దొరకకపోతే—హాయిగా ఇంటికి వెళ్తాం! పదిరూపాయలు ఖర్చు తప్పిపోతుంది....” నవ్వుతూ అంది తను.

అతను జనంలో కలిసిపోయాడు.

చివరకు టిక్కెట్లు దొరకనేలేదు.

ఇంటికి తిరిగిస్తూంటే “ఎవరే అతను?” అంటూ అడిగింది సీత.

“పక్కంటి అబ్బాయి....”

“నీకో పక్కంటి అబ్బాయిన్నట్టు నా కెప్పుడూ చెప్పలేదేం మరి?”

“రెండు రోజులక్రితం వరకూ నాకు మాత్రం తెలిసేడిస్తేగా!

“అంటే—మొన్నే పుట్టాడా?” నవ్వావుకంటూ అడిగింది సీత.

“అవును! మిలిటరీ ఆఫీసరట! నెలవులో వచ్చాడు!”

“పెళ్ళి, గిళ్ళి అవలేదన్నమాట!”

“గిళ్ళి సంగతేమో తెలీదుగాని, పెళ్ళిమాత్రం కాలేదుట....”

“ఉట్టి స్వార్థపరుడు లాగున్నాడు! మనకి టిక్కెట్లు దొరకదని తెలిసి కూడా తన దారిన తను దర్జాగా నీనిమాకి పోయాడు!”

“పోతేపోనీ—మనకెందుకు?”

“అంటే అతని మీద మనకేమీ ఇంఛ్రెస్ట్ లేదంటావ్?”

“నాకు లేదు—నీ సంగతి నాకు తెలీదు!”

ఇక ఉండలేక నవ్వేసింది సీత.

“ఏమయినా ఉంటే పక్కంటి అమ్మాయిని, నీకుందాలి! మధ్యలో నా గొడవెందుకూ?”

సీత వాళ్ళింటి దగ్గర కొచ్చారిద్దరూ.

“నేను వెళ్తానిక....” ఇంటిముందు ఆగిపోతూ అంది తను.

“అప్పుడే ఇంటికెళ్ళి ఏం చేస్తావ్? కాసేపు సడదాగా కూర్చుని మాట్లాడుకొందాం! రా!”

“నీకూ — నాకూ ఏం మాటలు — అదీ చీకట్లో—నేను వెళ్తాను!” నవ్వుతూ అని ఇంటివేపు బయల్దేరింది.

గేటుదగ్గరే నుంచుని కనిపించాడు ప్రసాద్. అతన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. నీనిమా కెళ్ళాడనుకొంటోంది తనికా!

“మీకు టిక్కెట్లు దొరకవని నేను ముందే చెప్పాను కదా!” నవ్వుతూ అన్నాడతను.

“చాలా థాంక్స్ మీ జోస్యానికి....”

“ఉట్టి థాంక్సేనా?”

కోపంగా అతనివంక చూసింది తను.

చిలిపిగా నవ్వుతున్నాడతను.

“యుద్ధం చేసినప్పుడు కూడా నాకేమీ భయం కలుగలేదు! మీరలా కోపంగా చూస్తే భయం వేస్తోంది!”

తనకూ నవ్వాగలేదు. అతి కష్టం మీద నవ్వావుకొంది.

నవ్వితే అతను మరింత చనువు తీసుకొంటాడు. ఆ తరువాత ప్రేమ పాఠాలు!

మొగళ్ళ సంగతి తనకు బాగా తెలుసు! యస్పర్సీలో క్లాస్ మేట్ జానకికేమయింది? ప్రేమించినట్లు నటించి, అమెతో ఏకాద్వికాట్టి—గర్భవతి కాగానే పలాయనం చిత్తగించాడు. దానిగతేమయింది? ఆత్మహత్య చేసుకోవాలని పరిస్థితులేర్పడినయే చివరకు! కాని మగళ్ళందరూ అలాగే ఉంటారా? ఏమో! లోపలకు నడిచింది తను. చెల్లాయ్ ఇంట్లో దీపం ముందు కూర్చుని చదువుకొంటూ కనిపించింది.

ఇంతకూ అతను ఇంటికెందుకొచ్చేసినట్లు? అతనికి టిక్కెట్లు దొరకలేదా?

తన గదిలోకి వెళ్ళి లైటు వేసింది.

అతను ఇంకా బయట పచార్లు చేయటం కిటికీలో నుంచి కనబడు తూనే ఉంది. తను భోజనం ముగించి గదిలోకొచ్చేసరికి అతను తన గది కేదురుగ్గా ఉన్నవాళ్ళ గదిలో మంచం మీద పడుకొని అరిచి అన్నయ్య కూతురికి కథ చెప్తున్నాడు. లైటార్చేసి మంచం మీదకి వరిగిపోయింది తను. కావాలనే అతను గొంతు పెద్దదిచేసి కథ చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు.

“అనగనగా ఓ ఊళ్ళో ఓ అమ్మాయి ఉంది. ఆ అమ్మాయి ఎంతో అందంగా ఉంటుంది. అందుకే ఆ అమ్మాయికి బోలెడు గర్వం....”

“ఈ కథవద్దు బాబాయ్ — రాజు కథ చెప్పు....” ఆ పిల్ల మార్చా చేసింది.

“సరేసరే—అనగనగనగా ఓ రాజు! ఆ రాజుకి ఒక రాజకుమార్తె. చాలా అందంగా ఉంటుంది. అందుకని బోలెడు గర్వం. ఆ రాజకుమార్తె ఒక రోజు ఉద్యానవనంలో విహరిస్తూండగా మారు వేషంలో ఉన్న రాజకుమారుడు గుర్రం మీద వచ్చాడు. రాజకుమారిని చూస్తూనే గాఢంగా ప్రేమించాడతను. అమెతో మాట్లాడాలని ఉవ్విళ్ళూరసాగాడు. కాని రాజకుమారికి గర్వం కదా! అతనితో మాట్లాడలేదు. మర్నాడు రాజకుమారి వాళ్ళింటిముందు ముగ్గు వేస్తోంటే....”

“ఛీ! పో బాబాయ్! రాజకుమారి ఎక్కడన్నా ముగ్గు వేస్తుం దేమిటి?”

“ఎందుకు వేయదు? వాళ్ళ దాసీలెవ్వరూ పనిలోకి రాలేదుట! సరే అలా ముగ్గు వేస్తోంటే ఆ రాజకుమారుడు అరుగు మీద కూర్చుని చూసి ముగ్గుడయిపోయాడు. ఆహా! ఈ రాజకుమార్తెను పెళ్ళాడితే ఎంత అదృష్టం! అని అనుకొన్నాడు. ఆ రోజు సాయంత్రం రాజకుమారి దాదా మీద పచార్లు చేస్తూ కనిపించిందట....”

“అబ్బ! ఏమిటి బాబాయ్! రాజకుమారి కోటలో ఉంటుందిగాని దాదా ఏమిటి?” కోపంగా అందాపిల్ల.

“కోట రిపేరులో ఉంటే దాదా అద్దెకు తీసుకొన్నారట రాజుగారు.”

తనకు నవ్వాగలేదు. అంతా తన గురించే! తను వినాలనే గట్టిగా చెప్తున్నాడు.

[నశేషం]

టినోపాల్* ఇప్పుడు ఓ కొత్త పేరుతో

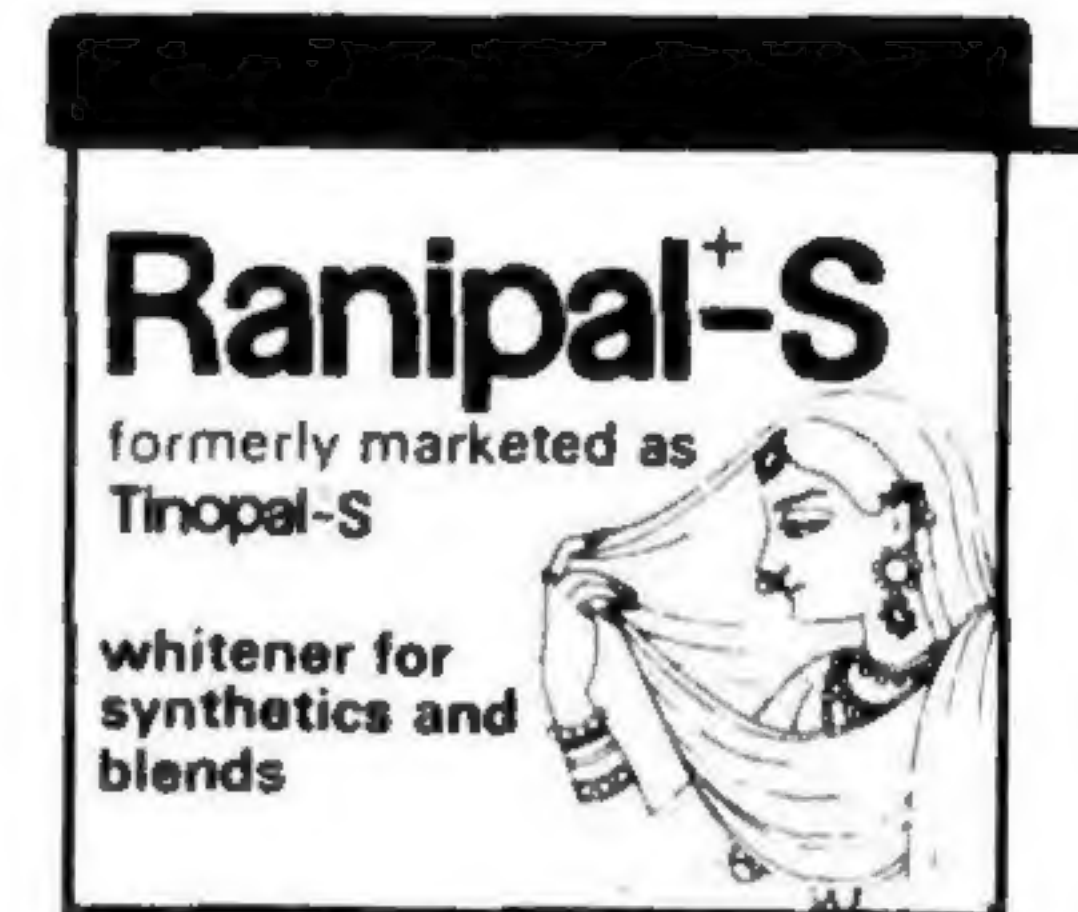
రానిపాల్⁺

రానిపాల్⁺
నూలు చుస్తులకు

రానిపాల్⁺-ఎస్
సింథెటిక్ మరియు
మిశ్రమ చుస్తులకు

ఉత్పాదన అదే, పనితీరు అదే, కాని పేరుమాత్రం కొత్తది.

సర్వోత్తమ తెలుపు కోసం రానిపాల్⁺

Suhrid Geigy
LIMITED

+ సుహృద్-గైగి లిమిటెడ్ వారి ట్రేడ్ మార్క్

* ఇంతకు పూర్వం సిహె-గైగి లిమిటెడ్ వారి లైసెన్స్ క్రింద ఉమ్మడిది.

మా అభిమానులకూ, త్రేయోభిలాషులకూ
నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు!

వివాహాలు మరియు అన్ని
శుభ కార్యాలకు
వాణి వారి చిరలగ్న ధరించండి

వాణి సెల్క్యూషన్స్ A/C

'జైన్ భవన్' 92, వాండిబజార్ (మేడమడు)

టీ.నగర్, మద్రాసు - 600017.

ఫోన్: 446440

మా..
పాదుపు
పథకంలా
చేరిలాభం
పొందండి